

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra mediálních studií

Bakalářská práce

2022

Karel Novák

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra mediálních studií

Viktor Cabadaj: analýza filmové postavy

Bakalářská práce

Autor práce: Karel Novák

Studijní program: Mediální studia

Vedoucí práce: Mgr. Ing. Jana Rosenfeldová

Rok obhajoby: 2022

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 27. července 2022

Karel Novák

Bibliografický záznam

NOVÁK, Karel. *Viktor Cavadaj: analýza filmové postavy*. Praha, 2022. 97 s. Bakalářská práce práce (Bc). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce Mgr. Ing. Jana Rosenfeldová.

Rozsah práce: 184.869 znaků

Abstrakt

Viktor Cabadaj je jednou z nejvýraznějších, až legendárních filmových postav české populární kultury, která baví již celé generace diváků. Nikdo se však dosud nezeptal, jaký je skutečně Viktor Cabadaj, proč tolik přitahuje a fascinuje? Kombinací obsahové analýzy a teorie znaků filmové postavy Richarda Dyera, tato práce zjišťuje, jaká je filmová postava Viktor Cabadaj v prostředí filmu „Sněženky a machři“ (1982). Z tohoto filmu byly získány jak kvalitativní, tak kvantitativní data, provedena jejich analýza a interpretace. Výsledky výzkumu dokázaly, že Cabadaj je hlavní postavou filmu, věčný leader, hlavní a vtipný organizátor mnoha zápletek filmu. Jeho podstata byla zjišťována zkoumáním jeho vztahů, jeho pozice v sociální struktuře, jeho akcí, promluv, mluvy druhých o něm, jeho tzv. objektivních korelátů, vzhledu, gestikulace, významu jeho jména a příjmení, předchozí znalosti obecnstva, a mizanscény. Nejvýznamější získaná informace o objektu výzkumu je jeho dualismus. Vstupuje do myslí svého okolí i filmových diváků tím, že kombinuje mistrovství v boji o sociální moc, a zdánlivé vážné chyby konání. Tím provokuje své okolí, aby neustále přemýšlelo o něm a jeho akcích, analyzovalo je, srovnávalo a hodnotilo. Bylo určeno, že Cabadaj je z moderního úhlu pohledu celebrita. Můžeme pomocí této případové studie zkoumat, jaké komponenty celebrita obsahuje, jaké dovednosti jsou nezbytné pro vítězství v úsilí o slávu i sociální moc.

Abstract

Viktor Cabadaj is one of the most memorable, even legendary movie characters of the Czech popular culture, who has entertained whole generations of audiences. However, no one asked yet, what is the real reason, that he attracts and fascinates people? By combining the scientific method of content analysis and Richard Dyer's theory of signs of a movie character, it was revealed in our case study, what is Viktor Cabaj's movie character like. From the research of the movie „Sněženky a machři“ (Snowdrops and Aces) (1982), a massive amount of both qualitative and quantitative data was obtained, and an analysis and interpretation of this data was made. The results of this research proved, that Cabadaj is the main star of the movie, a person who fascinates people, an eternal leader, the main and funny organizer of events. His true nature is discovered by examining his relationships, his position in the social structure, his actions, his speech, speech of others, his objective

correlatives, appearance, gestures, meaning of his name, audience foreknowledge, and mise-en-scene. The most important information about the object of the research seems to be his dualism. He manages to enter into the minds of his social vicinity and film spectators, by combining obvious mastery in the game of power, and apparent serious mistakes. Thus, he provokes all spectators to analyze his behavior, to compare and evaluate his actions. From the modern angle of view, Cabadaj is a celebrity, without any doubt. We can observe, using this case study, which components a celebrity contains, what skills are needed for achieving fame, star quality and victory in the struggle for social power.

Klíčová slova

obsahová analýza, filmová postava, Viktor Cabadaj, celebrita, Sněženky a machři

Keywords

content analysis, movie character, Viktor Cabadaj, celebrity, Snowdrops and Aces

Title/název práce

Viktor Cabadaj: an analysis of a movie character

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval paní Mgr. Ing. Janě Rosenfeldové za pomoc, podporu a cenné připomínky, které mi pomohly najít vhodný způsob řešení práce, a práci dokončit. Ze soukromé oblasti bych rád poděkoval za všestrannou pomoc rodině.

Obsah

<u>ÚVOD</u>	2
<u>1 TEORETICKÁ ČÁST</u>	5
<u>1.1 STAV BĀDÁNÍ O VÝZKUMNĚM PROBLĚMU</u>	5
<u>1.2 ODBORNÁ LITERATURA - TEORIE POSTAVY</u>	6
<u>1.3 ODBORNÁ LITERATURA - VÝZKUM MĚDÍ</u>	11
<u>1.4 VÝZKUMNĚ OTÁZKY</u>	14
<u>1.5 VÝZKUMNÝ VZOREK</u>	15
<u>1.6 VÝZKUMNÁ METODA</u>	16
<u>2 PRAKTICKÁ ČÁST</u>	20
<u>2.1 PŘEDCHOZÍ ZNALOST OBECENSTVA</u>	21
<u>2.2 ANALÝZA SCĚN FILMU SNĚŽENKY A MACHŘI (1982)</u>	23
<u>2.3 JMÉNO A PŘÍJMENÍ</u>	74
<u>2.4 VZHLED</u>	75
<u>2.5 OBJEKTIVNÍ KORELÁTY</u>	76
<u>2.6 MLUVA POSTAVY</u>	76
<u>2.7 MLUVA DRUHÝCH</u>	79
<u>2.8 GESTIKULACE</u>	79
<u>2.9 AKCE</u>	80
<u>2.10 STRUKTURA</u>	81
<u>2.11 MIZANSCĚNA</u>	83
<u>2.12 ODPOVĚĎ NA HLAVNÍ VÝZKUMNOU OTÁZKU</u>	84
<u>ZÁVĚR</u>	85
<u>SUMMARY</u>	88
<u>POUŽITÁ LITERATURA</u>	89
<u>SEZNAM PŘÍLOH</u>	96

Úvod

Filmová postava svérázného středoškolského studenta Viktora „Viky“ Cabadaje z divácky oblíbeného filmu „Sněženky a machři“ (1982) se stala pevnou součástí české populární kultury, do níž můžeme řadit produkty široce sdílené a lidmi oblíbené (Machek 2013). Jméno Viky a příjmení Cabadaj se staly legendárními (Šeflová 2021), až kultovními, a zůstávají široce známými pojmy již téměř čtyřicet let (Březina 2021). Právě letos, v prosinci 2022, nastane výročí 40 let od premiéry filmu, ke které údajně došlo již dne 28. prosince 1982 v pražském kinu Blaník (Křivánková 2006), nikoliv až 1. března 1983, jak uvádí nejméně jeden zdroj (Filmový přehled 2018).

Postava Viktora Cabadaje stála za zásadními zápletkami i většinou legendárních filmových hlášek, které jsou lidmi užívány dodnes, a lze ho považovat za hlavní postavu uvedeného filmu, jak se tato práce pokusí prokázat. Přesto se dosud nikdo hlouběji nezamyslel nad tím, jaký skutečně je Viktor Cabadaj?

Jako každá výrazná osobnost, je i Cabadaj figurou komplikovanou, na niž se můžeme dívat z různých úhlů pohledu a různě ji vykládat, ať již její vlastnosti či konání. V divácích Cabadaj každopádně dokázal vzbudit emoce, a má dodnes jak své zarputilé odpůrce, tak i oddané příznivce. Tuto polaritu názorů ohledně Cabadaje dobře reprezentuje výměna mezi uživateli diskusního serveru (Zpovědnice 2005):

Fildasek (muž, 33 let): „*Je to borec. Typickej frajer.*“

Luciana Karalova: „*Borec jo??? Vždyť nic neumí!!*“

Barbecue (žena, 16 let): „*Cabadaj je dokonalejší!!! Typickej frajer... Nezapomenutelný hlášky a skvělý nápady...*“

Luciana Karalova: „*Lidi, dyť je to namyšlenej frajír, neblbněte!*“

Uživatelka Luciana Karalova zde prezentovala typické předsudky ohledně Cabadaje, tedy jeho údajnou namyšlenost a pozérství, jejichž platnost tato práce bude přezkoumávat. Nicméně, hned třikrát se v uvedené promluvě diskutujících objeví slovo „fajer“, které si evidentně česká veřejnost s Cabadajem spojuje doslova automaticky. Toto slovo přitom může mít jak pozitivní význam (obdiv k něčemu vzhledu či schopnostem), tak i negativní a posměšný význam („fajír“).

Výstižně Cabadaje popsala uživatelka „barbecue“, která ocenila jeho nepopíratelnou

schopnost vtipných „hlášek“ a jeho vynalézavé nápady, které dominovaly ději filmu, jak se pokusíme prokázat. Bez ohledu na sympatie či antipatie diváka k Cabadajovi, nelze popřít, že film „Sněženky a machři“ (1982) by právě bez jeho postavy nikdy nebyl tím, čím je: jednou z nejlepších českých zimních komedií, která je též nadčasovou a nestárnoucí.

Nelze ani popřít, že značná část Cabadajova osobního kouzla souvisí s dívkami a ženami, pro něž může mít tato postava z důvodu jejich specifických vlastností i značnou přitažlivost. To platilo jak ve filmu, tak překvapivě též v realitě. Například jistá uživatelka se v diskuzi u článku o Cabadajovi (Lidovky.cz 2006) přiznala až k adoraci Cabadaje, kdy němu od dětství až po dospělost evidentně cítila vysokou náklonnost, až sexuální přitažlivost, a též otevřeně uvedla, že Cabadaj se stal významnou součástí jejího dětství, dokonce pro ni stanovil určitý pevný vzor, po kterém toužila i jako dávno dospělá:

Jméno: Nicola, předmět příspěvku: „*Fešák*“, datum: 16.5.2006

„Viky (...) je moje dětství, milovala jsem ho a doslova slintala v 8 letech tak i ve 14. Teď je mi 29 a pořád má v sobě tu tolik přitahující drzost. Ráda bych se seznámila.“

Pokud existují či existovaly osoby s podobnými názory, jako má či měla diskutující Nicola, je zcela namístě, začít vnímat Viktora Cabadaje jako zásadní sociální element, který dalece přesáhl svět filmu i populární kultury, jelikož ovlivňuje reálné lidi a jejich hodnoty. Vtisknul se jim hluboko do mysli, stal se až součástí jejich identity. V případě uvedené uživatelky dokonce mohl ovlivnit její preferenci životních i sexuálních partnerů a hodnot, které u nich hledala a považovala za pozitivní. Tím lze nesporně hovořit o masivním a širokém dopadu tohoto mediálního konstruktů minimálně na její osobnost a hodnoty. A to jsou pádné důvody, proč fenomén Viktora Cabadaje zkoumat.

Povšimněme si též významného věkového rozdílu mezi uživatelkami „Nicola“ (narozena cca 1977) a „barbecue“ (narozena cca 1989), jejichž roky narození můžeme z poskytnutých dat snadno odhadnout. Že byla Cabadajovým „kouzlem“ v 80. letech 20. století zasažena Nicola, to lze považovat za přirozené, když právě tehdy byl film nejvíce „trendy“ a „in“. Avšak Cabadajova přitažlivost evidentně trvala i počátkem 21. století, tedy již ve zcela jiném světě, který měl mnohé jiné hodnoty i idoly. To jen potvrzuje, jak nadčasová je tato postava, i film samotný. Též tato skutečnost ovlivní naše bádání.

Dnes je tedy načase, navíc u příležitosti 40. výročí premiéry filmu Sněženky a machři (1982), konečně se v plné míře ptát: čím Viktor Cabadaj tak silně zapůsobil nejen na

filmové spolužáky a vyučující, ale i na celé generace filmových diváků, až se stal českou popkulturní legendou? Co je na postavě Viktora Cabadaje tak zásadní, co symbolizuje, čím nás fascinuje? Proč se dokázala pevně vtisknout do mnoha myslí?

Předkládaná bakalářská práce tedy analyzuje tento unikátní mediální konstrukt, a to v prostředí filmu *Sněženky a machři* (1982). Cílem práce resp. výzkumným problémem je důkladné poznání tohoto konstrukt. Obecný přístup k řešení vychází, na základě příslušné odborné literatury, která bude představena, z pozice běžného diváka, který má minimální znalosti filmových a mediálních studií. Filmová postava je dle uvedeného přístupu vytvářena nikoliv v samotném filmu, ale až v divákově mysli. Divák proto hodnotí postavu na základě svého vlastního rozumu, úsudku, svých specifických životních zkušeností, nemluvě o vysoké rychlosti, kterou film ubíhá, a není tedy čas na velké rozmýšlení a analyzování, protože jedna scéna a konverzace rychle následuje druhou.

Obecný přínos této práce tedy může spočívat i v aplikaci tohoto „divácky podmíněného“ přístupu, kdy primárním východiskem je divákově myšlení a vlastní posuzování, nikoliv složitá teoretická východiska o stavbě příběhu a filmu. Z této úvahy nedílně musí plynout i specifická metoda, která bude ke zkoumání použita.

Nalezení optimální metody, které bylo výsledkem intenzivního studia odborné literatury, mělo za následek změnu přístupu k řešení práce, a tedy i nutnou změnu jejích tezí. Finální verze práce totiž vychází ze zmíněné odborně ukotvené úvahy, která bude představena v teoretické části, že totiž filmová postava je mentálním konstruktem v divákově mysli, nikoliv osobou skutečnou. Proto byla práce oproti původnímu návrhu značně zjednodušena. Běžný divák, konzument mediálního produktu, který byl vyroben pro konzumaci širokými masami, totiž během sledování neuvažuje o filmu a filmové postavě ve složité rovině psychologické, sociologické, ani o historickém kontextu díla, či filmových technikách, a nedisponuje v tomto směru ani odbornými znalostmi. Chce se jednoduše uvolnit, bavit a zapojit jen minimální intelektuální úsilí. Jeho „přímé“, přirozené myšlení tedy použitá metoda i výsledná forma práce záměrně napodobuje, abychom mohli Cabadaje vidět právě tak, jako ho vidí divák, který fakticky tuto postavu vytváří sám, ve své mysli. Hlavní výzkumná otázka i použitá výzkumná metoda však zůstávají původní.

1 Teoretická část

V nadcházející části budeme mít dva zásadní úkoly. Nejprve najít vhodnou teorii filmové postavy, neboli způsob, jak o ní budeme smýšlet, a jak k ní budeme přistupovat. Dále, najít optimální způsob, jak provedeme výzkum filmové postavy, neboli její analýzu. Toto hledání bude provedeno ve dvou oblastech – nejprve mezi jinými akademickými pracemi na podobné téma, a dále v odborné literatuře.

Následně budou stanoveny výzkumné otázky, dále výzkumný vzorek, který pro analýzu použijeme, a nakonec výzkumná metoda, kterou budeme postupovat.

1.1 Stav bádání o výzkumném problému

V březnu 2022, v době odevzdání tezí této bakalářské práce, existovalo několik závěrečných vysokoškolských prací, kde byl Viktor Cabadaj jako filmová postava zmíněn, avšak spíše okrajově. Při hledání relevantních prací byl primárně učiněn fulltextový dotaz na řetězec „Cabadaj“ na webovém serveru, kde jsou publikovány závěrečné práce studentů resp. absolventů Univerzity Karlovy (Digitální repozitář UK 2017), a zpřístupněny široké veřejnosti. Tam se nachází úspěšně obhájená diplomová práce „*Školní prostředí v československých a českých televizních seriálech*“, kde je však Cabadaj pouze zmíněn (Zbožínková 2012, s. 72).

Větší pozornost byla našemu objektu výzkumu věnována v diplomové práci s názvem „*Studenti a učitelé v českých filmech ze školního prostředí. Jejich řeč a vzájemná komunikace*“. Tato práce sice již popsala strukturu filmu a jeho hlavních postav, včetně Cabadaje (Karlova 2016, s. 50 až s. 57), primárně se však zabývala způsobem užití řeči ve školním prostředí. Cabadaj je zde častokrát zmíněn, jsou popsány jeho vztahy s dalšími hlavními postavami filmu, dokonce je několikrát citován, avšak je o něm uvažováno zejména ve smyslu jazykovědy. Autorka, ač zaměřená na problematiku českého jazyka, bohužel nevysvětlila unikátní Cabadajův pojem „dřepkins“, tudíž jeho výkladu se zhostí naše práce.

Další dotaz na řetězec „Cabadaj“ byl učiněn v databázi, která shromažďuje závěrečné práce z mnohých českých i slovenských univerzit (Theses.cz 2022). Tam byla nalezena práce „*Pedagogika v českém filmu*“, avšak ta pouze uvádí děj obecný filmu a jeho významné postavy (Chládek 2011, s. 56). Dále tato databáze obsahuje práci „*Sítový narativ v české kinematografii od roku 1993 do současnosti*“, která ale zmiňuje postavu

Viktora Cabadaje (Petrlová 2017, s. 57) v jiném časovém období, než se odehrál film *Sněženky a machři* (1982), proto nemá pro naše bádání užitek.

Zásadní zjištění bylo učiněno dne 13. června 2022, kdy byl proveden opětovný dotaz do této databáze Theses.cz. Byla totiž nalezena nově vložená diplomová práce, s názvem „*Reprezentace společnosti v českých zimních komediích v letech 1955-2010*“, která se postavou Viktora Cabadaje a vztahy ve filmu *Sněženky a machři* (1982) zabývá poměrně intenzivně (Zezulová 2022, s. 41 až s. 49), a používá k tomu jako výzkumnou metodu tzv. kritickou diskurzivní analýzu.

Autorka se v uvedené práci zabývá dělením moci ve skupině, užívanými výrazovými prostředky, hodnotami a vzájemnými vztahy protagonistů, ač je popisuje zjednodušeně, jelikož film *Sněženky a machři* (1982) ani Cabadaj nejsou primárním zájmem její práce, pouze jedním z analyzovaných děl. Tato práce je však relativně nejhlubší analýzou Viktora Cabadaje, která byla v českém akademickém světě dosud realizována.

Nicméně, z žádné z výše uvedených prací nebude v naší práci čerpáno, jelikož nepřinášejí nové poznatky pro naše bádání a jejich primárním zájmem ani není náš objekt výzkumu, jak bylo při jejich prostudování zjištěno.

Co se týče problematiky teorie filmové postavy, může pro nás být cennou inspirací pět úspěšně obhájených závěrečných vysokoškolských prací, které použily jako teoretické východisko totožný systém charakterizace postav dle Richarda Dyera z jeho knihy „*Stars*“ (Dyer 1998), který se i pro naše bádání jeví velmi vhodný, a níže se mu budeme věnovat podrobněji.

Jednalo se o práci „*Analýza postavy Amy Pondové v seriálu Pán času*“ (Janírková 2018, s. 8), dále práci „*Konstrukce postav v amerických filmových adaptacích románu Pošťák vždycky zvoní dvakrát (1946 a 1981)*“ (Veselá 2018, s. 6), „*Od tichej melanchólie po hlučnú maskulinitu: Konštrukcia postáv stvárněných Tonim Servillom vo filmoch Paola Sorrentina*“ (Janypková 2022, s. 9), „*Konstrukce postavy Jokera ve snímcích Batman (1989), Temný rytíř (2008) a Joker (2019)*“ (Nebázlivá 2021, s. 5) a „*Konstrukce hlavních ženských postav ve filmech Sicario (2015) a Wind River (2017)*“ (Ernstová 2022, s. 5).

1.2 Odborná literatura - teorie postavy

Než začneme se zkoumáním teorie postavy dle Richarda Dyera (1998), která byla zmíněna výše, podívejme se, co o filmové postavě obecně uvádějí Jens Eder, Fotis Jannidis a Ralf

Schneider v publikaci „*Characters in Fictional Worlds: Understanding Imaginary Beings in Literature, Film and Other Media*“ (Eder, Jannidis, Schneider 2010).

Existují čtyři základní přístupy k problematice fiktivní postavy (anglicky „character“) v literatuře a filmu: 1) **hermeneutický** přístup, vnímající postavu jako reprezentaci postavy lidské, proto se musí zohledňovat kulturní pozadí jak postavy, tak jejich tvůrců, 2) **psychoanalytický** přístup se nejvíce zaměřuje na duši postav i jejich příjemců, 3) **strukturalistický a sémiotický** přístup jako konstrukce postavy na základě lingvistických, vizuálních, sluchových vjemů, 4) **kognitivní** přístup (poznávací) vnímá postavy jako konstrukty lidské mysli, založené na zpracování informací (Eder, Jannidis, Schneider 2010, s. 5). Tento kognitivní přístup příjemce sdělení (diváka) použijeme v naší práci.

Samotné slovo „charakter“ vychází z řečiny, a znamená „razítko“ (stamping tool), čímž je míněn „otisk osobnosti“. V latině zase „persona“ označuje masku, skrze kterou herec mluví k publiku, a „figura“ označuje nějakou formu v kontrastu s pozadím. Obecně je ale postava definována jako fikční bytost, resp. fikční analogie k lidské bytosti (Eder, Jannidis, Schneider 2010, s. 7).

Z hlediska existence postavy, uvedený kognitivní přístup považuje postavy za reprezentaci fiktivních osob v myslích obecnstva (Eder, Jannidis, Schneider 2010, s. 8). Opět je uvedeno, že filmové postavy existují v mysli diváka, a tento přístup naše práce bude přejímat.

Postavy existují jako subjektivní duševní bytosti, či sdílené komunikativní konstrukty (Eder, Jannidis, Schneider 2010, s. 9). Znovu je zvýrazněna role příjemců sdělení.

Postava je definována jako rozpoznatelná fiktivní bytost, která má schopnost myslet a jednat (Eder, Jannidis, Schneider 2010, s. 10). Na rozdíl od neživých objektů má postava duševní stavy, jako vlastní vnímání, myšlenky, pocity a cíle konání. Obecná struktura postavy se dělí na tři části: tělesnost, duše, socialita (Eder, Jannidis, Schneider 2010, s. 13).

Postavy lze analyzovat: 1) jako **artefakty** (jak jsou reprezentovány?) 2) jako **fiktivní bytosti** (jaké vlastnosti mají?) 3) jako **symboly** (co zastupují?) 4) jako **symptomy** (proč jsou zrovna takové, jaké jsou, a jaké efekty mají?) (Eder, Jannidis, Schneider 2010, s. 16). My se budeme držet vnímání postavy jako fiktivní bytosti, která existuje v mysli diváka, a budeme se ptát, jaké má vlastnosti.

Charakterizace je procesem spojování informací s postavou ve fikčním světě, kdy tato

obdrží určité vlastnosti, týkající se tělesného vzhledu, její mysli, chování, či jejich vztahů k sociálnímu prostředí (Eder, Jannidis, Schneider 2010, s. 32).

Prezentace postav je dynamický proces, stejně jako proces konstrukce postav v mysli příjemce sdělení. V rámci porozumění postavě ve fikčním světě, příjemce staví duševní model postavy, do kterého postupně integruje všechny získávané informace o ní (Eder, Jannidis, Schneider 2010, s. 35)

Některá jména postav otevřeně poukazují na jejich individuální charakteristické kvality, vlastnosti či zvyky. Příjemce tedy konstruuje mentální model postavy již v okamžiku, kdy je postava poprvé zmíněna (Eder, Jannidis, Schneider 2010, s. 37). Více o jménech a z nich odvozených vlastnostech postavy bude pojednávat Richard Dyer (1998) níže.

Obecně se o teorii postavy zmiňuje též Seymour Chatman v knize „*Příběh a diskurs. Narativní struktura v literatuře a filmu*“ (Chatman 2008). Smysluplná teorie postavy by podle něj měla být „otevřená“ a vnímat postavy ve smyslu autonomních bytostí, nevnímat je pouze jako funkce děje. Jejím účelem je potvrdit, že divák rekonstruuje postavu, a to ze skutečností ať již oznámených, či naznačených (Chatman 2008, s. 125).

Divák tedy dle Chatmana (2008) provádí vlastní rekonstrukci toho, jaké postavy jsou. Slovo „jaké“ (v anglickém originálu „like“) indikuje, že veškeré postavy budou nedílně přehodnocovány ve smyslu následných revizí, a obohacovány (Chatman 2008, s. 125).

Chatman (2008) tedy jasně indikuje význam diváka v procesu formování postavy, jelikož ten ji rekonstruuje ve své mysli. Chatman (2008) navíc stanovuje vhodný způsob, jak při zkoumání filmové postavy položit hlavní výzkumnou otázku, který též aplikujeme.

Nyní však přistupme k detailnímu pohledu na knihu Richarda Dyera, „*Stars*“ (Dyer 1998), která byla již výše zmíněna. Jeví se jako oblíbená v českém akademickém prostředí, co se teorie filmové postavy týče, jelikož nejméně pět závěrečných prací z ní vycházelo.

Dyer (1998) definuje postavy (ve smyslu součástí uměleckých děl) jako konstruované reprezentace osob (Dyer 1998, s. 89). Postavy jsou jím vnímány jako součást děl umělecké fikce, tedy fiktivní bytosti, lidské, zvířecí či existující pouze ve fantazii, které na sobě nesou příběh, konají činy a činy jsou konány směrem k nim (Dyer 1998, s. 90). Postava je konstrukt z mnoha znaků, užitých ve filmu. Znaky postavy jsou popisovány z pohledu obecnstva, příjemce sdělení, dekodéra (Dyer 1998, s. 106).

Toto sdělení je pro naše bádání zásadní. Dyer (1998) totiž přistupuje k postavě z

„divácky podmíněného“ pohledu. Jak potvrzuje i Chatman (2008) výše, je to právě divák, který postavu rekonstruuje. Dyer (1998) následně přidává znaky, dle kterých divák v tomto procesu vlastní rekonstrukce postavy postupuje. Těmito znaky postavy jsou dle Dyera (1998, s. 107):

- 1) **předchozí znalost obecnstva** (audience foreknowledge)
- 2) **jméno** (name)
- 3) **vzhled** (appearance)
- 4) **objektivní koreláty** (objective correlatives)
- 5) **mluva postavy** (speech of character)
- 6) **mluva druhých** (speech of others)
- 7) **gestikulace** (gesture)
- 8) **akce** (action)
- 9) **struktura** (structure)
- 10) **mizanscéna** (mise en scene)

Uvedené znaky popisuje Dyer (1998) podrobněji takto:

- 1) Předchozí znalost obecnstva – divák může mít očekávání nejen ohledně podobných postav, příběhů, a vlivem publicity filmu, ale i samotného příslušného filmového žánru (Dyer 1998, s. 107).
- 2) Jméno – může naznačovat vlastnosti osobnosti postavy, a to ve velké míře. Jméno může dokonce být základem její identity (Dyer 1998, s. 109).
- 3) Vzhled – jak postava vypadá, naznačuje její osobnost. Vzhled může být určen zejména fyzickou stránkou těla a oděvem (Dyer 1998, s. 109). Oděv, účes a doplňky jsou kulturně kódovány a též naznačují osobnost (Dyer 1998, s. 110).
- 4) Objektivní koreláty – prostředí postavy, čím je obklopena, ji může vyjadřovat, a určovat její pozici ve světě. Může jít o nějaký pro ni typický objekt, či zvíře (Dyer 1998, s. 112).
- 5) Promluva postavy – co říká a jak to říká, to naznačuje její osobnost přímo (co osoba sama o sobě říká) i nepřímo (co o sobě nevědomě prozradí) (Dyer 1998, s. 112).
- 6) Promluva druhých – co jiné postavy o postavě říkají, a jak, může naznačit osobní

vlastnosti jak postavy, tak postav, co vedou promluvu (Dyer 1998, s. 112).

7) Gestikulace – gesta vyjadřují formální i neformální kódy. Naznačují nám osobnost postavy a její temperament (Dyer 1998, s. 113).

8) Akce – co postava vykonává v zápletky příběhu, jak ho posunuje (Dyer 1998, s. 113).

9) Struktura – překračuje zápletku příběhu (Dyer 1998, s. 114). Postava slouží jako funkce struktury příběhu. Určuje postava zápletku, či naopak ona ji? (Dyer 1998, s. 115). Lineární struktura – vývoj dějů, které po sobě následují (Dyer 1998, s. 116). Vztahová struktura – základní vztahy ve struktuře filmu, např. binární opozice (protagonista a antagonist) (Dyer 1998, s. 117).

10) Mizanscéna – součásti obrazu, jako osvětlení, barva, rámování, kompozice, umístění herců, rekvizity, to vše může vyjadřovat osobnost či stav mysli postav (Dyer 1998, s. 117).

Dyerův (1998) přístup se pro naši práci jeví jako vysoce vhodný svou jednoduchostí a zaměřením na finálního konzumenta mediálního obsahu, nikoliv na teoretická východiska a úmysly autorů díla. Má však též určitá omezení, nad nimiž se více zamyslíme v kapitole o použité metodě výzkumu.

K Dyerovu (1998) přístupu se vyjadřoval též Graeme Turner v knize „*Understanding Celebrity*“ (Turner 2014). Jeho publikace se zabývá fenoménem celebrity, avšak jeho závěry by bylo možno aplikovat i na Cabadaje, minimálně na základě vyjádření uživatelky „Nicola“ v úvodní části. Turner (2014) předně označuje Dyerovu (1998) práci za vysoce vlivnou, a připomíná vliv významů, které generuje určitá „hvězda“ ve spojení se svým publikem. Sociální významy nejsou určovány pouze opakovanými reprezentacemi hvězdy a jejím předváděním publiku, jde též o vztah mezi druhem individuality, který hvězda značí, a který je považován za cenný, případně problematický, ze strany společnosti. (Turner 2014, s.7). Uživatelka „Nicola“ přitom Cabadajovo jednání považuje za správné, a proto ji přitahuje.

Vztah uživatelky „Nicola“ k Cabadajovi potom odpovídá pojetí celebrity ze strany západní kultury, která přijala filmovou hvězdu jako formu veřejné osobnosti, se kterou se lze identifikovat, do které lze investovat a zachovávat osobní zájem, má tedy primárně kulturní či sociální hodnotu (Turner 2014, s. 16). Rovněž je připomenuto, že dle Dyera je jednou z vlastností hvězdy, že se stane součástí každodenní mluvy (Turner 2014, s. 20). To o Cabadajovi platí nepochybně, jak bude ukázáno v praktické části.

Pokud bychom se ptali, zda lze Cabadaje označit za celebrity, Turner (2014) připomíná význam „viditelné (všudy)přítomnosti“ hvězdy (presence), její „hvězdnou kvalitu“ (star quality), neboli obecný potenciál pro zastávání funkce hvězdy, a její „charisma“ (Turner 2014, s. 4). Soudě dle výše citovaných článků z médií, takové kvality Cabadaj nesporně má. V praktické části se tedy budeme ptát, jaké to jsou.

1.3 Odborná literatura – výzkum médií

Nyní musíme zjistit, jak výzkum provádět, abychom též mohli zvolit jeho optimální metodu. Jelikož náš výzkumný vzorek bude film, nedílně půjde o analýzu vizuálních materiálů. Touto problematikou se zabývá Gillian Rose ve své knize „*Visual Methodologies. An Introduction to the Interpretation of Visual Materials*“ (Rose 2001). Primárně nás zajímá praktický aspekt přístupu k obrazovému mediálnímu obsahu.

Kvalitativní metoda, o níž bude podrobně pojednáno níže, je podle autorky pro zkoumání vizuálních materiálů vhodnější, než kvantitativní (Rose 2001, s. 3). Autorčin přístup k analýze je zaměřen na osobu, která se na obrázky dívá a píše o nich (Rose 2001, s. 4). Dále autorka cituje Stuarta Halla, podle něž je kultura výměnou významů. Je tedy závislá na svých účastnících, kteří interpretují jevy kolem nich (Rose 2001, s. 6).

Z výše uvedeného je pro nás významné, že i Rose (2001) uvažuje o analýze i kultuře z hlediska účastníků, stejně jako Dyer (1998) a jeho teorie postav. Rose (2001) vnímá právě kvalitativní přístup jako optimální, jde-li o analýzu obrazů.

Autorka představuje metodu obsahové analýzy (Rose 2001, s. 54), která je pevně daná z hlediska metodologie. Její výhoda: umožňuje zpracovat velké množství obrazů (Rose 2001, s. 55), což je pro nás velmi důležitá kvalita. Náš datový vzorek bude velmi rozsáhlý.

Autorka dále uvádí, že pro obsahovou analýzu je nutné nejprve stanovit výzkumnou otázku (Rose 2001, s. 57), pak zvolit výzkumný vzorek, následně popisné kategorie pro kódování obrazů (Rose 2001, s. 59). Jakmile má každý obraz přiděleny kódy, sečtou se, aby byl stanoven jejich obsah v kvantitativním smyslu (Rose 2001, s. 63). Nevýhodou této metody je však opomenutí otázky vnímání obrazů publikem (Rose 2001, s. 67).

Navrhovaný postup obsahové analýzy se pro nás jeví výhodný, a problém opomenutého publika lze vyřešit kombinací s jinou metodou, jelikož z teorie postavy Richarda Dyera (1998) již známe vhodné „divácky podmíněné“ znaky postavy. Ty by mohly být použity jako kategorie pro kódování.

Podrobněji se jak výzkumu médií, tak i obsahové analýze věnuje další publikace, navíc s důrazem na domácí prostředí. Jedná se o knihu „*Výzkum médií. Nejužívanější metody a techniky*“ od autorky Renáty Sedlákové (Sedláková 2014). Toto dílo pro nás bude základním východiskem pro praktickou realizaci výzkumu.

Autorka potvrzuje, že výzkumná jednotka může být nejen text, ale i jedinec, či mediální produkt (Sedláková 2014, s. 14). Pro naše účely to bude film *Sněženky a machři* (1982).

Věda jako systém produkce vědění má za úkol popsat, i objasnit podstatu jevů a vztahy, které jsou mezi nimi (Sedláková 2014, s. 18). Cílem vědy je též stanovení obecných pravidel a teorií, přičemž se snaží jevy popsat a klasifikovat, vysvětlovat je a učinit srozumitelnými, umožňovat predikce neboli předpovědi (Sedláková 2014, s. 19). Věda se soustředí na jevy, které můžeme pozorovat i měřit, a stanovené výroky o jejich vzájemných vztazích jsou ověřitelné empiricky neboli poznáním (Sedláková 2014, s. 20).

Účelem výzkumu je explanace (vysvětlení) jevů pomocí teorií. Výzkum je realizován zkoumáním jevů, hledáním očekávaných vztahů mezi nimi (Sedláková 2014, s. 21).

Metoda je postup činnosti, vedoucí ke stanovenému cíli, zjištění originálních poznatků (Sedláková 2014, s. 22). Oblast vědy pro studování metod se označuje jako metodologie. Její základní otázky jsou: co je skutečnost? Jaká je skutečnost? Jakým způsobem je možné její poznání? Metodika je pak konkrétní postup výzkumu a metoda výzkumu. Analýza je metodou tzv. obecně teoretickou. Tou je mimo jiné klasifikace, generalizace či komparace (Sedláková 2014, s. 23).

Analýza je koncentrace na podrobnosti jevu, rozklad složitého celku na jednoduché prvky. Nejprve probíhá klasifikace (třídění) těchto prvků, členění do kategorií dle sdílených resp. odlišných znaků, pak zkoumání systému celku a hledání vztahů mezi jednotlivými prvky, resp. příčin těchto vztahů. Komparace je hledání shodných či rozdílných vlastností nějakých jevů (Sedláková 2014, s. 25). V tomto odstavci autorka popisuje postup, který v naší práci použijeme.

Následuje problematika indukce resp. dedukce: indukce hledá pravidelnosti v jevech, následuje jejich zobecnění a stanovení obecných tvrzení ve formě hypotéz (Sedláková 2014, s. 26). V této práci budeme postupovat induktivně, jelikož vyprávění příběhu je lineárním procesem.

Dále autorka zmiňuje nutnost interpretace dat, vysvětlování jejich významu. Realizuje se

analýzou shromážděných dat resp. výsledků této analýzy (Sedláková 2014, s. 30). Vysvětlení jevu sociálními vědami spočívá v nalezení významu a jeho interpretaci (Sedláková 2014, s. 39). Tento výstup bude i výsledkem naší práce.

Jelikož jsou v sociální realitě všechny entity provázané, téměř nelze zkoumat jeden objekt samostatně, a je třeba brát do úvahy i elementy, k nimž má vazby (Sedláková 2014, s. 42). Pro poznání Cabada je se tedy nedílně budeme muset zajímat i o jeho vztahy s jinými postavami.

Autorka též představuje kvalitativní a kvantitativní přístup ke zkoumání sociální reality. Kvantitativní lze převést na čísla, zatímco kvalitativní je interpretativní, výstupem jsou tzv. měkká data (Sedláková 2014, s. 47).

Skutečnost je formována aktivními entitami, které se v ní pohybují a přikládají světu kolem sebe významy (Sedláková 2014, s. 48). Kvalitativní přístup je zaměřen na jednotlivé případy, bytosti či jevy, snaha o maximálně detailní popis (Sedláková 2014, s. 49). Měkká data jsou obšírná vyobrazení, záznamy, výpovědi, neboli zisk velkého objemu údajů o málo entitách (Sedláková 2014, s. 51). Úkolem je odhalit a následně pochopit smysl jednání entit, tedy jde o zaměření na jedinečnost jevů, entit či událostí. Případová studie se zabývá pouze jediným jevem (entitou či médiem) (Sedláková 2014, s. 52). My se budeme věnovat jediné entitě, proto bychom naší práci mohli dle Sedlákové (2014) nazvat případovou studií.

Technika použití více výzkumných postupů se nazývá triangulace. Účelem je eliminovat nedostatky nějaké metody. Jde o úmyslnou kombinaci postupů pro hlubší poznání (Sedláková 2014, s. 78). Tuto techniku použijeme, konkrétně kombinaci obsahové analýzy, navrženou autorkou Rose (2001), a Dyerovy (1998) teorie postavy.

Obsahová analýza je práce s rozsáhlým objemem textů. Je to objektivní, kvantitativní, systematický přístup ke komunikaci, resp. jejímu obsahu (Sedláková 2014, s. 291). Jejím výsledkem je zjištění počtu výskytů jevů (znaků) v nějakém textu. Je pro ni nutné kódování obsahu komunikace (Sedláková 2014, s. 295) a též vytvoření individuálního systému kategorií (Sedláková 2014, s. 300). Právě tento postup budeme provádět, a to jak stanovení kategorií, tak kódování jednotlivých událostí filmu, kde nějak vystupuje náš objekt výzkumu. V naší práci tedy půjde o obsahovou analýzu, a ke stanovení kategorií použijeme Dyerův (1998) systém znaků postavy.

Sémioticko-strukturální analýza se zabývá užitím znaků, a vzájemnými vztahy ze znakového systému (Sedláková 2014, s. 329). Znak zastupuje nějaký jiný jev. Příjemci dokáží zástupný význam rozpoznat. Dle Ferdinanda de Saussure má znak označující a označovanou část, k níž se vztahuje (Sedláková 2014, s. 332). Význam znaků pak vzniká v rámci nějaké kultury, ve které jsou znaky sdíleny a dohodnuty (Sedláková 2014, s. 334). S pojmem znak jsme se již setkali u teorie postav dle Dyera (1998), a kultura byla již zmíněna autorkou Rose (2001) ve smyslu výměny významů, jak ji definoval Stuart Hall. Budeme však stále uvažovat jako diváci, a obecnou teorií znaků se tedy nebudeme zabývat hlouběji, jelikož běžný divák, jehož přístup přejímáme, tyto akademické znalosti ze sféry komunikačních studií nemá.

Postup analýzy audiovizuálního sdělení: autorka navrhuje, nejprve rozdělit dílo na kratší části (Sedláková 2014, s. 343). Tzv. záběr je část filmu, natočená bez přerušení. Kamerový záběr může být z nadhledu (snížení velikosti objektu), z podhledu (zvýšení velikosti objektu), detail (zvýraznění pocitů objektu), či jako long shot (celek) (Sedláková 2014, s. 350). Autorka dále potvrzuje, že dle rekvizity je možno určit charakter postavy (Sedláková 2014, s. 352). Již víme, že Dyer (1998) tyto rekvizity nazývá objektivní koreláty, a zmiňuje i tzv. mizanscénu: vše, co divák vidí v obraze. Obojí budeme zkoumat.

Osnova příběhu se dle autorky dělí na: 1) výchozí situace, expozice, úvod 2) zápletka (konflikt) 3) rozuzlení (vyvrcholení, závěr). Je třeba identifikovat tyto části a rozčlenit na menší jednotky (Sedláková 2014, s. 372). Toto rozdělení filmu na menší části provedeme, avšak specifickým způsobem, který bude popsán níže, jelikož samotný příběh filmu není předmětem našeho zkoumání, jde nám pouze o jednu z postav.

Práce s kvalitativními daty má dvě části: analýza a interpretace. Analýza je proces strukturování a dělení na úseky, slouží jako východisko následné interpretace, která má vysvětlit data v kontextu (Sedláková 2014, s. 397). V praktické části naší práce bude použit totožný postup: provedeme analýzu výzkumného vzorku, a následně budeme získaná data interpretovat, abychom mohli odpovědět na výzkumné otázky.

1.4 Výzkumné otázky

Předkládaná bakalářská práce odpovídá na tuto hlavní výzkumnou otázku, která již byla zmíněna: **jaká je filmová postava Viktor Cabadaj ve filmu Sněženky a machři (1982)?** V anglickém jazyce by základ této otázky, užitím výše uvedeného přístupu Chatmana

(2008), zněl: „What is Viktor Cabadaj’s movie character like?“

Budeme zkoumat, jaký je Viktor Cabadaj ve smyslu mediálního konstrukt, vytvářeném v divákově mysli, když sleduje film Sněženky a machři (1982). Nejedná se totiž o skutečnou osobu, z čehož plynou specifika takového bádání. Budeme uvažovat z pozice pozorného diváka, který chce zjistit, jaký Cabadaj skutečně je. A toho lze dosáhnout analýzou veškerých možných dat o objektu výzkumu, které se v prostředí filmu Sněženky a machři (1982) dají najít, pomocí vhodné metody, která kopíruje divákovo uvažování.

Pro dosažení cíle práce budeme též odpovídat na následující vedlejší výzkumné otázky, vycházející z teorie znaků postav Dyera (1998), která již byla představena:

V1) Jaká je předchozí znalost obecnstva o Cabadajovi, filmu a žánru filmu?

V2) Jaké Cabadajovy vlastnosti naznačují jeho jméno a příjmení?

V3) Jaký je Cabadajův vzhled?

V4) Jaké jsou Cabadajovy tzv. objektivní koreláty?

V5) Jaká je Cabadajova mluva?

V6) Jak o Cabadajovi mluví jiné postavy ve filmu?

V7) Jaká je Cabadajova gestikulace?

V8) Jaké akce Cabadaj ve filmu provádí?

V9) Jaká je Cabadajova pozice ve struktuře filmu?

V10) Co o Cabadajovi prozrazuje tzv. mizanscéna ve filmu?

1.5 Výzkumný vzorek

Bylo již uvedeno, že základním a jediným zdrojem dat pro naše bádání bude film Sněženky a machři (1982, ČSSR, režie Karel Smyczek, délka 82 minut), včetně obalu jeho DVD disku.

Pro úspěšnou realizaci naší analýzy je příznivou zprávou, že v roce 2019 byla na nosiči DVD společností Bohemia Motion Pictures a.s., ve spolupráci se Státním fondem kinematografie, vydána jeho „remasterovaná“ verze se zlepšenou kvalitou obrazu, která je navíc opatřena i českými titulky. Divák má tak konečně možnost, lépe pochopit události filmu i vztahy mezi jeho postavami. V prostředí uvedeného filmu totiž často jedná celá

skupina postav, kdy všechny mluví současně, některé v popředí, jiné v pozadí, a divák se může těžko soustředit na všechny promluvy. Taktéž je možné lépe vnímat určité detaily ve filmu, které byly dosud nezřetelné, jako jsou třeba nápisy na stěnách pokojů (pro zkoumání zmíněné tzv. mizanscény) i detaily tváří postav.

Zmíněný DVD disk s filmem Sněženky a machři (1982) byl zakoupen jako originální, převeden softwarově do formátu MKV, a k jeho přehrání byl použit program VLC Player, pomocí něhož byly též vytvořeny ilustrační snímky (obrázky). Použité časové značky pak odpovídají přesné délce filmu 1:22:07.

Film je barevný, avšak z důvodu snazšího tisku práce, i zvýraznění emocí zobrazených postav, jsou ilustrační obrázky úmyslně černobílé.

1.6 Výzkumná metoda

Námi použitá metoda kombinuje dva přístupy, které byly popsány v detailu – obsahovou analýzu, a teorii postav Dyera (1998), která stanovuje deset kategorií pro naše zkoumání. Pro některé kategorie budeme zpracovávat značné množství dat, a určité zjednodušení bude nezbytné. Proto budeme kombinovat kvalitativní a kvantitativní přístup (resp. provádět kvantifikaci kvalitativních dat).

Aplikace Dyerovy (1998) teorie, ve smyslu stanovení znaků postavy do kategorií naší obsahové analýzy, nám zase umožní, eliminovat nedostatky této konkrétní metody, že totiž opomíjí vnímání divákem, jak uváděla Rose (2001).

Uvedená triangulace metod, jak ji představila Sedláková (2014), se jeví jako optimální metodologický přístup, kdy předně můžeme redukovat množství dat, avšak současně stále zachováváme vnímání ze strany diváka. Výstupem analýzy pak bude odpověď na naši hlavní výzkumnou otázku, jaký Cabadaj je, i na vedlejší výzkumné otázky, určené Dyerem (1998), dle jeho základních znaků filmové postavy.

Jak Sedláková (2014) i Rose (2001) navrhly, nejprve si stanovíme kategorie, do kterých získávaná data z obsahu filmu budeme řadit, kdy primární datová jednotka je „komunikačně významná událost“, popsána níže. Naše dělení zcela odpovídá Dyerem (1998) stanoveným kategoriím znaků postavy. Budou to tedy, jak bylo již uvedeno:

1) Předchozí znalost obecnstva (diváka) o Cabadajovi, filmu, žánru

2) Jméno (a příjmení) Cabadaje

- 3) **Vzhled** (postava, oděv, účes, doplňky, lyžařské vybavení) Cabadaje
- 4) **Objektivní koreláty** (typické rekvizity či gesta Cabadaje, pro zápis dat je však název kategorie zkrácen na „Korelát“)
- 5) **Mluva** (co a jak říká Cabadaj)
- 6) **Mluva druhých** (jak druzí mluví o Cabadajovi, zkráceno pro data na „Mluva druzí“)
- 7) **Gestikulace** (jaká gesta Cabadaj provádí, přičemž z praktických důvodů sem bude zařazen i smích, zkráceno pro zápis dat na „Gesto“)
- 8) **Akce** (co Cabadaj provádí a jak)
- 9) **Struktura** (Cabadajova pozice ve struktuře filmu, pro zápis dat zkráceno na „Pozice“)
- 10) **Mizanscéna** (co můžeme ve filmu vidět a nějak to promlouvá o Cabadajovi)

I výsledková část bude tímto způsobem rozdělena, stejně jako odpovědi na výzkumné otázky. Vidíme, že jak kategorií, tak z nich přímo odvozených vedlejších výzkumných otázek, je celkem deset. Tyto odpovíme první. Závěrem pak budeme moci, na základě těchto dílčích odpovědí, odpovědět na hlavní výzkumnou otázku. Jako první však budeme realizovat úvodní kategorii „Předchozí znalost obecnstva“, jelikož ta vychází ze speciálních dat (obal DVD disku).

Práci s audiovizuální částí výzkumného vzorku, resp. proces její analýzy, začínáme dělením na menší části. Ty budeme nazývat „scénami“, které jsou vždy tvořeny několika záběry. Nebudeme film dělit na základní části ve smyslu „úvod - hlavní zápletka - závěr“, jak zmiňovala Sedláková (2014), jelikož divák toto dělení může identifikovat jen obtížně, jak je mu příběh vyprávěn postupně, bez zřetelných přechodů. Navíc, našim primárním zájmem je objekt výzkumu.

Mohli bychom samozřejmě zkoumat, zda a jak se sám Cabadaj během jednotlivých částí filmu proměňoval, pokud bychom tyto tři elementární části identifikovali. Avšak naší práci by to přidalo na složitosti, a přesná odpověď na hlavní výzkumnou otázku by se stala obtížnou. Předně, jednotlivé základní části by se mohly významně lišit svou délkou, resp. svým počtem „komunikačně významných událostí“, souvisejících s Cabadajem, čímž by srovnávání bylo zavádějící. Museli bychom navíc zkoumat hned tři různé „dílní postavy“, a závěrem bychom z nich stejně museli složit jednu jedinou postavu, která bude jejich „průměrem“. Výzkumná otázka se totiž ptá pouze a výslovně na postavu jedinou.

Analyzujeme tedy Cabadaje jako jednu jedinou bytost již od počátku.

„Scény“ jsou pro nás pak logickými celky, kdy Cabadaj řeší nějakou dílčí část zápletky. Obvykle na jednom konkrétním místě, a jedná se o nějak uzavřený celek, např. ukončená konverzace. Analýza filmu je dělena právě na tyto „scény“, abychom měli základní přehled o Cabadajově účinkování v rámci děje, i vedlejších postavách.

Nejmenší a základní datovou jednotkou bude „komunikačně významná událost“, jeden určitý projev Cabadaje či jiných postav ve smyslu aktivity a obecně komunikace, který zařadíme do Dyerem (1998) stanovených deseti kategorií, jako akce, mluva, gesto atd.

Dyerův (1998) systém samozřejmě neopomíná otázku vzájemných vztahů mezi postavami, které mají značný význam pro pochopení postavy, natož v případě Cabadaje, který je vysoce sociální bytostí. Praktickou otázkou pro nás je, do jaké míry se vedlejším postavám věnovat, i ději filmu, jelikož ten by byl bez představení vedlejších postav nesrozumitelný, až zavádějící.

Popis všech vztahů Cabadaje a relevantních událostí, které by žádaly vlastní analýzu a též interpretaci, by však práci přidal značným způsobem na komplexnosti i rozsahu, kdy bychom museli představit, popsat a analyzovat i postavy vedlejší, čímž by byl překročen rámeček práce i výzkumná otázka, která se zabývá pouze a výslovně Cabadajem.

Bylo totiž zjištěno při přepisu konverzací postav ve výzkumném vzorku, že film, jakožto audiovizuální sdělení, v sobě obsahuje značné, až masivní množství dat. Natož v případě, kdy námi zkoumaná postava, v příběhu centrální a vysoce sociálně aktivní, neustále koná nějaké komunikační akty: jde o plných 171 promluv (kdy jedna promluva může být i několik vět), cca 150 gest, a 60 jednotlivých akcí.

Kromě toho je ve filmu nejméně šest klíčových postav, a dalších cca dvacet sekundárních postav, které též nějak jednají. Tento konkrétní fiktivní svět je natolik komplexní, že i pouhý přepis konverzací ve filmu by zabral desítky normostran, nemluvě o uvedení akcí a kontextu, plus vložení ilustračních obrázků (snímků z filmu).

Současně přichází pochybnost, zda můžeme skutečně poznat, jaký je Cabadaj, pokud ho neustále budeme poměřovat s jinými postavami, neustále ho vnímat v nějakém kontextu s někým jiným. Jeden sociální element lze zkoumat též izolovaně, a Sedláková (2014) tuto možnost připouští. Je navíc v našem zájmu, celou věc zjednodušit a zpřehlednit, nikoliv být nuceni spekulovat o motivacích postav a jejich skutečných vzájemných vztazích, které

jsou nám, stejně jako divákům, kteří mohou vidět jen malou část obecné reality postav, skryty. Naše výzkumná otázka se týká pouze a jedině Cabadaje, jak bylo řečeno. Budeme tedy velmi pečlivě sledovat zejména jeho projevy, jeho akce, a co o něm říkají jiní.

Dále je tu otázka hodnocení Cabadaje a jeho konání. Běžní diváci mohou mít přirozené sklony, analyzovat jednání postavy, posuzovat ho dle jejich osobních hodnot, a stanovit, zda postava jedná „správně“ či „špatně“, alespoň z jejich specifického pohledu, aby určili, zda je postava „dobrá“ či „špatná“. Tato práce sice obecně vychází z diváka a jeho vnímání, avšak kompletní analýza Cabadajových domnělých chyb či naopak správných rozhodnutí by žádala opět složitě uvedení do kontextu, užití podpůrných zdrojů včetně příslušné odborné (zejména psychologické a sociologické) literatury, desítky stran popisů a vysvětlení. Závěry by byly i přes všechno úsilí sporné, jelikož jak bylo řečeno, vidíme jen malou část Cabadajovy reality. Nemáme dostatek informací pro takové závěry.

Co můžeme považovat za „chybu“, může být ve skutečnosti mistrovský tah pro získání sociální moci, a naopak. Typickým příkladem, ba varováním, proč se cestou Cabadajova hodnocení neubírat, pro nás může být scéna hned na začátku filmu (čas 05:32), o níž ještě bude řeč, kdy Cabadaj se svými nohledy někomu dává do krosny velké cihly a kameny, aniž by divák věděl, proč tak Cabadaj přesně koná. Divák se automaticky domnívá, že obětí je asi nějaký jejich neoblíbený spolužák, kterého chce Cabadajova skupina poškodit, či jde o pouhý nevinný studentský šprým.

Avšak pouze po pečlivém a opakovaném shlédnutí začátku filmu, dokonce s nutností zastavení obrazu pro studium mizanscény, může divák zjistit, oč Cabadajovi asi doopravdy šlo, proč si „vybral“ zrovna tohoto spolužáka, a že Cabadaj zde může hrát „dlouhou“ hru o sociální moc, přinášející žádoucí výsledky až s odstupem času, kterou ovšem běžný divák není schopen v rychlosti děje a míhání mnoha postav sledovat a analyzovat.

I při tomto až detektivním přístupu a odhalení, stále je vysvětlení této jediné scény pouze spekulací a domněnkou, jakkoliv může být podloženo interpretací příslušných obrazů. A to samé by mohlo platit o analýze Cabadajových vztahů, kdy může jít o naše vlastní domněnky, projekci našich životních zkušeností, naši subjektivní interpretaci naznačených skutečností, kterou by jiný divák mohl snadno zpochybnit.

Z uvedených důvodů tedy vztahy budou analyzovány, avšak omezeně, pouze z pohledu Cabadaje, jeho postavení resp. zájmů. Namísto jasného hodnocení jeho akcí budeme klást stejné otázky, které mohou přirozeně napadnout diváka, a to na určitých místech filmu.

Z důvodů námi použitého přístupu, a též pro zodpovězení hlavní výzkumné otázky, bude nutné, upravit obsah kategorie „Struktura“. Tam budeme kromě Cabadajových vztahů zařazovat též „Cabadajovu pozici ve světě“, kterou on sám určí svou akcí, či nějakým „komunikačně významným projevem“, resp. učiní tak jiné postavy, promluvou o něm. Právě tato kategorie bude zásadní pro finální stanovení, „jaký“ Cabadaj je.

Každý „komunikačně významný projev“ označíme časem jeho počátku, abychom ho mohli jednoznačně identifikovat, a ve výsledkové části na něj odkazovat. Po úvodní časové značce následují jeho popis, případně též jeho interpretace, a dále data, která budeme z toho konkrétního projevu vyvozovat. Tyto data jsou zařazena do příslušné kategorie, která je pro zvýraznění uvedena velkými písmeny („MLUVA“, „VZHLED“, „GESTO“ atd.), a později přenesena do příslušné výsledkové části, kde budou data zpracovány (kvalitativně a/nebo součtem výskytů) a učiněny závěry.

Tak budeme moci posoudit, jaký Cabadaj „nejvíce“ je. Při stanovení závěrů se nebude jednat pouze o prostou kvantifikaci dílčích dat, budeme též klást důraz na zásadní Cabadajovy projevy, tedy použijeme i kvalitativní přístup. Bylo již řečeno výše, že datový vzorek, který budeme zkoumat, je velmi obsáhlý, ač zapisujeme a analyzujeme primárně Cabadajovy akce, projevy a promluvy jiných o něm. Tedy data, související s Cabadajem přímo. Těch však sám Cabadaj jako centrální postava filmu, navíc vysoce aktivní, generuje extrémní množství. Je tedy nepochybné, že data budeme nuceni redukovat, a není možné je analyzovat všechny do hloubky, pouze kvalitativně.

Z toho důvodu budeme ke každé z kategorií, kam budeme data zařazovat, přistupovat odlišně. Kde to bude vhodné a možné, použijeme plně kvalitativní přístup (např. Vzhled či Mizanscéna), a jinde zase kombinovaný přístup, tedy jak kvalitativní i kvantitativní (např. Struktura, popisující, jaké má Cabadaj vztahy, jaké pozice a kolikrát je ve filmu zastává).

Lze namítat, že uměnění významu jiných postav i děje filmu silně zužuje naše vnímání postavy. Je to však jediný způsob, jak dosáhnout plného soustředění na objekt výzkumu, udržet rozsah práce v přijatelných mezích, a zejména, držet se prokazatelných faktů.

2 Praktická část

Po stanovení teoretických východisek práce, výzkumných otázek, výzkumného vzorku i výzkumné metody, nyní přistoupíme ke sběru dat ve filmu „Sněženky a machři (1982), jejich analýze, interpretaci, a zodpovězení všech výzkumných otázek. Nejvyšší pozornost

budeme věnovat všemu, co souvisí s Cabadajem, resp. deseti součástem charakteristiky filmových postav dle Dyer (1998). Jak bylo v teoretické části uvedeno, tyto součásti pro nás budou kategoriemi pro dělení dat, a z nich jsou odvozeny i vedlejší výzkumné otázky. Abychom dodrželi posloupnost divákova přístupu, jako první analyzujeme a uzavřeme kategorii „Předchozí znalost obecnstva“.

2.1 Předchozí znalost obecnstva

VI) Jaká je předchozí znalost obecnstva o Cabadajovi, filmu Sněženky a machři (1982), a žánru tohoto filmu, kde vystupoval?

Můžeme uvažovat z hlediska Dyerovy (1998) první kategorie charakteristiky postavy („předchozí znalost obecnstva“), že každý divák disponuje jistou mírou „předchozí“ znalosti o žánru filmu Sněženky a machři (1982), filmu samotném i Cabadajovi, s nimiž k filmu přistupuje. Začneme analýzu touto kategorií, a odpovíme první výzkumnou otázku.

Žánr zimní komedie v divákovi asociuje rozptýlení, zábavu, romantický svět zimních hor, odpojení od běžného života, z důvodu změny prostředí a jiných životních podmínek, jako vyšší nadmořská výška, výskyt sněhu, nestálé počasí, ubytování nižší úrovně (horská chata bez WC na pokoji a s minimem luxusu), jiná resp. uzavřená, izolovaná sociální struktura, kde náhle platí jiná pravidla, než v běžné realitě. To všechno nahrává jakési uvolněnosti postav a zásadním proměnám jejich vztahů, nemluvě o možnosti humorných zápletek, jelikož postavy čelí zcela odlišným životním podmínkám, než v běžném životě.

Film Sněženky a machři (1982) – již z názvu filmu vyplývá určitá striktní opozice mezi „Sněženkami“, jakožto křehkou něžnou roztomilou rostlinkou, která se odvážně dere skrz sních ke slunci, reprezentuje svěží jaro a jakousi nevinnost, a „Machry“, kteří reprezentují údajné frajerství a demonstraci svých schopností, obecně tvrdost a soutěživost. Toto základní dělení je zachováno i v anglickém překladu filmu: „*Snowdrops and Aces*“ (CSFD.cz 2022). Budoucí divák, i cizinec bez znalosti české popkultury, snadno pochopí význam názvu, že půjde o určitou konfrontaci mezi „Sněženkami“, které evokují „měkký“ element, a „Esy“, která evokují tvrdost, sport, soutěžení a hrací karty, které jsou dokonce jedním z tzv. objektivních korelátů Cabadaje, jak budeme níže zjišťovat.

Vidí-li neznalý budoucí divák též obal DVD disku filmu, který byl použit pro analýzu, nemá ani jako cizinec bez znalostí české popkultury pochybnosti. Na obalu DVD jsou totiž prominentně zobrazeni tři dospívající chlapci, jako evidentně hlavní postavy, a to jak na

čelní (Spinaker 2022a), i zadní (Spinaker 2022b) straně obalu.

Uvedené dva pojmy vycházejí z dělení postav filmu na dvě lyžařská družstva, do kterých jsou účastníci výcvikového kurzu pedagogů rozděleni dle své lyžařské dovednosti. Tu na začátku filmu povinně demonstrují. Mezi „Machry“ se tak ocitne i jedna dívka, což bude mít zásadní následky pro děj filmu. Nejedná se tedy o čistě chlapeckou skupinu.

Tyto dva neformální názvy družstev jsou zřejmě ustanoveny pedagogickým dozorem, nikoliv studenty samotnými. Studenti nikdy tyto názvy v hovoru neužijí, pouze vyučující takto „svá“ lyžařská družstva označují.

Obrázek 1 (Spinaker 2022a), obrázek 2 (Spinaker 2022b). Přední a zadní strana DVD disku s filmem Sněžěnky a machři (1982). Cabadaj zaujímá centrální pozici. Budoucí divák ho nedílně musí zaznamenat a identifikovat jako hlavní postavu filmu.

Paradoxně jsou „Sněžěnky“ (=dívčí družstvo) v názvu filmu jmenovány první, avšak ve filmu hrají marginální roli. Na obalu DVD disku jsou primárně znázorněni „Machři“ (=chlapi), a uvedení tři chlapi jsou též primárními postavami ve filmu, jak budoucí divák z obalu DVD disku chápe. Je otázkou, zda na obalu hned dvakrát znázorněnou mladou profesorku můžeme též klasifikovat jako „Sněžěnku“, ač má sklony se tak chovat, dokonce navazovat se svými studenty nadstandardní kontakty, včetně společného popíjení alkoholu a tance poměrně intimní povahy, jak uvidíme.

Dalším paradoxem je skutečnost, že jediná skutečná „Sněžinka“ ve smyslu jemnosti, něžnosti a nevinnosti je ve filmu Marika, která je však jako vynikající lyžařka zařazena do družstva „Machrů“. Přesnější název filmu by tedy byl spíše „Sněžinka a machři“, na způsob názvu slavné pohádky „Sněhurka a sedm trpaslíků“, jelikož nosnou zápletkou filmu je usilování družstva devíti chlapců, dokonce i jejich vedoucího, o Mariky přízeň.

Postava Viktor Cabadaj - posoudíme-li působení a očekávání diváka, plynoucí z obalu uvedeného DVD disku, první dojem je jednoznačný. Obal totiž znázorňuje ve významné míře právě tři chlapce, z nichž Cabadaj (se svou výmluvnou frajerskou patkou) zaujímá na čelní straně obalu významnou pozici ve středu, a na zadní straně v popředí, kdy obrazu výslovně dominuje. Je tedy jasně naznačeno, že právě on bude nějakým významným „Machrem“, či snad dokonce jejich leaderem, což potvrzuje na čelní straně druhý malý snímek zleva, kde ukazuje své posměšné, nadřazené gesto (22:59), a na zadní straně vlevo dole, kde právě organizuje jeden ze svých legendárních plánů na subverzi autority (32:53). Budoucímu divákovi je tedy jasně naznačeno, jen pohledem na obal DVD disku, že půjde nepochybně o centrální postavu, která se bude významně podílet na záplectce.

Odpověď na V1: divák filmu může mít jasná očekávání již z názvu filmu, který naznačuje chlapecké soupeření a frajeření, v kontrastu dívčí něžností a nevinností, zejména v souvislosti s obalem DVD disku, který zobrazuje na prominentním místě právě Cabadaje s jeho slavnou patkou. Dokonce je na zadní straně znázorněn jako plánující jednu z jeho proslavených subverzních akcí proti autoritě. Právě on tedy předem symbolizuje největšího „machra“, ke kterému je automaticky upřena diváková pozornost již před začátkem filmu, a divák si ho fixuje jako hlavní postavu. Jelikož jde o žánr zimní komedie, divák očekává uvolnění a zábavu, plynoucí z horského prostředí i důrazu na rozjařené adolescenty, pro něž je důležitá láska (lze tedy očekávat blízké kontakty mezi „Sněženkami“ a „Machry“), porušování pravidel autorit a konzumace alkoholu. Všeho uvedeného se též dočká.

2.2 Analýza scén filmu Sněženky a machři (1982)

Scéna 1

(00:01) (chlapci přicházejí na místo odjezdu autobusu, záběr na jejich boty)

Cabadaj (vlevo) disponuje optimální, kvalitní vysokou koženou/koženkovou obuví pro zimu ve městě i na horách. Jde o zkušeného horala, kromě funkčnosti dbá i na parádu.

VZHLED – kvalita, elegance, peníze, praktičnost

Obrázek 3 (Sněženky a machři 1982). Záběr na obuv chlapců. Obrázek 4 (Sněženky a machři 1982). Rozesmátý Cabadaj (vlevo) má kolem sebe dobrou náladu.

(00:12) (Cabadaj se směje a baví se dvěma dalšími chlapci, jeho nejbližšími spolužáky, dětinským Máchou uprostřed a precitlivělým, filozofickým Převrátilem. Panuje dobrá nálada, chlapci se těší na dobrodružství, které jim lyžařský kurz přinese)

Cabadaj si nese lyže v podpaží, zabalené ve vaku, frajersky, nenuceně. Též frajersky žvýká žvýkačku, jako původně západní produkt, aby dal najevo svou nonšalanci a nadřazenost nad svět kolem, též adoraci západního světa, kterou bude projevovat i později. Je oděn v kvalitně a draze působící bundu se semišovým či velurovým povrchem, tu vylepšuje na krku šátkem. Působí jako modelový gymnazista, chlapec z dobře společensky postavené rodiny. Čepici na hlavě má též nasazenu frajersky, nikoliv přes uši. Ač má kvalitní lyže zahraniční značky, jak uvidíme, nese si je v ochranném obalu. Nemusí se zjevně chlubit za všech okolností. Frajersky má ruku v kapse kalhot, druhou lehce drží těžké lyže s vázáním a hůlkami. Dává tím najevo i svou fyzickou sílu. Povšimněme si i jeho úsměvu, který má na tváři často. Je skutečným zdrojem dobré nálady v okolí. Proto je v kolektivu velice oblíben, jelikož se obvykle nebere příliš vážně.

VZHLED – elegance, peníze, nenucenost, síla. GESTO – smích, ruka v kapse, žvýkačka. POZICE – lovec, frajer, vtipálek.

(00:15) (dívký běží přes ulici) *Kluci, počkejte! Viky, počkej!* (naléhavě, až vyčítavě)

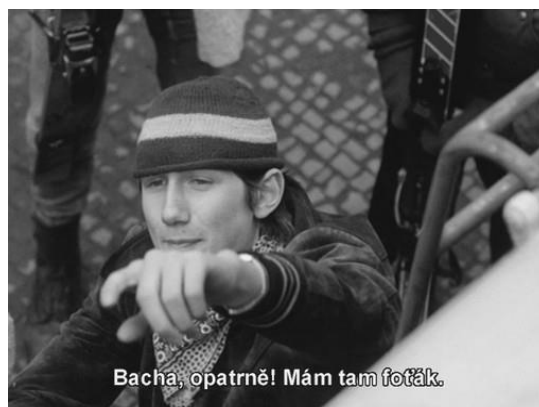
Můžeme posoudit dle promluvy i chování dívek, že považují skupinu Cabadaj – Převrátíl – Mácha za primární sociální element třídy, jehož chtějí být součástí. Jedna z dívek však ihned upřesňuje, koho považuje za jejího vůdce a hlavní hvězdu – Vikyho Cabadaje. S ním chtějí jít, jeho chtějí následovat, minimálně ona. Nevadí jí ani, běžet za ním, a otevřeně dávat najevo svou příchyllost, i označením „Viky“, aby dala najevo, že jsou si blízcí.

JMÉNO – blízkost (Viky). MLUVA DRUZÍ – hvězda. POZICE – leader, hvězda.

(00:25) (Cabadajův pozdrav)

Cabadaj někoho zdraví, a provádí to frajersky, ležérním gestem, zvednutím ukazováčku. Toto gesto by ovšem snadno mohlo být i výrazem pohrdání. Pozdraví, ale nezastavuje se u dotyčné osoby, pokračuje za svými cíli, je ztělesněním leadera.

GESTO – pozdrav ležérní. POZICE – frajer, leader

Obrázek 5 (Sněženky a machři 1982). Cabadajův neformální pozdrav. Obrázek 6 (Sněženky a machři 1982). Cabadaj ochraňuje své zájmy a tajemství.

(00:44) (podává krosnu nahoru, na střechu autobusu) *Bacha, opatrně! Mám tam foťák!*

Vidíme, že Cabadaj důrazně chrání svoje zájmy, a dohlíží na to, aby s jeho majetkem bylo zacházeno ohleduplně. Zda fotoaparát skutečně vlastní, či je jeho tvrzení lež, to se během filmu nedozvíme. Nikdy však není viděn při osobní manipulaci s fotoaparátem.

MLUVA – žádost, varování. GESTO – ukázání (věc). AKCE – ochrana zájmů. POZICE – leader, ochránce

(00:59) (čtou se jména účastníků, hlásí se) *Zde!* (rozhodně, hlasitě, bez prodlení)

Jde o jeden z mála případů, kdy Cabadaj autoritu nezpochybňuje, a plně dodržuje pravidla. Ve srovnání s jeho pozdějším přístupem, je jeho ochota k podřízení se velmi překvapivá.

MLUVA – potvrzení (autoritě). POZICE – submisivní

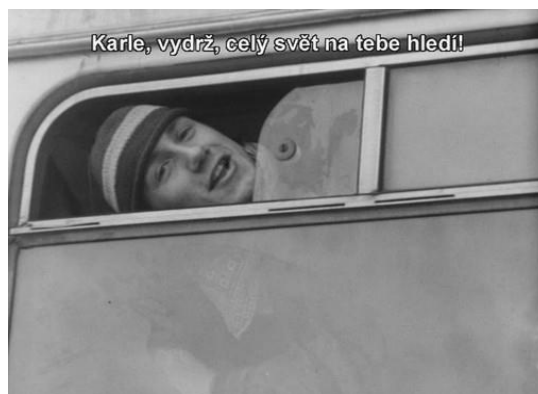
(01:48) (vedoucí Karda našel rozbitou láhev vína v něčí krosně, Cabadaj vystupuje vpřed a rozhazuje bezmocně rukama) *Já to nechápu, pane profesore. To mi tam musela dát asi máma, nebo sestra. To ona vždycky, na přilepšenou!* (nevinně) (všichni kolem smích)

Nyní se seznamujeme s Cabadajovou „klasickou“ tváří věčného vtipálka, co má vždy po

ruce nějakou vtipnou hlášku. Okolí na jeho veselou výmluvu reaguje smíchem, i mladší z profesorek, je plným středem pozornosti. Zda má Cabadaj sestru či matku, a skutečně mu ráda přilepšuje zakázaným alkoholem, či jde o lež za účelem výmluvy, to se nedozvíme.

MLUVA – výmluva, vtipná hláška. MLUVA DRUZÍ – smích okolí (i profesorka). GESTO – bezmocnost (falešná). POZICE – vtipálek, leader, hvězda

Obrázek 7 (Sněženky a machři 1982). „To ona vždycky, na přilepšenou.“ Obrázek 8 (Sněženky a machři 1982). „Karle, vydrž, celý svět na tebe hledí!“

Scéna 2

(02:19) (autobus na cestě, všichni zpívají) *Šlapej dál, a táhni ke všem čertům, tohleto je město prokletý, šerif náš, ten nerozumí žertům, tohle ráno mohlo by bejt pro tebe dost zlý – Šlapej dál, jak kudy vede cesta, a koukej chytit ňákej vlak, šerif náš, je z pepřeného těsta...* (Cabadaj se vyzývavě podívá dopředu, kde sedí profesori. Ví, že tato provokace hlavního vedoucího Kardy je nepostižitelná)

Zpívající studenti využívají skutečnosti, že se v textu písně nachází slovo „šerif“, jako označení vedoucí pozice v nějaké struktuře, ve smyslu dohledu, až útlaku, ale též to může znamenat zažitě studentské označení pro ředitele střední školy, zejména gymnázia (šerif). Dle Cabadajova typického smíchu i jeho dobře známým sklonům k subverzím autority, můžeme velice reálně odhadovat, že to byl právě on, kdo tuto píseň záměrně navrhnul. Utahuje si tak z Kardovy přísnosti i jeho údajného nedostatku smyslu pro humor. Pobavil tím opět všechny, i profesorky, dokonce i Kardu samotného. Mohli bychom z tohoto titulu „šerif“ též usuzovat, že Karda je ředitelem střední školy, kde Cabadaj studuje. Jeho skutečný pracovní titul se však nedozvíme. Víme jen, že je hlavním vedoucím kurzu. Též není nikdy jasně řečeno, o jaký druh střední školy se jedná. Opět se dle znalostí studentů, kteří jsou zjevně humanitně zaměřeni, můžeme pouze domnívat, že jde o gymnázium.

MLUVA – subverze autority (píseň). MLUVA DRUZÍ – smích. Gesto – smích. AKCE – subverze (autority). POZICE – vtipálek

(02:44) (tleská do rytmu písně, chodidly s nasazenými rukavicemi, před obličejem Máchy)

Vidíme, jakým způsobem Cabadaj drze narušuje intimitu resp. osobní prostor druhých, ač zdánlivě v žertu a zábavě. Může jít i o způsob, jak nad nimi realizuje sociální moc a kontrolu.

GESTO – narušení intimity. POZICE – vtipálek, narušitel

(03:08) (zvedne se, naléhavě) *Zastavte! Zastavte!* (upozorňuje na Máchovu nevolnost)

MLUVA – žádost. AKCE – ochrana (spolužák). POZICE – leader, ochránce

(03:33) (zakryje čočku fotoaparátu, někdo chtěl z okna fotit Máchu, kterému je zle) *Karle, vydrž, celý svět na tebe hledí!* (vesele, divadelně)

Poznáváme, že Cabadaj je ochoten pomoci spolužákovi jako jeho ochránce. Nevíme však, zda ve skutečnosti nejde o další projev jeho snahy, být středem pozornosti, neboli pragmatické, oportunistické využití situace ve vlastní prospěch. Imponuje nám ale hláškou, která by mohla pocházet z nějakého uměleckého díla.

MLUVA – vtipná hláška. POZICE – vtipálek, ochránce, hvězda

Scéna 3

(05:32) (po příjezdu busu na místo nakládá se svými nohsledy cihly do něčí krosny)

Divákovi není jasně vysvětlen důvod, proč Cabadaj koná proti spolužákovi. Ten se dozvíme záhy, jde asi o dívku Mariku. Spolužák totiž v busu seděl hned za ní, možná se jí nějak začal dvořit, k Cabadajově nelibosti. Má s Marikou, Kardovou dcerou, vlastní plány.

AKCE – subverze (vrstevník). POZICE - narušitel

(05:46) *Dřepkins!* (volá vesele na všechny a směje se) (všichni si kleknou, smějí se)

Cabadaj využívá Kardova nemilého oznámení, že budou muset jít od autobusu až k chatě pěšky, a dává povel, aby si sedli, neboli otevřeně odmítli vykonat příkaz autority, jakkoliv vše probíhá v žertu. Zdá se, že Cabadaj rád obaluje svůj věčný boj o sociální moc do žertů a vtipů. Či je to nevinný vtipálek, co chce bavit druhé? O pravdě můžeme jen spekulovat. Poprvé se setkáváme se slovem, které Cabadaje nesmírně proslavilo. Je zcela unikátní a patří pouze k němu. Již celé desítky let si celé generace lidí toto slovo spojují právě s ním.

Jeho přesný výklad bude proveden níže.

MLUVA – výzva (lidem). MLUVA DRUZÍ – smích. KORELÁT – Dřepkins. GESTO – smích. AKCE – subverze autority. POZICE – leader, vtipálek, hvězda

Obrázek 9 (Sněženky a machři 1982). „Dřepkins!“ Obrázek 10 (Sněženky a machři 1982). Cabadaj dominuje dívčímu pokoji.

(06:01) (poplácává kluka po rameni, když se obtížně zvedá, jelikož mu přidali do krosny dlažební kostky a cihly) *To chce kondičku!*

Cabadaj opět někomu zasahuje do intimity, souběžně s realizovanou subverzní akcí (cihly v krosně). Jedná se stále jen o nevinnou zábavu, anebo systematický postup pro eliminaci nebezpečného konkurenta, který by mohl ohrozit Cabadajovy plány s Marikou?

MLUVA – sport, posměch. GESTO – narušení intimity. POZICE – narušitel, sportovec, vtipálek

(06:09) (otáčí se na spolužáka s krosnou plnou kamenů a směje se)

GESTO – smích

(06:31) *Šlapem, šlapem! Tak makej, srabe!* (poplácává kluka s těžkou krosnou před Marikou posměšně, když je oba ve vysokém tempu míjí)

Cabadaj projevuje smysl pro taktiku a získávání sociální moci, i eliminaci konkurentů ve věci získání dívčí přízně. Podařil se mu perfektní tah: ponížit nebezpečného spolužáka přímo před Marikou, která posměvnou promluvu jasně slyšela, jelikož spolužák šel těsně vedle ní, snad se s ní právě pokoušel flirtovat. Cabadaj opět narušuje spolužákovu intimitu. Gesta jsou pro něj fyzickým zesílením slov, a významnou součástí komunikace.

MLUVA – sport. AKCE – subverze (spolužák). GESTO – narušení intimity. POZICE –

narušitel, leader, sportovec

Scéna 4

(06:56) (chodba chaty) *Holky, která z vás mi povlečete postel?* (na dívku) *Andulko...* (sáhne jí na předloktí)

Cabadaj zde vystupuje nečekaně, v pozici téměř až prosebníka. Dívka, kterou oslovil, mu dovoluje, aby se jí dotýkal, a to poměrně intimním způsobem. Je vidět, že jeho pozice u dívek je vysoká. Uvedená dívka překvapivě nemá ve filmu další komunikaci s Cabadajem, ani jakýkoliv jiný kontakt, a není ani zřejmé, zda vůbec ve filmu nadále vystupuje, ačkoliv je Cabadajem označována jménem, což obecně indikuje jakýsi vyšší význam postavy.

MLUVA – žádost. GESTO – narušení intimity (dívka). POZICE – narušitel, svůdce

(07:02) (spolužák našel cihly v krosně. Cabadaj se usmívá, zvedá ruce, za nic nemůže)

Cabadaj samozřejmě jakoukoliv souvislost se subverzní akcí popírá. Navíc se směje, čímž koná preventivně, že spolužák proti němu nemůže vystupovat agresivně, i kdyby věděl, že zátěž mu dal do krosny právě Cabadaj. Byl to přece jen žert.

GESTO – smích, nevinnost. POZICE - vtipálek

(07:05) (vstupuje do pokoje dívek, nezván, otevírá si dveře) *Tak co? Jaký to tady máte? Hm...* (tváří se uznale) *No dobrý. Hele holky, já bych měl pro vás takovej návrh. Která z vás mi ustelete postel?* (mnohoslibně)

Povšimněme si, že dívky Cabadajovi dovolí, aby narušil jejich intimní prostor (pokoj). Zcela ho tam tolerují. Jeho pozice v sociální struktuře musí být značně vysoká. Jedná s nimi ovšem způsobem směnným, kdy jim nabízí obchod, něco za něco. Opět se můžeme ptát, zda mu jde skutečně o ustlání postele, anebo o výhodnou možnost, získat přístup do intimního prostoru dívek, tam prezentovat svou sociální dominanci a utvrdit ji. Můžeme si všimnout zvláštního šestcípého medailonu, který Cabadaj nosí na krku. Připomíná nám „šuriken“, házečí hvězdicí japonských bojovníků ninja.

VZHLED – medailon. MLUVA – slibný návrh. GESTO – uznání. AKCE – narušení prostoru (dívky), otevření dveří. POZICE – leader, obchodník, narušitel, svůdce

(07:23) (dívka se ptá, co dostane za ustlání postele?) *No, co za to...* (vytahuje zpoza šlí skrytou malou láhev tvrdého alkoholu)

V izolovaném prostředí chaty, kde studenti nemají přístup k běžným zdrojům, jako doma, se alkohol stává vysoce cennou sociální měnou. Důvtipný Cabadaj ji kontroluje.

MLUVA – návrh, směna. GESTO – vtipné, dovednost, šle. KORELÁT – šle. POZICE – obchodník, kontrola zdrojů (alkohol)

(07:36) (přistupuje k Marice, která si připravuje věci) *Mariko, dáš si s náma?*

Povšimněme si, že Cabadaj používá slovo „my“. Nenabídne Marice přípitek jako jedinec, zastupuje skupinu a za ni mluví. Sociální struktura je pro něj velmi významná, ač bychom čekali, že primární je pro něj pouze vlastní ego. Nyní však poprvé narušuje naše teorie.

MLUVA – návrh, my. POZICE – svědce, leader, mluvčí

Obrázek 11 (Sněženky a machři 1982). Cabadaj svádí Mariku k pití. Obrázek 12 (Sněženky a machři 1982) Cabadaj jako zkušený pijan.

(07:43) (ne, nepiju) *Tvoje směla.* (mohutně si přihne z láhve)

Cabadaj dává najevo svou zkušenost s konzumací alkoholu. Je to též akt jeho plné iniciace v novém prostředí hor. Nyní v kolektivu začínají platit nová pravidla, která bude on určovat. Okamžik jeho napití z láhve bychom mohli označit jako konec úvodní části filmu.

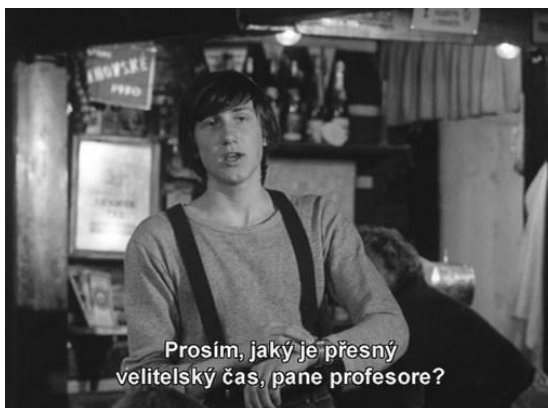
MLUVA – odsouzení, posměch. POZICE – svědce, leader

Scéna 5

(08:11) (Cabadaj sjíždí svah a prokazuje vysokou lyžařskou dovednost)

Cabadaj šokuje přihlížející profesorský sbor, spolužáky i diváky jak svým lyžařským uměním, tak silou i pružností svých nohou. Je schopen, doslova z místa se odrazit do vzduchu. Musí se jednat o závodního lyžaře. Je nesporně nejlepším lyžařem z celé třídy, vítězem prvního klání.

AKCE – dovednost (sjezd). JMÉNO – vítěz. POZICE – vítěz, frajer, hvězda, sportovec

Obrázek 14 (Sněženky a machři 1982). Cabadaj jako vynikající lyžař a poprvé vítěz. Obrázek 15 (Sněženky a machři 1982). Cabadaj neustále provokuje vedoucího Kardu.

(09:05) (dívá se na Mariku, když sjíždí. Špulí rty uznale)

Marika, jako dcera jeho hlavního protivníka v boji o sociální moc, vedoucího Kardy, není pro Cabadaje milostným zájmem, jako pro ostatní chlapce. Je pro něj zejména atraktivním prostředkem, jak získat moc nad vysoce postaveným reprezentantem autority, proti němuž Cabadaj často vystupuje. Pokud by dokázal získat její přízeň, stal by se ve škole naprostou legendou, pokud je Karda skutečně i ředitelem gymnázia.

GESTO – uznání. POZICE - znalec

(09:15) (potulený úsměv na kluky ohledně Mariky, je zařazena do jejich družstva)

Cabadaj se potěšeně domnívá, že bude takto mít k Marice snadný přístup, pro realizaci jeho plánu. Brzy se však ukáže, že tam bude mít až příliš zdatného soupeře, a to instruktora Brťku, který je o několik let starší než chlapci a Marice imponuje již od počátku. Opět, její důvody výběru Brťky, jak s nimi souvisí její otec, jsou otázkou. Nemůžeme se však ubránit úvaze, že během filmu to bude právě Marika a její dočasná lyžařská láska, díky níž bude docházet k postupné změně vztahu Cabadaje a Kardy. Je nám však jasné již nyní, že Brťka, ač má romantický vzhled prince z pohádky, je špatný lyžařský instruktor. Toleruje základní prohřešek při pohybu po sjezdovce v družstvu. Zastavuje se totiž zásadně pod družstvem. Nikdy nad ním, jak frajersky učinila Marika. Je to nejen kvůli ohození ostatních sněhem, zejména riziku, že při nezvládnutí zastavení, popadá celé družstvo jako domino.

GESTO - smích

Scéna 6

(09:24) (v jídelně u stolu, neochotně vstává, hodí patkou)

Frajerské házení patkou z čela je jeden z hlavních neverbálních komunikačních projevů Cabadaje, resp. jeho gest. Obecně gestikuluje velmi intenzivně.

GESTO – patka. POZICE - frajer

(09:31) (polohlasem) *Dřepkins*. (sedají si, ač mají stát, během čtení denního rozkazu. Další chlapci kolem se té vzpouře smějí)

Nyní začínáme poznávat „skutečného“ Cabadaje. Rozjíždí doslova nekonečný proud subverzí autority a vtipných hlášek, kterými baví své okolí.

MLUVA – povel. MLUVA DRUZÍ – smích. AKCE – subverze (autorita). KORELÁT – Dřepkins. POZICE – leader, svůdce, narušitel

(09:48) (hlásí se první o slovo)

Cabadaj neustále vede v kolektivu, je jeho leaderem. Stále něco koná první či sám.

GESTO – žádost. POZICE – leader

(09:49) (znuděně žvýká žvýkačku, zatímco vedoucí Karda mluví)

GESTO – žvýkačka. KORELÁT – žvýkačka. POZICE – frajer

(09:52) *Prosím, jaký je přesný velitelský čas, pane profesore?* (dívá se na hodinky, mluví zdánlivě poslušně)

Opět jedna z jeho drobných provokací, za které může být těžko potrestán, a Cabadaj to ví.

MLUVA – subverze (autorita), ironie. POZICE – vtipálek

(10:06) (vzpomněl si, zvedá opět ruku) *Jo, a kdy si budeme moct postavit toho sněhuláka?* (všichni se smějí, směje se také svému vtipku)

Opět slyšíme, že používá slovo „my“, že mluví za skupinu, kterou též baví. Je s třídou evidentně v perfektním souladu, je jejím vtipným duchem.

MLUVA – subverze (autorita), my. MLUVA DRUZÍ – smích. GESTO – žádost, smích. POZICE – vtipálek, narušitel, mluvčí

(10:20) (dívka, na Kardovu výzvu aby si zvolili zástupce) *Viky! Viky Cabadaj, ne?* (ukáže na Cabadaje) *Kdo je pro?* (mává rukou, jako kdyby hlasovala, a vyzývala k tomu i ostatní, pak ruku zvedne, že ona je pro, a všichni jsou pro)

Skupina dává jasně najevo, že Cabadaj je pro ni leaderem, kterého je ochotná následovat.

MLUVA DRUZÍ - hvězda. POZICE – hvězda, leader

(10:29) (drží se frajersky za šle, houpe se na židli, žvýká)

Další z Cabadajových typických gest, resp. typická rekvizita, jsou překvapivě jeho šle, se kterými dělá frajerská gesta.

KORELÁT – šle, žvýkačka. GESTO – šle, žvýkačka. POZICE – frajer

(10:32) *Kdybyste dovolil, pane profesore...* (vstává, ruce za šlemi) *Rád bych podotknul, že byli všichni pro.* (ukáže rukou kolem) (hodí patkou, podívá se vyzývavě na Kardu)

Je ochoten obhajovat svoje zájmy veřejně. Nyní je jasné, že on a Karda budou velkými až úhlavními nepřáteli. Jak ale bylo naznačeno výše, kvůli Marice se jejich vzájemný vztah bude postupně měnit. Můžeme uvažovat, že ač oba působí jako nepřátelé, zda si navzájem v nějakých ohledech nepomáhají, zda si kolegiálně, na základě jakési nepsané a nevyřčené dohody dvou leaderů, nedělí výhodně svou moc nad kolektivem, zda nespojují síly.

MLUVA – obhajoba (sebe). GESTO – patka, šle. KORELÁT – patka, šle. POZICE – narušitel, leader

Obrázek 16 (Sněženky a machři 1982). Cabadaj konfrontuje Kardu, užívá k tomu gesta. Obrázek 17 (Sněženky a machři 1982). „Bacha, Karda!“

(10:42) *To je škoda.* (že s ním Karda odmítá diskutovat) (tváří se lítostivě a zklamaně, promne si šle na znamení rezignace). *Tak teda místo mě Radek.* (ukáže na Převrátila, vyšpulí pusku a zvedne ruku že hlasuje pro něj)

Poznáváme, že umí rychle a pružně reagovat na změnu situace, aby si udržel své výhody. Spolužák je v jeho moci, Cabadaj může vykonávat moc nad skupinou i nepřímou.

MLUVA – rezignace, návrh. GESTO – hlasování, šle, rezignace, uznání, ukázání.
KORELÁT – šle. POZICE - organizátor

(10:56) (dál žvýká)

GESTO – žvýkačka. KORELÁT – žvýkačka. POZICE – frajer

(11:07) (cosi špitá chlapcům, něco kuje, zakrývá si ústa rukou. Převrátil se pak hlásí, realizuje Cabadajův plán subverze, ba pomsty Kardovi)

Používá své spolužáky jako nástroje, čímž jasně ukazuje, že z hlediska sociální moci hraje vysokou, velmi náročnou hru, která žádá mnohé dovednosti. Stačí však drobná chyba, a jeho moc se může sesypat, jak uvidíme později.

MLUVA – tajemství, povel. AKCE – subverze (authority), GESTO – tajemství. POZICE – organizátor, svůdce, narušitel

Scéna 7

(11:33) (vesele chodí po chlapeckém pokoji, tleská do rytmu, Převrátil hraje na kytaru. Nad postelí má vtipný nápis „ty krávo – ty hlavo“, vedle plakát s polonahou ležící ženou)

Můžeme vidět, že chlapecký pokoj má i dekorace příslušného druhu. Převrátil a Cabadaj leží každý v jednom rohu pokoje, a oba mají nad svou hlavou nějaký nápis na stěně. Cabadaj tam má vtipné, ač nesrozumitelné zvolání, resp. oslovení od neznámého autora. Můžeme se ale domnívat, že nápisy realizovali Cabadaj i Převrátil sami, osobně, na základě výzvy od autorů filmu, aby tak dodali interiéru na autentičnosti. Polonahá žena je zase typickou rekvizitou, která se v chlapeckém prostředí dá očekávat. Jak uvidíme, dívky mají ve svém pokoji též výzdobu, ač jiného druhu.

MIZANSCÉNA – nápis, plakát. GESTO – tleskání, spokojenost

(11:45) (Mácha uznale až obdivně, když se Cabadaj převléká) *Teda ty máš péro, Viky.*

Tato hláška je jednou z nejvíce legendárních, které se týkají Cabadaje, ač ji mimořádně nekoná on sám. Rozhodně se však před ostatními chlapci nestydí nahý.

MLUVA DRUŽÍ – fyzická kvalita. POZICE - hvězda

(11:49) *To víš, kamaráde.* (směje se spokojeně)

Na ocenění reaguje jako typický frajer, s nadsázkou, sebevědomím. Komplimenty druhých pro něj příliš neznamenaají. Buď je bere jako samozřejmost, či záměrně ignoruje.

MLUVA – sebevědomí. GESTO – smích. POZICE – frajer

(11:54) (ozve se zaklepání na dveře pokoje) *Bacha, Karda!* (směje se, mávne rukou na zastavení vši činnosti v pokoji, a svléká si tepláky na spaní, aby odhalil pozadí. Rozesmátý, nacouvá s holým pozadím ke dveřím)

Projevuje se jako nesporný leader v pokoji, a jako věčný vtipálek, který nikdy neopomene využít příležitosti pro legraci, a subverzi autority. Zejména Kardy, který je nejoblíbenějším cílem. Kombinace leadera a vtipálka je pro Cabadaje tou nejtypičtější. Budeme zkoumat, kolikrát se v datovém vzorku objeví.

MLUVA – varování. GESTO – smích, povel. AKCE – subverze (autority). POZICE – vtipálek, leader

(11:57) *Dále!* (vesele, směje se)

Kontroluje dveře, dává jako leader povely, a během filmu jich dá mnoho. Má jednoduše vysokou moc ve skupině. Opět ale vidíme, že se směje. Je to veselý, smějící se leader.

MLUVA – povel. GESTO – smích. POZICE – leader, vtipálek

(12:02) *Promiňte!* (dává si dlaň na ústa, omluvně a provinile, pokládá si ruku na hrudník, směje se). *Pardon, pardon paní profesorko.* (otevívá dveře) *My jsme mysleli, že je to pan profesor Karda.*

Za dveřmi překvapivě nebyl Karda, ale mladá pohledná profesorka. O jejím skutečném vztahu ke studentům Cabadajovi i Převrátilovi, a důvodu jejích opakovaných návštěv v jejich pokoji, bychom mohli spekulovat. Silným náznakem nám bude scéna, kdy dotyčná tancuje s Cabadajem. Povšimněme si však dalšího použití slova „my“ v Cabadajově mluvě. Opět jedná jakoby jménem skupiny. Opět potlačuje vlastní identitu. Jakékoliv teorie o jeho vysokém egu jsou opět narušovány.

MLUVA – omluva, my. GESTO – omluva, smích. AKCE – otevření dveří. POZICE – vtipálek, leader

(12:16) (co to tu tak smrdí?) *To asi cibule. Cibule je zdravá, obsahuje spoustu...* (dává ruku v pěst, pak mává, jak vysvětluje)

Dává často najevo své znalosti, nejen v intelektuálních, ale i zcela praktických věcech, jako přínos cibule pro zdraví. Též opět vidíme jeho rychlé reakce, kdy ihned najde výmluvu.

MLUVA – výmluva. GESTO – přesvědčování. POZICE – leader, znalec

(12:22) (dává si opět ruku na hrudník, že pití vůbec nepřipadá v úvahu)

Nikdy se nepřizná k nějakému prohřešku, vždy vše vehementně popírá, své zapojení i vinu.

GESTO – nevinnost

(12:28) *Ale soudružko, muži mají sedmkrát méně vyvinutý čich než ženy.*

Opět prezentuje své znalosti, zde rozdíl v čichu. Začíná se nám jevit namísto frajera spíše gymnaziálním intelektuálem. Můžeme se začít ptát, jaká pracovní pozice a další kariéra by pro něj byly vhodné, když kombinuje tak zajímavé schopnosti.

MLUVA – přesvědčování. POZICE – leader, znalec

Scéna 8

(13:40) (chlapci se plíží po chodbě. Jde první, nese varné těleso a hrnky) *Ticho!*

Na správném „lyžáku“ nemůže chybět tajná chlapecká noční výprava do pokoje dívek, věčný leader Cabadaj ji samozřejmě vede.

MLUVA – povel, tajemství. POZICE – leader

(13:47) (klepe na dveře, rozverně) *Kůzlátka, otevřete vrátka, tady je vaše maminečka!*

Namísto dobývání se do pokoje, zmítán pohlavním pudem a touhou po dívčím těle, náš věčný vtípálek Cabadaj vše bere s nadsázkou a vtipem, i vstup do sféry dívčí intimity, a ohlašuje se veselým veršem. Zjevně je to frajer, co nebere nic vážně, šíří kolem sebe dobrou náladu a smích za všech okolností. Není divu, že mu ostatní chtějí být blízko.

MLUVA – veselá. AKCE – klepání na dveře. GESTO – smích. POZICE – vtípálek, svůdce, leader

(14:09) *No co, co. To jste ještě nikdy neviděly chlapa v pyžamu?* (obhajoba Máchy, který má na sobě neforemné pyžamo, prý po dědovi)

Opět hájí nebohého Máchu, a opět se projevuje jako ochránce. Právě Máchu bude během filmu zachraňovat ještě jednou, za okolností velmi komplikovaných, a nevyplatí se mu to. Jedna drobná, až školácká chyba, související právě s dětinským Máchou, který mu svým vzhledem a schopnostmi nesahá ani po kotníky, bude Cabadaje nakonec stát zcela všechno. Ironicky sám během filmu použije tvrzení o dobrotě a žebrotě, aby se nakonec sám stal jeho obětí. Povšimněme si výzdoby dívčího pokoje, který tvoří tématické plakáty a nápisy,

naznačující touhu dívek po lásce. Je též možné, že tuto výzdobu si dívky realizovaly samy.

MLUVA – obhajoba (jiného). MIZANSCÉNA – zdi v dívčím pokoji (přátelství někomu, lásku jen jednomu, kočka s mašlí, srdíčko na zrcadle). POZICE – ochránce, vtipálek

(14:28) *To je teda fakt, je tady pěkná kosa.* (stížnost na zimu)

Neopomíjí jedinou příležitost, být součástí komunikace a aktivit. Kontroluje tak události.

MLUVA – souhlas

(14:33) *Dík. Nahore, jo?* (dívka mu nabízí půjčení ponožek ze skříně, jde tam, ukazuje)

Ostatní členové skupiny jsou ochotni, sdílet s ním zdroje, a to i velmi osobní (ponožky). Jeho pozice je skutečně vysoká. Paradoxně jedna z dívek na pokoji bude mít na téma jeho ponožek ještě nepříliš uctívou promluvu. Co nás v tomto obraze zaujme, je obrovský nápis na stěně: „Všechno špatně, zpátky na stromy“. Lidstvo se údajně nevyvíjí tím správným směrem, mělo by zavrhnout veškerý pokrok a vrátit se k životnímu stylu primátů.

MLUVA – poděkování. MLUVA DRUZÍ – ochota sdílení zdrojů s ním. GESTO – ukázání. MIZANSCÉNA – nápis (všechno špatně – zpátky na stromy). POZICE - leader

(14:50) *No vida, a já myslel, že uděláme mejdan pod peřinama.*

Neustále něco komentuje, neustále si bere slovo. Tím určuje ostatním, co si mají myslet.

MLUVA – hodnocení, my. POZICE – vtipálek

(14:56) (sedne si na Mariky postel, ta pod váhou všech tří chlapců spadne).

Zhroucení postele je velmi vtipnou událostí, a Cabadaj z něj samozřejmě udělá komedii.

AKCE – vtipná nehoda, narušení intimity. POZICE – narušitel

(15:19) *Teda, že tady dneska budu za údržbáře... dej to dolů... to jsem nečekal.*

Při opravě postele je Cabadaj opět vedoucím elementem, a projevuje i manuální zručnost.

MLUVA – praktik, povel. AKCE – dovednost. POZICE – leader, vtipálek

(15:25) (dívka se svůdně směje) *Tak se pojd' ohrát ke mně, Viky.* (odhrne svůdně peřinu)

Jedna z dívek má pro Cabadaje otevřenou slabost. Nabízí mu otevřeně, před kamarádkami, svou příchýlnost až sexuální. O jeho vysoké pozici i z hlediska sexuality není pochyb.

MLUVA DRUZÍ – žádoucí bytost

(15:30) (našpulí rty) *Hm...*

Dává najevo, že není ve věcech lásky nováčkem, a že si takovou nabídku dá líbit.

MLUVA – znalec lásky. GESTO – uznání. POZICE - znalec

(15:33) *A šups tam!* (skočí k dívkám do postele)

Nebyl by to však Cabadaj, aby z této zdánlivě romantické chvíle neudělal další komedii.

MLUVA – veselá. AKCE – skok. POZICE – vtipálek, narušitel

(15:38) (objímá dvě dívky) *Zase s ženskejma v posteli.* (směje se)

Objímá dvě dívky, nikoliv jen jednu. Nejde mu o sexualitu, ale o skupinu a přátelství, resp. jeho sociální dominanci, kterou realizuje na celý kolektiv, skrze jisté základní prvky. Jak dva nejbližší spolužáci, tak tyto dvě dívky jsou základními pilíři jeho sociální moci.

MLUVA – sebevědomí. GESTO – smích, dotek dívek. POZICE – frajer

(15:44) (výzva ať si sundá boty) *Tak jo... A co vy dva, co?* (na Máchu a Převrátila) *Dyt' nastydnete!* (stále se směje)

Dívčin striktní požadavek na sejmutí obuvi nebere osobně, neuráží se, směje se nadále.

MLUVA – souhlas. GESTO – smích. POZICE – vtipálek

(16:05) (smích) *No to je teda hezký.* (vlezli si do něčí postele) *A kdo ted' uvaří to kafe?*

Stále udržuje vedení v dynamice skupiny. Stále promlouvá a nastoluje otázky.

MLUVA – vtipná. GESTO – smích. POZICE – leader

(16:14) (to já nevím, říká dívka) *No to já taky ne!* (směje se, objímá dívku, zalehne ji).

To vše se děje před ostatními studenty. Cabadaj nemá žádné rozpaky. Vše ale bere spíše s humorem, i takový relativně intimní kontakt.

MLUVA – vtipná. GESTO – smích. AKCE – intimní kontakt (dívka). POZICE - svědce

Scéna 9

(17:37) (první skáče do okna pokoje, museli utéct z pokoje dívek) *Jau!*

Tajná návštěva dívčího pokoje byla přerušena slídícím Kardou. Cabadaj jde opět první.

MLUVA – vtipná, zlost. AKCE – dovednost. VZHLED – boty Adidas. POZICE – leader

(18:03) *Já o ničem nevím, pane profesore!* (Karda mu sáhne na nohu) *Ježíš, to lechtá!*

(směje se) (Karda zjišťuje, že má nohy studené) *Ale to proto, že tady netopěj!*

Opět vše popírá, opět se směje. Divák si též musí všimnout, že zdánlivě ctnostný Karda ztrácí ohledy, vtrhává do chlapeckého pokoje bez zaklepání i ohlášení. Na dívčí pokoj však klepal, a uctivě čekal, až bude vpuštěn dovnitř. Má zjevně dvojí standardy.

MLUVA – popření viny, nevědomost, obhajoba sebe. GESTO – smích. POZICE - vtipálek
(18:38) *Nač stahovat kalhoty, když brod je ještě daleko? Že jo?* (gesto rukou a hlavou, že to nic neznamena, směje se)

Tento záběr Cabadaje je zcela ikonický. Jeho veselá tvář, jeho optimismus, jeho nadhled.

MLUVA – praktik, sebevědomí, citát, hláška. GESTO – smích, nebrat vážně. POZICE – praktik, optimista, vtipálek

Obrázek 18 (Sněženky a machři 1982), obrázek 19 (Sněženky a machři 1982). Cabadaj má pozitivní myšlení a věčně vtipkuje.

Scéna 10

(18:47) (skok na lyžích za instruktorem, udělá šikovně roznožku) *Jupí!*

Na sjezdovce je Cabadaj opět leaderem, jako v sociálním prostředí. Má kvality pro obojí.

MLUVA – radost. AKCE – dovednost (fyz). POZICE – leader, frajer, sportovec, vtipálek

(18:59) (proč je dnes taková fronta na vlek?) *Endéráci maj prázdniny.* (zasvěceně)

Občany bývalé NDR, tedy spřáteleného státu, nezmiňuje s přílišnou úctou. Zjevně v té době v prostředí hor nebyli příliš oblíbení. Ukazuje nám ale opět svou erudovanost.

MLUVA – praktik. POZICE - znalec

(19:04) *Je to nemorální, leč nezbytné.* (předbíhat, pouští se první za instruktorem)

Je vtipným intelektuálem, pragmatikem a oportunistou. Všechny prohršky si zdůvodní, a všechny své činy považuje za „nezbytné“.

MLUVA – odůvodnění, nevinnost, vtipná, intelekt. POZICE – vtipálek, znalec, leader

(19:19) *Tento způsob zimy zdá se mi býti poněkud nešťastným.* (fronta a tlačence na vlek, tlačí se mezi lidmi)

V tlačenci je Cabadaj jako ryba ve vodě, a nezapomene ani, utrousit další vtipnou hlášku.

MLUVA – veselá, intelekt, citát, hláška. AKCE – agrese (soc). POZICE – leader, vtipálek

(19:36) (směje se, losování o Mariku s Převrátilem, vyhrává. Pak dominantní gesto, plácne dlaní Převrátila do hrudníku)

Otevřeně poráží spolužáka v nějaké soutěži. Podvádí, či je zkrátka tak výkonný a schopný naprosto ve všem, od lyží po školu a dětské hry? I během soutěžení se ale směje.

GESTO – smích, narušení, vítěz. AKCE – souboj výhra. JMÉNO – vítěz. POZICE – vítěz

(19:43) (Marika odjíždí na vleku s Brčkou) *Já se z toho zblázním.* (překvapen, zklamán)

Jeví se, že Cabadajovy plány s Marikou krachují, a dočasně ztrácí svůj humor.

MLUVA – zklamání, překvapení

(20:32) *No ale to tady budem takhle věčně!* (rozhodí ruce nesouhlasně) (Karda je přistihl při předbíhání a posílá je zpět do fronty)

Opět mluví za skupinu, a opět konfrontuje Kardu. Takto si získává podporu od skupiny.

MLUVA – obhajoba sebe, praktik, subverze autority, my. GESTO – nesouhlas. POZICE – oponent autority, praktik

(20:37) *Podívejte, ty taky předbíhají!* (ukazuje rukou na další lyžaře)

Je to znalec poměrů a ví, že předbíhání je ve frontě na vlek běžná věc, pro některé osoby dokonce i důkaz jejich odvahy, drzosti a sociálních schopností. Ti, kteří se nebojí porušit pravidla, jsou často tajně obdivováni, ač nenáviděni těmi, kdo k tomu nemají odvalu.

MLUVA – obhajoba sebe. GESTO – ukázání

(20:49) (pohrdavě se směje, Karda má konflikt s předbíhajícími lyžaři, chce je umravnit)

Jako kdyby se potvrdily Cabadajovy praktická slova. Tato událost je pro Kardu veřejným ponížením, a důvodem k veliké Cabadajově spokojenosti. Marika se za otce velmi stydí.

GESTO – smích pohrdavý, spokojený

(21:07) (směje se, když drzý předbíhající lyžař otevřeně ponížil vedoucího Kardu)

GESTO – smích, posměch

Obrázek 20 (Sněženky a machři 1982). Chlapci se smějí, Karda je ponížěn cizími lyžaři. Obrázek 21 (Sněženky a machři 1982). Tanec s mladou profesorkou, intimní dotyky.

Scéna 11

(22:05) (vystoupí z řady) *To jsme jaksi moc nepostoupili, že pane profesore?* (ironicky)

Nedá pokoj Kardovi ani nadále. Tato jejich srážka na sjezdovce se mění až ve vyloženou otevřenou válku, a to před všemi ostatními studenty.

MLUVA – ironie, my. AKCE – subverze (authority). POZICE – leader, rebel

(22:15) (návrh od Kardy, aby šel nahoru pěšky) *V těchle botách?*

MLUVA – obhajoba sebe

(22:29) (počká, až vedoucí zmizí, rozhlédne se kolem, pak se rozjede dolů jako první)

Má zjevně odvalu a nebojí se porušovat pravidla.

AKCE – subverze (authority). POZICE – leader

(22:34) *Radku!* (volá z vleku na Převrátila, který jde nahoru pěšky s profesorkou)

MLUVA – oslovení. POZICE - leader, kontrola zdrojů (vlek)

(22:38) *Pojed'!* (mává na něj hůlkou) *No pojed'!* (mávne opět hůlkou, pobídka)

Převrátil, který kráčí s mladou profesorkou, ji bez váhání opouští, jen co ho Cabadaj vyzve. Opět vidíme, jakou má sociální moc, že ho ostatní vyloženě poslouchají.

MLUVA – přesvědčování, povel. GESTO – pobídnutí. POZICE – svůdce, leader

(22:53) (dívka na Cabadaje, rozezlená, že se veze) *Počkej večer! My se ti pomstíme!*

Rozzlobil sice unavené dívky, ale zda se nějaká pomsta nakonec konala, není jasné.

MLUVA DRUZÍ – plán pomsty

(22:56) (chytne Převrátila na kotvě vleku za záda)

Tradičně narušuje něčí intimitu dotekem.

GESTO – dotek jiného, narušení intimity. POZICE - narušitel

(22:59) *Arrivederci!* (italsky „nashledanou“, ukáže posměšné gesto dvěma prsty, kyne jim)

Je překvapivé, jak snadno a rychle se přepne z tvrdého rebela a vzbouřence proti autoritě opět ve vtipálka, který dokonce zná i cizí jazyky.

MLUVA – posměch, znalost (cizí jazyk), vtipná hláška. GESTO – pozdrav, posměch.

POZICE - hvězda

(23:04) (otočí se a mávne na povel) *Dřepkins!* (dívky si sedají, vyčerpané)

Dívky bez váhání následují jeho povel, který vyznívá velmi humorně. Nápad, jít nahoru pěšky v těžkých lyžařských botách, byl však nesmyslný od samého počátku. Divák musí souhlasit s Cabadajem, že tentokrát byl Karda s jeho návrhem zcela odtržen od reality. Protestovat proti němu tedy bylo plné právo dívek. Cabadaj však ironicky stejného práva nevyužije v jedné pozdější situaci, čímž diváka zmate nekonzistencí svého chování.

MLUVA – povel. KORELÁT – Dřepkins. GESTO – pobídka. POZICE – leader, organizátor

Scéna 12

(23:33) (večerní hra oznámena, mávne, že její autorka má hloupý nápad, směje se)

GESTO – posměch, smích

(23:38) (cituje školní milostné psaníčko) *O velký přestávce před záchodem. Michalíková.*

Prokazuje kompoziční dovednosti, i znalost sociálních vztahů ve škole.

MLUVA – citát, vtipná hláška. POZICE - vtipálek

(24:24) (bere si se zájmem lístek, prohlíží si soustředěně obsah s vyšpulenou pusou)

AKCE – aktivní účast. GESTO – zájem. POZICE – vyšetřovatel

(25:13) *To chce klid a nohy v teple, paní Müllerová.* (napije se limonády, odloží sklenici, slyší mladou profesorku se ozvat)

MLUVA - citát, vtipná hláška. POZICE – znalec, vtipálek

(25:21) Já jsem Švejk, paní profesorko! (ukazuje papír na důkaz, jde za ní aktivně)

Cabadaj má veliké štěstí, profesorka je mladá a atraktivní. Ironicky o ni nikdo nemá zájem, protože instruktor Brťka, který by se k ní hodil věkem i vzhledem, dal překvapivě přednost studentce Marice. Karda, jako její otec i vedoucí výcviku, to ví. A není mu to milé.

MLUVA – utvrzení. POZICE – leader

(26:07) (tancují s profesorkou, jde jim to, střídají styly, ona se mu pak dívá do očí, drží ho rukama kolem krku. Má ruce na jejích bocích, možná až zadnici)

Způsob jejich tance je sice dovedné střídání stylů, ale dojde i na intimní dotyk, tzv. „ploužák“. Cabadaj nepochybně profesorku přitahuje. Proto se ho dotýká velmi těsně, a dovolí mu těsný dotyk i z jeho strany. Jeho pozice je tedy vysoká i mezi autoritami.

AKCE – tanec, dovednost. GESTO – intimní dotek autority. POZICE - svůdce

Scéna 13

(26:51) (na pokoji, bere si karty, promne je, udělají zvuk, ukazuje je Převrátilovi)

GESTO – dovednost. KORELÁT – karty

(26:55) *Tak co, dáme lupen, ne?* (na chlapce)

Opět jedna z Cabadajových typických rekvizit, která dobře ilustruje jeho osobnost, možná nejlépe. Je totiž rozený gambler. Je to současně jeho silná i slabá stránka.

MLUVA – návrh, vtipná hláška, cool slovo, my. POZICE – frajer, svůdce, organizátor

(27:02) *To je teda krize.* (znechuceně, po návrhu hrát o sirky)

MLUVA – odsouzení, cool slovo. POZICE – frajer

(27:08) *Ale prosimtě, copak tady někdo bude uklízet pokoj?* (setřese věci z malého stolku)

MLUVA – praktik, vtipná hláška. GESTO – ukázání. POZICE – leader, vtipálek

(27:11) *Pojďte hrát o něco pořádnýho, ne?* (promluví dospěle)

Dává najevo své dospělé uvažování i hodnoty. Sebejistotu, anebo silné sklony k hazardu.

MLUVA – dospělý. POZICE – svůdce, leader

(27:22) (o sirky) *Ne, mám lepší nápad.* (úsměv, hodí patkou) *Zahrajeme si...* (dramatická pauza) *o Mariku.* (drbe se dlaní na tváři)

Další z jeho legendárních hlášek, která diváka pobaví, a pohorší současně. Způsob, jakým Cabadaj svůj svérázný návrh podává ostatním, je neopakovatelný.

MLUVA – prosazení návrh, vtipná hláška, dramatická pauza. GESTO – soustředění, smích nadřazený, patka. POZICE – organizátor, frajer

(27:31) *Teda ty jsi ale hrozná držka, Viky.* (Mácha v úžasu i pohoršení)

MLUVA DRUZÍ – údiv, hrát o dívku

(27:33) *Co je?* (usměje se krátce) *Nebyl by to bezvadnej fór, nabalit Kardovu dceru?*

MLUVA – obhajoba nápadu, cool slovo. GESTO – smích. POZICE – svůdce

(27:39) *O co jde?* (ukáže rukou gesto, že o nic nejde) *Že za ní pálíme, to je jasná zpráva.* (hraje si s kartami, pleskne s nimi o stůl, na ruce má digitální hodinky) *Jenomže když si budeme lízt do zelí, tak nemáme nárok.* (dá si chodidlo na koleno, pohodlně, frajersky)

MLUVA – praktik, cool slovo, my, my, my. GESTO – nicotnost. VZHLED – digitální hodinky. KORELÁT – karty. POZICE – frajer, znalec

(27:50) *Když nedá, tak nedá!* (se o to hrát) (rezignující gesto, hodí patkou) *To nám ji ale přebere ten přiblblík instruktor.*

UVĚDOMUJE SI RIZIKO, PLYNOUCÍ OD INSTRUKTORA. Je podivné, že říká „nám ji přebere“, že opět mluví za skupinu, nikoliv jen za sebe, ač jde o dívku. Manipuluje své nohsledy? Maskuje dovedně své ego a zájmy? Možnosti spekulací o Cabadajově „pravém já“ jsou nekonečné.

MLUVA – falešná rezignace, praktik, vulgarita (autorita), my. GESTO – rezignace, patka. POZICE - znalec

(28:03) *Ou kchej.* (míchá karty) *Malá má bank.*

Jazyková dovednost Cabadaje je až zarážející. Mluví výborně jazykem ideových nepřátel jeho vlasti, a nestydí se ho použít otevřeně, i v běžné konverzaci. Dává tak otevřeně najevo unikátní globální smýšlení, přesahující omezené rozměry jeho domoviny se zadrátovanými hranicemi, kterou je neskutčné opustit. Jeví se, že v minulosti buď intenzivně cestoval

(např. s rodiči v rámci služebních cest), i v západní cizině, tam se naučil jazyk a poznal cizí kulturu, a je oprávněně „svěťákem“. Či se na velkou cestu a dobytí světa chystá, studuje tedy intenzivně jazyky a dává najevo, že jeho budoucnost leží ve světě, nikoliv v malém českém rybníčku, kde mnoho jeho spolužáků skončí navždy. Cabadaj se vidí jinde, patří jinam, má pro světové působení i předpoklady. Svým myšlením nesporně předbíhá dobu o mnoho let, láká ho cestování a přesouvání, ač scénáristé z něj chtěli udělat rozvratný živel, adorující dekadentní západní svět. Stává se samozřejmě bankéřem, leaderem hry.

MLUVA – znalost (jazyk), hra karetní. KORELÁT – karty. POZICE – leader, organizátor
(28:30) (nelítostný gambler, dlouhý upřený pohled, totální soustředění, vypadá dospěle)

Nyní připomíná klasického vtipálka jen málo. Cabadaj má mnoho tváří, a tato je velmi impozantní. Nyní je hráč, co se nebojí riskovat, ba hrát o všechno

VZHLED – dospělý. GESTO – tvrdost. POZICE – gambler

Obrázek 22 (Sněženky a machři 1982). Nelítostný, chladný, soustředěný gambler. Obrázek 23 (Sněženky a machři 1982). „Vlád’o, máš tady telefon!“

(28:39) (olízne si rty)

GESTO – zaujetí činností, spokojenost

(28:54) (položí karty na stůl) *Ani voko.*

Není jasné, co přesně tato hláška z karetní hry „21“ znamená. Z kontextu ale vyplývá, že půjde o oznámení vítězství.

MLUVA - vítěz, KORELÁT – karty. JMÉNO – vítěz. POZICE – vítěz

(29:03) (dívka na pokoji se směje, mluví o chlapcích ze třídy) *Holky, víte, že Cabadaj nosí měsíc jedny ponožky, pak je vyhodí a koupí si nový?*

Nejde o to, že si dívka z Cabadaje dělá legraci, ale že ho má v mysli.

MLUVA DRUZÍ – posměch, hvězda, smích

(31:06) *Ani voko... takže jsem vyhrál, pánové. Takže vám děkuji!* (rozšafné gesto) (poplácá Převrátila po rameni) (usměje se vítězně)

Nevíme, zda při kartách podváděl, ale opět je vítězný, jako častokrát. Ukázal další kvality.

MLUVA – vítěz, posměch. GESTO – smích vítězný, narušení, spokojenost. JMÉNO - vítěz. POZICE – vítěz

Scéna 14

(32:43) (nespokojen sleduje flirtování Mariky a instruktora u snídaně) *To to pěkně začíná.* (má nové šle Rossignol, medailon na krku, našpulí rty nespokojeně)

Ihned ráno vidí, že nápad s Marikou není reálný, je již plně pod vlivem kouzla instruktora. Ale Cabadaj je vynalézavý a nevzdává se. Opět by se dalo spekulovat, zda jeho rozhodnutí usilovat o Mariku nebylo od počátku velkou chybou, která nakonec přispěje k jeho pádu z vrcholu moci, a beztak u ní neuspěje. Reakce spolužaček na jeho snahu, získat namísto nich „cizinku“, by totiž byla jistě razantní a nelítostná.

MLUVA – nespokojen. VZHLED – šle (značka). KORELÁT – šle. GESTO – nespokojen

(32:53) (plánuje akci spiknutí, mává pro ilustraci rukou živě, poplácá Převrátila po rameni, že mu dává úkol, pak ukazuje prstem)

Je vynalézavý, umí improvizovat. Nápady ale realizuje akcí, nejen slovy, jako mnozí jiní.

AKCE – subverze (aut). GESTO – dotek, narušení, ukázání. POZICE – leader, organizátor

(33:06) (bere zvonící telefon) *To jseš ty? Tak fajn.* (pobaveně se směje) *Vlád'o, máš tady telefon!* (volá na instruktora) (já?) *Ty.* (kdo volá?) *Já nevím, je to meziměsto.*

Ještě u snídaně vymyslel, snad během minuty, velmi důmyslnou akci. Ihned ji s pomocí nohsledů realizuje. Musíme obdivovat, jak rychle a efektivně se rozhoduje, stále je vtipný.

MLUVA – lež, nevědomost falešná. AKCE – subverze (authority). GESTO – smích. POZICE – leader, organizátor

(32:37) *Můžeme si přisednout?* (k Marice) *Tadyhle Vlád'u kousek odsuneme... beztak to bude dlouhý. Mu volá něká buchta z Prahy!*

Je schopen používat i prostředky psychologické války, hrát komplikované hry. Ví, co by mohlo na Mariku nejlépe platit. Ostatně, mladý pohledný muž jako Brťka těžko bude sám.

MLUVA – lež, manipulace (dívka). POZICE – leader, znalec

(34:13) *Dáš si čaj?* (ukazuje rukou, pak naleje) *Pozor, trošku páli.*

Mění se poprvé v úslužného číšníka, do pozice, která mu nesedí. Opět je to jedna z věcí, které nakonec přispějí k jeho pádu. Jeho celková strategie ohledně dobývání Mariky se jeví pochybná od počátku. Již zde mnohý divák jasně vidí, že Cabadaj nemůže uspět.

MLUVA – nabídka. POZICE – svůdce, podporovatel

(34:48) (nedbá na instruktora Vlád'u co přišel ke stolu)

V další vteřině však opět ukazuje své mistrovství, kdy zcela otevřeně ignoruje autoritu.

AKCE – ignorace autority. POZICE - rebel

(34:52) *Máš sedět s profesorama, říkal Karda.* (usměje se pohrdavě, Vlád'a to vzdá)

Nevíme, zda toto tvrzení bylo skutečně Kardou učiněno, ale od Cabadaje to byl mistrovský řečnický tah. Musel přitom reagovat zcela obratem, má jen vteřiny na vymyšlení podobné hlášky. Nezapomeňme navíc, že mluví s osobou cca o 9 let starší, ale jako rovný s rovným. Povšimněme si též, že Cabadaj se odvolává paradoxně na hlavního nepřítele, který je mu najednou prospěšný. Čím více se bude Marika družít s Vlád'ou, tím více si budou Cabadaj s Kardou navzájem prospívat. Až tak, že Cabadaj, ač nepřímo, cosi vykoná vyloženě v Kardově zájmu.

MLUVA – konfrontace s autoritou. AKCE – úskok. GESTO – smích pohrdavý

(35:04) *No, a vod čeho je tady placenej topič?* (odpovídá Kardovi na jeho veřejnou výzvu u snídaně, že je třeba složit hromadu uhlí)

Cabadajovo rétorické mistrovství nyní eskaluje. Nejprve vtípná akce proti instruktorovi, pak perfektní účinná hláška, a nyní rozjíždí velkou partii s úhlavním nepřítelem, který ho sám oslovil, sám ho vyprovokoval, a sám si říkal o porážku. Je třeba poznamenat, že když Karda veřejně oslovil Cabadaje s výzvou na složení uhlí, nedal mu jako leaderovi jinou šanci, než vystoupit takto agresivně. Kdyby totiž Cabadaj souhlasil, a řekl, že složení uhlí provedou, skupina by to nesporně vnímala jako projev submisivity, a pro Kardu by to bylo veliké mocenské vítězství, kdy by upevnil svou pozici, resp. autoritu. Jeví se tedy dokonce,

že tato výzva mohla být až Kardovým testem, a Cabadaj v něm bezezbytku obstává, ač dívky jsou rozzlobeny, že mají na pokoji zimu. Avšak Karda s Cabadajem jsou ve válce, kde se hraje o všechno, a nelze brát ohledy na oběti, či zájmy druhých.

MLUVA – praktik. POZICE – leader, mluvčí

(35:09) *Jó, já vim...* (udělá gesto pití, kotelník) (směje se zasvěceně) (studenti se smějí)

Imponuje skupině svými praktickými znalostmi. Není jen intelektuálem, ale i praktikem, a do toho ještě vtípalkem. Též však provádí efektní veřejnou subverzi Kardy, kdy přímo rozporuje jeho zcela lživé vysvětlení, že důvodem je kotelníkova zdravotní indispozice. Studenti si přitom již první den všimli jeho opilosti. Karda jim přitom lhal, že je problém s rolbou. Karda, který se prezentuje jako vzor ctnosti, studentům již podruhé prokazatelně lže. Ani on zjevně není tak jednoznačnou postavou, jak vypadal na počátku. Během filmu se mění v postavu stále sympatičtější, zatímco akcie Cabadaje ironicky padají. De facto hlavním vítězem filmu je právě Karda, který učiní velmi správný krok, že se totiž na jeden den vzdává ze skupiny.

MLUVA – praktik, znalost, vtip. AKCE – subverze autority. GESTO – alkohol, vtipné, smích. MLUVA DRUZÍ – smích

Obrázek 24 (Sněženky a machři 1982). „Jo, já vim.“ Obrázek 25 (Sněženky a machři 1982). Cabadaj žádá od Mariky polibek.

(35:15) *Tady vůbec přece nejde o ty lopatky (uhlí). Ale nechápu, proč my máme dělat práci za někoho jinýho.* (rozevře prsty, co si dovoluujete) *A navíc to ani nebylo v denním rozkaze.*

Tady Cabadaj jako správný gambler náhle hraje zcela o všechno, a velmi riskuje. Přestal se usmívat, začíná mluvit vážně, a to je pozice, kdy je jeho autorita i postavení v sázce. Zatímco poslední repliky se studenti smáli, nyní všichni ztichli, jak si všimli změny v jeho

mluvě i obličejí. Vážnost Cabadajovi nesvědčí, jakkoliv může být součástí jeho širší strategie, šokovat okolí změnami přístupu. Zde však staví sám sebe do nepopulární pozice sobce. Nepomůže mu ani, že použije slovo „my“, že zdánlivě mluví za skupinu. Ta však primárně řeší vlastní pohodlí, které on svou sabotáží a nelítostnou snahou o řečnickou porážku Kardy nyní fakticky poškozuje. Ani důmyslná cesta náhlého lpění na formálních procedurách se divákovi nejeví vhodná, aby se Cabadaj úspěšně obhájil.

MLUVA – obhajoba lidu, my. GESTO – odmítnutí autority. AKCE – odpor autoritě.
POZICE – leader, rebel, mluvčí, gambler

(35:36) (není to blbý?) *Hrajou na city. Tohleto je totiž otázka principu.* (zvýší hlas, aby ho slyšeli všichni kolem) *My dneska složíme tu hromadu uhlí, a zejtra si můžeme vařit snídani sami, protože kuchařky si taky rády přispějí.* (našpulí pusou, že zkrátka ví, co bude)

Ačkoliv jeho úvaha je z praktického hlediska správná, dívky opravdu nejsou potěšeny, že odmítá složit uhlí a budou dál mrznout. Jedna z nich to dává otevřeně najevo. Přitom právě ona má mezi Sněženkami velikou moc, jak si divák všimá, a rozzlobit ji, to by se záhy nemuselo vyplatit. Právě tato dívka, působící nenápadně, je též jedním ze skrytých pilířů sociální moci Cabadaje. Toto je však právě jeden z případů, kdy se Cabadajova zdánlivá prohra a chyba později ukáže jako zdroj obrovských mocenských zisků, a tato dívka mu k nim, možná nevědomě, ironicky svým udáním a snad i svou pomstou, pomůže. Zde je tedy další místo, kde bychom museli složitě spekulovat nad podstatou vztahu Cabadaje a této dívky. Na konci filmu ale divák uvidí, že ona byla jednou z mála skutečných Cabadajových přátel, jakkoliv nyní se zdánlivě staví proti němu. Obecně je pro diváka těžké soudit, zda tato promluva byla ze strany Cabadaje vhodná, či byla chybou. Nicméně kolektiv, který mrzne na pokojích, neoceňuje něčí řečnické mistrovství.

MLUVA – praktik, znalost, my, my. GESTO – znalec. POZICE – leader, mluvčí, znalec, gambler

Scéna 15

(36:07) (vidí za sebou, že Marika a instruktor na vleku flirtují) *On ten frajer blbej asi neví, že jsem ji vyhrál v kartách já! Já se z toho zblázním!* (vysokým hlasem)

Cabadaj má nyní doslova nešťastnou sérii, nic se mu nedaří. Ztrácí nad sebou kontrolu, jakkoliv to divákovi vyznívá vtipně.

MLUVA – stížnost, vtipná hláška. POZICE - vtipálek

(36:18) *No podívej se na něj! On je schopnej ji na tom vleku normálně ukecat!* (rozhazuje rameny bezmocně)

MLUVA – stížnost. GESTO – bezmoc. POZICE - znalec

(36:38) (záběr na jeho lyže a boty)

Můžeme identifikovat značku jeho lyží (Fischer, Západní Německo) a bot (Dabello, Itálie). Jde tedy o nákladnou, obtížně dostupnou lyžařskou výbavu ze Západu.

VZHLED – lyže Fischer, boty Dabello

(36:49) *Copak, copak?* (vesele, instruktor spadl z vleku)

Věrný druh Převrátil Cabadajovi účinně pomohl. Nyní se mu otevírá zcela unikátní situace. Instruktor je ze hry, a Marika opouští prostor sjezdovky, aby našla ztracenou lyži.

MLUVA – posměch autoritě. GESTO – smích

(37:00) (Viky, jed!) *Jasně.* (rozhodně)

MLUVA – potvrzení. POZICE – leader

(37:05) (stíhá Mariku na lyžích)

Izolace Mariky od kolektivu, natož od instruktora, se jeví jako velmi výhodnou. Intimní chvíle s ní, jen ve dvou, by mohla pomoci Cabadajovým plánům.

AKCE – stíhání. POZICE - lovec

(37:34) (konečně sami dva s Marikou) *Ještě, že ti neujela taky bota.* (hledá její lyži)

Zde je další místo, kde bychom s diváky mohli nekonečně spekulovat, zda Cabadaj zvolil správný přístup. Opakovaná zkušenost ukazuje a ukáže, že pokud začal někoho konejšit, někomu pomáhat, něco někomu nalévat, obecně se stal „podporovatelem“, tak tím obvykle přispěl k vlastní prohře, ba finálnímu krachu. Po bitvě je však každý generálem. Buď má Cabadaj i svou dobrou a naivní tvář, anebo se jedná o nějakou jeho taktiku, které je těžké rozumět. Snad jde o nějaký důmyslný test lidí v jeho okolí. Je pravdou, že pak existuje i určitý výklad konce filmu, který je z pohledu jeho zájmů příznivý.

MLUVA – konejšení. POZICE – podporovatel

(37:42) *Neboj, dyť ji najdem.* (konejšivě)

MLUVA – konejšení. POZICE - podporovatel

(37:48) *Tak si aspoň odšroubuješ vázání, no.* (rozhodí rukama že se nedá nic dělat jiného)

MLUVA – praktik. GESTO – návrh. POZICE – podporovatel

(38:00) *Přeci kvůli takový hlouposti nebudeš fňukat.* (možná přišla o lyže za 3000 Kčs!)

Aspoň jsme sami, ne? (chytí ji za ruku v rukavici, přiblíží se k ní)

Zde divák již ví jednoznačně, že Cabadaj prohraje. Nazvat drahou a obtížně dostupnou lyží ze Západního Německa za 3000 Kčs „hlouposti“, vyzdvihnout absurdně jejich společnou intimní chvíli, o kterou nestála, to na vyděšenou a smutnou Mariku mohlo zapůsobit těžko.

MLUVA – konejšení, optimismus. GESTO – intimita dívka. POZICE - svůdce

(38:12) (je rozezlená, jaké má on prý starosti) *Neblázni Mariko, dyť já vím, že je tamhle.*

(ukáže rukou)

Nyní již ani dobrá zpráva nemůže věc zachránit.

MLUVA – odhalení. GESTO – ukázání. POZICE - podporovatel

(38:25) *No vidíš, dyť jsem ti říkal, že se najde... no, co dostanu? No, co dostanu?* (objímá ji kolem pasu) (poráží ji do sněhu na zem)

Cabadaj přistupuje k aktu, který je za všech okolností kontroverzní, a těžko přijatelný. Sice nepoužil vyloženého násilí, ani hrubosti, ale jeho chování bylo společensky za hranou. Nemluvě o tom, že mělo minimální šanci na úspěch. Pouze se tou agresí Marice ještě více znechutil a možná navždy ztratil šanci na získání její přízně. Tento risk se nemohl vyplatit, a nevyplatil. Sympatie ze strany diváka vůči Cabadajovi nyní oprávněně padají. Jak ale uvidíme, Marika ho překvapivě ani přes tuto zkušenost nezavrhuje. Rozumíme jí málo.

MLUVA – zásluhy, oplátka laskavosti. AKCE – narušení, agrese. GESTO – dotek dívka, POZICE – gambler, lovec, svůdce

(38:40) *Počkej, Mariko! Počkej! Mariko! No tak Mariko! Mariko!* (stíhá ji ve sněhu)

Nyní se již jeho pochybné konání stává absurdním, naprosto neefektivním, až směšným.

MLUVA – žádost, povel. POZICE – lovec

(38:53) (dostal facku) *Pro dobrotu na žebrotu!* (plácne se do stehna, pohladí si hlavu)

Jak uvidíme, málo se z této vlastní chyby a prohry poučil, jakkoliv znal vhodné přísloví. Divák si však uvědomuje, že Marika ve filmu není královnou, ale skutečnou Sněženkou, prakticky vzato nevinnou obětí, a nikoliv pouze ze strany Cabadaje, ale i toho, komu byla

plně ochotná se oddat. Ten se k ní nakonec zachová ještě hůře, než nyní Cabadaj. Je však možné, že celý problém jejích chybných voleb začíná u jejího špatného vztahu s otcem.

MLUVA – citát, vtipná hláška. GESTO – sebelítost. POZICE - vtipálek

Scéna 16

(39:25) (ukazuje směr chlapcům, kudy jít, mávne rukou, a jde první)

GESTO – ukazuje směr. AKCE – vedení. POZICE – leader

(39:49) (gesto ruce před tělem spojeny, prsty propleteny)

GESTO – koncentrace. MIZANSCÉNA – leader. POZICE - frajer

Obrázek 26 (Sněženky a machři 1982). Legendární šprým s mlékem, obětí je opět Karda. Obrázek 27 (Sněženky a machři 1982). „Paní vedoucí, to je nějaký omyl...“

(40:02) *No to pane profesore asi proto, že tam máme mlíko.* (Karda se ptá, co je v batohu)

MLUVA – oznámení, my.

(40:13) *No opravdu, blbce bysme si z vás... to my z vás neděláme, to bysme si nedovolili!* (krčí rameny)

MLUVA – obhajoba lidu, my, my. POZICE - leader

(40:25) *Prosím, pane profesore!* (úslužně) (vytahuje láhev mléka) (hodí patkou) (všichni se smějí, je tam opravdu mléko a ne pivo, jak Karda čekal)

Další z vydařených Cabadajových taškařic. Ponižil veřejně Kardu, a vše bylo prezentováno jako nevinný šprým a legráčka, nikoliv jako agrese proti autoritě.

MLUVA – úsluha autoritě. AKCE – subverze autority. GESTO – patka. POZICE – vtipálek, hvězda. MLUVA DRUZÍ – hvězda

(41:02) *To by šlo, ne?* (rozhledne se po nohsledech, zda souhlasí s návrhem kotelníka, že jim umožní přístup k alkoholu, pokud mu pomohou s uhlím) *Tak se domluvíme!* (rozhodí rukama že to půjde) (odchází s úsměvem)

Podařená subverze měla nečekaného svědka, který přichází s nebezpečným návrhem, alespoň z pohledu pedagogů. Kotelník s Cabadajem jedná jako rovný s rovným, a nabízí mu doslova poklad – neomezený přístup k alkoholu.

MLUVA – dohoda (dospělý), my. GESTO – smích. POZICE – leader, organizátor, kontrola zdrojů (alkohol)

(41:14) *Takovej bar v kotelně, to je taky princip, ne?* (pragmaticky, hodí patkou, jde první)

Dozvídáme se, že Cabadaj je na rozdíl od idealistického Převrátla praktický, a pokud mu situace přináší nějakou výhodu, a je pak ochoten, pružně změnit svůj názor i přístup.

MLUVA – obhajoba sebe, pragmatismus, vtipná hláška. GESTO – patka. POZICE - leader

(41:59) (nakládá obratně uhlí na lopatu)

Karda ho pozoruje z okna, a mylně se domnívá, jak na něj u snídaně pozitivně zapůsobil.

AKCE – dovednost fyzická. POZICE - frajer

(42:16) *Dámy a pánové, Karda jak vyšítej!* (dá sněhulákovi místo nosu fajfku, směje se a všichni kolem též)

Další Cabadajova vtipná drobná provokace, kterou Karda nyní toleruje. Důležité je, že uhlí konečně bude k dispozici, a třída si přestane stěžovat na zimu. Z Kardova pohledu je to úspěch, ba dočasné smíření s Cabadajem. Neví však, co za tím skutečně stojí. Divák ale jasně pozoruje náhlou změnu v jejich vzájemném vztahu.

MLUVA – vtipná, subverze autority. GESTO – smích, MLUVA DRUZÍ – smích. POZICE – vtipálek, leader

Scéna 17

(43:12) (Mácha odjel s Marikou pryč) *Hele! Vidiš to, co já? To jsou věci, co?* (se zájmem) (rozjíždí se první za nimi)

Cabadaj netoleruje zradu a porušení dohod. Svévole opouští družstvo, aby věc vyšetřil.

MLUVA – praktik. POZICE – vyšetřovatel, lovec, leader

(44:19) *Tak se mi zdá, že tady má někdo krátkou paměť!* (tvrdě na Máchu v cukrárně, kde sedí s Marikou)

MLUVA – agresivní. AKCE – narušení intimity. POZICE - narušitel

(44:24) *Tos to ovšem neměl včera hrát.* (pohodí patkou)

MLUVA – agresivní. GESTO – patka

(44:29) *Počkej, počkej! To je na mě!* (ukáže na sebe) *Dva čaje a čtyři rumy, prosím.*

MLUVA – povel, objednávka alkoholu, žádost. GESTO – já. POZICE - leader

(44:36) *Tichá voda, břehy mele. Nebo mi chceš namluvit, že mi tady pomáháš?* (syčí)

MLUVA – citát, agresivní.

(44:40) *Nic, Mariko.* (ať se do toho neplete)

MLUVA – odmítnutí (dívký). POZICE - leader

(45:02) *Paní vedoucí, to je nákej omyl, to není pro nás!* (ukazuje na rumy, vstoupil Karda)

Karda nevstoupil do cukrárny jen tak, veden zázračným vnuknutím. Byla to nespokojená spolužačka z ranní rozmluvy o uhlí, která ho tam nasměrovala. Jak ale uvidíme, Cabadaje tento zdánlivý malér naopak ještě posílí.

MLUVA – popření viny, vtipná. GESTO – odmítnutí, ukázání (na věc)

(45:13) (ukáže prstem dolů, že prohrál, ale nevypadá z toho příliš zdrcen, spíš potěšen)

GESTO – prohra, ukázání. POZICE - vtipálek

(45:18) (pleskne Máchu) *Tak aby bylo jasno, jseš u mě normální děvka!* (hodí patkou)

Cabadaj používá vulgarity málo, a toto je jeden z případů. Překvapivě podléhá emocím, ač bylo jasné, že dětinský Mácha může mít těžko u Mariky šanci. Sotva může být vážným konkurentem. Cabadajovi asi spíše vadí, že se Mácha vzpřičil, a porušil dohodu.

MLUVA – agrese, vulgarita (spo). GESTO – agrese, narušení. POZICE – narušitel, soudce

(45:48) (Marika na otce) *Ty stejně nehodláš s nikým diskutovat. Jako s Viky Cabadajem.*

Marika překvapivě Cabadaje zmiňuje, i přes negativní zkušenost, kterou s ním učinila. Jak vidno, Cabadaj je stále v myslích všech osob kolem něj.

MLUVA DRUZÍ – přirovnání, leader

Scéna 18

(46:40) (Karda oznamuje jejich podmíněčné vyloučení z kurzu, Cabadaj si kryje obličej rukou a tváří se zkroušeně, současně si užívá pozornost všech, že je hvězda) (hází patkou) (plácne pěstí do stolu, sešpulí rty)

Ač Karda ještě před odjezdem oznamoval, že vyloučí každého, koho přistihne pít alkohol, překvapivě tak nečiní, a pouze chlapce podmíněčně vyloučí z kurzu. Důvod tohoto jednání je jistě spojen s Marikou, která byla přistižena též. Avšak může jít i o jiné důvody. Karda si může uvědomovat, že Cabadaj pro něj má určitý význam, že z konfliktů s ním má sám určitý vlastní prospěch, že je klíčovou součástí třídy, a že Cabadaj je jedinou možností, jak zasáhnout do vyvíjejícího se vztahu Mariky. Neboli může Kardovi pomoci vyřešit problém s dcerou, jak se na závěr potvrdí. Vyloučení z kurzu by navíc posílilo Cabadajův žádoucí image rebela. Vidíme však, že Karda je v prohlášeních a akcích nekonzistentní, anebo též začíná jednat pragmaticky, čímž se ironicky opět přibližuje k Cabadajovi. Vskutku, Marika tyto dva původní velké nepřátele činí nakonec skoro spojenci, až otcem a synem.

GESTO – hvězda, patka, spokojenost. POZICE – hvězda

(49:40) (profesorka na Převrátila, dá si ruce za šle) *Ale? A že teď stojíš, jako Cabadaj?*

Převrátil nevědomě napodobuje Cabadajova gesta, a profesorka ihned vidí spojitost. Znovu se potvrzuje, jak všichni účastníci kurzu, i vyučující, mají stále Cabadaje v mysli.

MLUVA DRUZÍ – leader, imitace druhým

Scéna 19

(49:46) (výlet na běžkách, navede Převrátila, aby dal instruktorovi na lyže nevhodný vosk)

Tento výlet je částí filmu, jejíž analýza a Cabadajovo konání by žádaly samostatnou práci. Divák si o něm již vytvořil určitý obrázek, poznal jeho fascinující schopnosti i vysokou sociální inteligenci, ale nyní zůstává z Cabadajova jednání překvapen. Naskytá se mnoho otázek, „proč“. Úvodní subverze s voskem je jednou z mála věcí, která se Cabadajovi v rámci výletu doopravdy podařila.

AKCE – subverze autority, narušení. POZICE - organizátor, vtipálek, narušitel

(49:56) *Tak jsem rád, že jsi použil toho kondicionálu, Vlád'o. To vymyslel hlavas? No, takže se to naučíme nazpaměť, kdyby nás chtěl hlavas zkoušet, a půjdeme někam na panáka, ne?*

Tento návrh nemohl Cabadaj myslet vážně. Sice pobavil okolí, ale nemohl očekávat, že na něj instruktor přistoupí. Zejména ale sám sebe manipuluje do podřízené, pasivní pozice. Obecně je během výletu nečekaně pasivní, nepřipomíná „starého“ Cabadaje. Z diváckého hlediska je jeho jednání nepochopitelné. Jeví se, že mohlo jít o zásah scénáristů, aby se Cabadaj „vrátil“ tam, kam patří, tedy do autoritě podřízené pozice. Zaráží i jeho použití slova „kondicionál“, když Vláďa mluvil v čase budoucím. Rozhodně však Cabadaj musí být dobrým studentem s přijatelným prospěchem, když před svými vrstevníky otevřeně používá taková pokročilá, intelektuální až akademická slova, jejichž význam by mnoho dospělých občanů nedokázalo vysvětlit. Nebojí se, že by ho spolužáci označili jako „šprta“ a „šplhouna“. Myšlením i intelektem nepochybně patří mezi dospělé, a intelektuály.

MLUVA – návrh, subverze autority, alkohol, my, my, my. POZICE – svůdce, organizátor, vtipálek

(50:24) *Tak po zelený (značce) Vlád'o, jo?* (posměšně se směje, Brťka se nemůže rozjet)

MLUVA - posměch autoritě otevřený. POZICE – vtipálek

(50:32) (vede tým na běžkách)

AKCE – vedení. POZICE – leader

(50:57) *Leda hovno!* (výzva instruktora k uvolnění stopy)

Brťka je vysoce výkonný sportovec, navíc o několik let starší, než Cabadaj. Závodit tedy s instruktorem, to byla od počátku hloupost. Divák se diví, proč jindy vynalézavý Cabadaj nezvolí přesně opačnou pozici, tedy záměrné sabotování tempa, aby navíc získal sympatie zbytku družstva, které se určitě nechce honit a trhat nějaké rekordy.

MLUVA – neústupnost, proti autoritě, vulgární. AKCE – odpor autoritě. POZICE – rebel, leader

(51:09) *Já to nechápu! Proč maj takovýhle gummy dycky urvat ty nejlepší holky?* (mávně vztekle hůlkou, uhodí s ní do sněhu)

Toto je asi nejvíce negativní Cabadajův okamžik. Málo připomíná toho optimistu, který mluvil vesele a uvolněně o brodu a stahování kalhot. Navíc, Marika byla dobrou lyžařkou, avšak moc legrace s ní nebylo. Nehodila by se k němu. Cabadaj ale nerad prohrává.

MLUVA - rezignace, prohra, nechápavost, GESTO – zloba, zklamání. POZICE - loser

(51:17) *Hospoda! (úlevně) Už jsem si myslel Vlád'o, že nejseš náš člověk!*

Divák těžko věří tomu, že tuto zcela pasivní repliku mohl vyslovit leader a rebel Cabadaj.

MLUVA – přátelství, my. POZICE – svůdce

(51:29) *To myslíš vážně?* (na instruktora, udiveně)

Nyní se již staví do vyloženě submisivní pozice.

MLUVA – nechápavost. POZICE - submisivní

(51:39) (na spolužáka) *Jseš měkkej, na to on čeká!*

MLUVA – praktik

(51:50) (opět vede tým na běžkách)

AKCE – vedení. POZICE – leader

(52:09) (ukazuje ostatním, aby jeli kolem Mariky a instruktora, co tajně flirtují za chatou)

AKCE – narušení. GESTO – ukázání. POZICE - leader, organizátor, narušitel

Obrázek 28 (Sněženky a machři 1982). Obklíčování páru rozezleným družstvem. Obrázek 29 (Sněženky a machři 1982). Stížnost, chladný pohled na instruktora.

(52:21) (hází na Mariku a Brťku kouli, je vpředu)

Tvrdé napadení Mariky a instruktora sněhovými koulemi vzbuzuje další otázky. Cabadaj sice získal podporu družstva, rozezleného Brťkovým přístupem a vysokým tempem běhu, nicméně „Machři“ se tímto gestem nijak nepředvedli. Brťka i divák je odsuzují oprávněně. Podruhé litujeme Mariku, že jí bylo ublíženo, byla zasažena do tváře. Neházela Cabadaj, jak by se čekalo, ale Převrátil, který ji tajně miluje, a později ji bude fanaticky bránit.

AKCE – agrese. POZICE - leader, organizátor

Scéna 20

(53:20) *Na běžkách si leda zlámem hnáty!* (nad prudkým svahem, který mají povinně sjet)

Nyní se družstvo, i vinou Cabadajovy pasivity, nachází v kritické situaci. Aby je instruktor ponížil, pomstil se jim za incident s házením koulí, přikazuje jim, aby sjeli na běžkách velmi prudký, nebezpečný svah. Bylo na Cabadajovi, jako leaderovi skupiny, aby to odmítl vykonat. Divák nechápe, proč se Cabadaj podřídil, ač ta nebezpečná jízda by mohla mít vážné následky. Brťkova moc se přitom s vlivem a pozicí Kardy nedá srovnávat. Jedná se nesporně o těžké Cabadajovo selhání jako leadera, které je zcela nepochopitelné, když nám předtím předvedl mnohé mistrovské kousky. Poznáváme, že Cabadaj je osobností složitou, těžko definovatelnou, i chybnou. Anebo chce nechat „Machry“ vystavit ponížení záměrně, aby celé družstvo začalo instruktora nenávidět?

MLUVA – praktik, odpovědnost, protest, varování. POZICE – ochránce, submisivita

(53:47) *Takovýhle jsou horší než hlavas. Děsný kámoši...* (pohrdavě)

MLUVA – praktik, rezignace, pohrdání

(54:24) (sjíždí prudký svah, padá)

Tento neodvratný pád je předzvěstí Cabadajova finálního pádu, který však zapříčiní vlastním chybným přístupem: přenecháním kontroly jiným.

AKCE - prohra, POZICE – ponížení

Scéna 21

(56:05) (přichází ke stolu profesorek a tváří se odhodlaně, tvrdě, soustředně, frajersky)

GESTO – rozhodnost. POZICE – frajer

(56:14) (chcete podat stížnost? Na co?) *Tady na soudruha instruktora Prťku... pardon, Brťku.* (předstoupí, přistoupí blíž k němu, postaví se nad něj)

Divák opět pochybuje, zda nápad se stížností na veřejnosti byl optimálním řešením. Zda by nebylo vhodnější, tvářit se, že se nic nestalo, a pomstu Brťkovi realizovat až v přítomnosti Kardy, který je nyní mimo chatu. Jak již bylo zmíněno, tato jeho dočasná nepřítomnost bude mít pro děj filmu zásadní následky, a pro Kardovu pozici taktéž. Musí se konstatovat, že Kardovo opuštění skupiny, jakkoliv se jeví jako ilegální zanedbání povinného dozoru, bylo projevem jeho vlastního mistrovství. Znovu můžeme vidět, jak se Karda a Cabadaj

postupně přibližují, nakonec až podobají, jako syn otci. Další otázkou je, proč Cabadaj nechal Převrátila, aby stížnost prezentoval, přenechal mu fakticky vedení a určitý vliv, učinil z něj hvězdu. Toto opakované přenechání kontroly jiným bude stát Cabadaje vše.

MLUVA – ironie, agrese. AKCE – narušení (intim). GESTO – narušitel. POZICE – leader

(56:20) *Čti.* (výzva na Převrátila)

MLUVA – povel. POZICE - leader

(56:31) (zakašle, hodí patkou)

GESTO – patka, kašel předstíraný

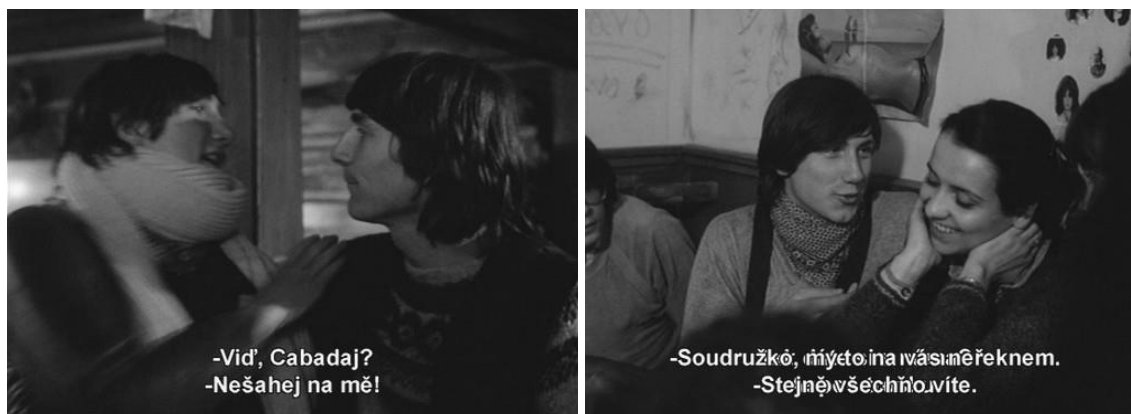
(56:32) (Převrátíl říká, co instruktor způsobil) *Nachlazení Viktora Cabadaje...*

MLUVA DRUZÍ – ublížení jemu

(57:10) *Nešahej na mě!* (odstrčí instruktora tvrdě úderem do ramene, když mu dal rádoby přátelsky ruku kolem krku)

Fyzická konfrontace s Brťkou je dalším Cabadajův úkonem, o jehož smyslu i správnosti bychom se spolu s divákem mohli silně přít. Cabadaj dosahuje dílčího vítězství, imponuje razancí a odhodláním, ale ztrácí sympatie kolektivu i diváka. Začíná působit jako agresivní výrostek. Jakmile se nesměje a koná s vážností, je vnímán jinak, jako negativní element. Divák začíná tušit, že Cabadaj, ač se jevil jako vítěz, má i své slabosti, a nemusí uspět.

MLUVA – zákaz, vzepření autoritě, konfrontace autority. AKCE – agrese (po něčí provokaci). GESTO – odstrčení, úder. POZICE – rebel, rváč

Obrázek 30 (Sněženky a machři 1982). „Nešahej na mě!“ Obrázek 31 (Sněženky a machři 1982). „Aspoň trošku...“

(57:16) *No jo, to jsem si mohl myslet.* (patka) *Když chceme spravedlnost, tak řeknete, že*

provokujeme. (předstoupí blíž) (pohodí patkou) *To nemá cenu, tady se člověk nedovolá* (sáhne Převrátilovi na loket aby šli) (rozezleně) (první odchází)

Projevuje negativitu a jakékoliv sympatie diváka vůči němu mizí. Ten nápad se stížností byl zjevně chybný, a navíc okolí i divák vidí, že Cabadaj nad sebou ztrácí kontrolu, což je vždy vnímáno jako projev slabosti.

MLUVA – konfrontace autority, my, my, rezignace. GESTO – patka, patka, narušení (dotek). POZICE – leader, frajer, rebel, narušitel

(57:25) (rozezlený odchod, ač na něj dívka volá s tancem) *A tancovat bude kdo?*

Tato dívka nám ukazuje jiný rozměr celé situace, že totiž z jejího pohledu Cabadaj potvrdil svou pozici leadera, že bojoval o své zájmy a nebál se, konfrontovat autoritu, ukázal i fyzickou sílu a tvrdost. Udělal na ni dojem, je ochotná se mu odevzdat, opět totiž potvrdil svou moc. Vnímá Cabadaje jinak, než dříve zmíněná jiná dívka, která byla nespokojena s jeho odmítnutím složení uhlí. Jeví se tedy jako jeho oddaná následovnice, ale dojem je to zcela falešný. Na konci filmu ukáže, jak zrádná a proradná je.

MLUVA DRUZÍ – hvězda, sociální zdroj (tanec). POZICE - leader

Scéna 22

(57:37) *Dneska (karty) tak leda o malou Jitku. Maximálně.* (bere láhev vína, že ji otevře)

Sice touto promluvou v chlapeckém pokoji pobaví, ale jeho projevení únavy lze považovat za slabost. Nevíme zde přesně, kdo je zmíněná Jitka, a proč chce hrát právě o ni.

MLUVA – únava, vtipná, dívka. POZICE - leader, vtipálek, žádost (alkohol)

(57:45) (někdo klepe) *Dále!*

MLUVA – povolení, povel. POZICE – leader

(57:51) *Když nás takhle zřídil?* (ptá se profesorka, proč držíte separé?)

MLUVA – obhajoba lidu, stížnost, my.

(58:01) *To jsem si mohl myslet, že to takhle dopadne.*

MLUVA - rezignace, negativita

(58:08) *No jasně, proč?* (nám nikdo nevěří)

MLUVA – nechápání

(58:20) *Čí to je?* (profesorka objevila víno) (ušklibne se)

Cabadaj je mistrem výmluv, i absurdních. Láhev se nalézala v jeho loži, pod jeho dekou.

MLUVA - popření viny, lež, nechápání. GESTO – škleb. POZICE - vtipálek

(58:29) (sedí vedle sebe s mladou profesorkou, tak blízko)

Můžeme začít pochybovat, zda celá scéna se stížností a agresí neměla z jeho strany nějaký skrytý smysl, který nám i divákovi uniká. Například, dostat do pokoje mladou profesorku, se kterou má Cabadaj své plány, ale nikoliv romantické povahy, jak by naznačovala jejich až intimní blízkost, když vedle sebe sedí. Mnohem temnější.

MIZANSCÉNA: intimita s autoritou, střed sociálního děje

(58:36) *Ale o jakým pití pořád?* (mluvit) *Nás jenom ponižuje, že Karda dělá kvůli dvěma deckám scény, jako kdybysme byli malí.*

Zajímavé je, že Cabadaj nyní zmiňuje svého věčného soupeře Kardu, ač ten s dnešním incidentem neměl nic společného. Brťka je zcela ignorován. Opět používá slovo „my“.

MLUVA – konfrontace autority, alkohol, obhajoba skupiny, my, my. POZICE - leader

(1:00:08) (přerušit filozofickou promluvu Převrátila) *Tak dáte si s náma? Aspoň trošku...* (prosebně, svůdně, mile, je k ní blízko)

Cabadaj není na dlouhá pojednání, ale na akci. Proto Převrátila klidně přerušit, a otevřeně svádí profesorku ke konzumaci alkoholu. Lze si těžko představit, jaké by pro ni mělo pití následky, pokud by to zjistil Karda. Bylo by možné uvažovat o tvrdém pracovněprávním postihu, i trestněprávnímu, pokud by se vinou její opilosti a nedostatečného dozoru něco studentům stalo. Jinak řečeno, profesorka se nyní stává gamblerkou. Tato noc, na základě svedení Cabadajem, by mohla mít pro její život osudové následky. Důvody Cabadajova konání, proč ji chce zavléci do velmi reálně hrozícího maléru, jsou opět nejasné. Snaží se získat krytí pro tajný mejdan, který chystá? Anebo ji plánuje vydírat, pokud by o akci nechtěla mlčet? Cabadaj zde ovšem prezentuje svou další tvář, a to je vysoká tvrdost, nelítostnost a využívání lidí jako pěšců ve své hře, i osob mnohem starších, dospělých. Na jednu stranu divák musí ocenit jeho mistrovství, avšak současně si uvědomuje, že tak temný jedinec jako on těžko může být někomu příkladem, a tvůrci filmu ho nemohou nechat, a to až ve vyšším společenském zájmu, vyhrát.

MLUVA – narušitel, svádění autority (alkohol). POZICE – leader, svůdce, organizátor

(1:00:24) *Tak na co budem pít? Tak na tyhle hory!*

Snadno lze nyní opět podlehnout iluzi, že se stále jedná jen o nevinného vtipálka, nikoliv velkého temného hráče. Pravdu o Cabadajovi, kým skutečně je, lze zjistit těžko.

MLUVA – radost, oslava. POZICE - organizátor, leader

Scéna 23

(1:00:57) (noc, sjíždí s někým svah, vestoje na saních)

AKCE - dovednost fyzická, odvaha, participace. POZICE – frajer

(1:01:25) (tleská když lidé jedou kolem)

Opětovně nás překvapuje. Vidíme, že je přející, a potleskem oceňuje něčí dovedný sjezd.

GESTO – potlesk. POZICE – podporovatel

(1:02:42) (nohou někoho zastavuje)

AKCE – narušení pohybu. POZICE – leader, narušitel

(1:02:47) (tíše, spiklenecky) *Lidi neblbněte! Musíme do postelí, aby učitelky zalehly. Jinak to nemá budoucnost!*

Nyní se blíží scéna, která se stala až kultovní, která je nesporným vrcholem celého filmu, na který se divák s velikým očekáváním těší, s vědomím, že se stane něco velkého. Z hlediska analýzy Cabadajova jednání se však jedná o výzvu obtížnou. Nadále se totiž chová zcela nepochopitelným způsobem, a učiní jednu osudovou chybu, která ho bude stát zcela všechno. Nemusíme jeho jednání hodnotit, je však těžké, jen se ho snažit pochopit.

MLUVA – povel, praktik, my. POZICE - leader, organizátor, znalec

(1:03:01) *Už jdem, jdem. No dyť jsme domluvený.* (na mladou profesorku)

MLUVA – potvrzení, falešná submisivita, my, my. POZICE – leader, organizátor

Scéna 24

(1:02:42) *Já už jsem ji (Mariku) taky pustil k vodě.* (lhostejně, bere karty, bota na zem)

Dává najevo, že příliš nepřemýšlí nad tím, co nevyšlo, a soustřeďuje se na přítomnost.

MLUVA - rezignace, lhostejnost. KORELÁT – karty. POZICE - frajer

(1:03:48) *Jaká blbost?* (hrát karty o Mariku) (rozhodí ruce) *Dyť to byl fór! Že jo, Radku? No dyť to byl vod začátku jenom fór. Jaká blbost?*

Zde nám Cabadaj říká kupodivu pravdu. Původně u karet skutečně tvrdil, že jde pouze o „fór“. Potvrzuje se však, že Cabadaj nikdy neuzná svou chybu, ani před spolužáky. Vždy se nějak obhajuje či vymlouvá. Tím si udržuje svou pozici, i pomocí aktivace spojení.

MLUVA – obhajoba sebe. POZICE – vtipálek

(1:03:59) (ťukání na dveře) *Dále.*

MLUVA – povolení. POZICE - leader

(1:04:05) *No jasně, už jdeme.* (spát, potvrzení profesorce)

MLUVA – potvrzení, submisivita předstíraná, my. POZICE – leader, mluvčí

(1:04:09) *Ták.* (promne si ruce spokojeně) (skočí do postele šikovně, směje se) *Jé! Tak to bysme měli.* (tleskne a mne si dlaně)

MLUVA – spokojenost, my. GESTO – spokojenost, smích. AKCE – dovednost fyzická. POZICE – leader, vtipálek

Scéna 25

(1:04:21) (jde první z okna) *Tiše! Hanka* (= mladá profesorka) *ještě nespí!*

Před chvílí si přitom hrál na jejího velkého kamaráda, culil se na ni, a nyní ji popisuje jako překážku, které je třeba se vyhnout. Je pro něj zjevně stále autoritou, protivníkem.

MLUVA – povel, tajemství. AKCE – vedení. POZICE - leader, organizátor

(1:05:47) (nalévá v kotelně dívce víno, rozjel se veliký mejdan, i se svlékáním)

Prvním momentem, který způsobí údiv diváka, je Cabadajovo nalévání vína dívce, a hned ve dvou záběrech, jako kdyby byl její osobní číšník, zatímco zábavu vede zcela jiný student, kterému Cabadaj z nějakého důvodu přenechal vedení. Cabadaj se dokonce stává, k velkému překvapení diváka, až sekundárním elementem mejdanu, kdy nesedí v první řadě, nesedí v „epicentru“ dění. Nehraje ani hru „flaška“, velmi ve školních objektivěch oblíbenou (zde ve verzi, že vylosovaná osoba musí splnit úkol, či odevzdat část oděvu). Dalším důvodem údivu je skutečnost, že Cabadaj obsluhuje tu dívku, která mu nabízela ohřátí pod peřinou, a následně s ním chtěla tancovat. Neboli její přízeň má jistou, a nemusí

ji nijak uplácet, aby ji svedl. A tato dívka se za jeho obsluhu neoplatí věrností a podporou v nadcházející těžké situaci, která ukáže skutečné charaktery všech přítomných.

AKCE – obsluha dívky, spolužáka. POZICE – podporovatel, žádost něčí (alkohol)

(1:07:17) (opět nalévá dívce víno, promluva nesrozumitelná)

AKCE – obsluha dívky. POZICE – podporovatel, žádost něčí (alkohol)

(1:07:29) *Já za to nemůžu!* (polil dívku vínem, když do něj vrazil potácející se Mácha)

Je podivné, že organizátor mejdanu a hvězda třídy nyní mluví, jako poslední outsider ve skupině. Též je nám nejasné, proč Cabadaj jako obvyklý leader nereguloval konzumaci alkoholu na mejdanu. Tím nemuselo dojít k těžké opilosti Máchy, která bude mít zásadní následky, ani k finančnímu dluhu, který bude tvrdě vymáhat kotelník.

MLUVA – omluva, obhajoba sebe, popření viny

(1:07:33) *Ukaž, já mu naleju... nestrkej, no tak, co blázníte?* (nalévá víno spolužákovi, který je umístěn nízko na sociálním žebříčku, fakticky je to třídní outsider)

Motivace Cabadaje k uspořádání velkého mejdanu není nikdy vysvětlena. Nevíme, proč tak konal, s jakými důvody, čeho chtěl dosáhnout. Mohl chtít způsobit veliký malér, do kterého by dostal zcela všechny spolužáky. Anebo jim chtěl udělat radost, zcela nezištně. Avšak šokuje nás. Proč obsluhuje jako číšník chlapce, který neměl v celém filmu jedinou zásadnější scénu, a jedná se tedy o postavu zcela vedlejší, ve smyslu sociálního dění i postavení? Staví se tak na jeho rovinu. Vyřazuje se jako organizátor mejdanu úmyslně, aby vina spadla na jiného? Na koho?

MLUVA – povel. POZICE - leader, podporovatel, žádost (alkohol)

(1:07:40) *Nazdar Maričko!* (ironicky, jízlivě, přišla si pro klíče od pokoje, chce jít spát)

Příchod Mariky mezi partu opilých Sněženek a machrů se neseťkává s přátelským přijetím. A Cabadaj jí to, jako neoficiální mluvčí třídy, dává ihned najevo.

MLUVA – ironie (dívka). POZICE – leader, mluvčí

(1:07:56) *Mariko, počkej. Hrajeme na pravdu. Podívej se, buď nám řekneš pravdu, anebo nám dáš fant!* (rozšafně)

Celý kolektiv Sněženek se též nelítostně postavil proti Marice, tropí si z ní žerty, narážejí na její intimní vztah s instruktorem, a odmítají jí klíč vydat, přičemž důvody jsou nejasné.

Snad jim vadí, že se nad ně povyšuje svým lyžařským uměním, že je dcerou neoblíbeného vedoucího Kardy, anebo že pro sebe ukořistila atraktivního Brťku. Je to však třetí moment, kdy si divák uvědomuje, že Marika je ve filmu obětí agresivity okolí, i kolegyně dívek z pokoje, se kterými se nikdy nesblížila.

MLUVA – určení (podmínky), my, my. POZICE – organizátor, leader, obchodník, vtipálek

(1:08:22) *Dělej, no tak se snaž, trošku aspoň, no!* (ukazuje rukama, ať se Marika předvede)

Připilý Cabadaj je vůči Marice zcela nelítostný, a její týrání by ze strany studentů jistě dále eskalovalo. Nyní se Marika nemůže domoci opory otce, který je v chatě nepřítomen, a studenti to dobře vědí. Marika ale od počátku dávala najevo, že na otce nespoleská, a nikdy nikoho otci neudala. Že jde o vysoce morální osobu, je nesporné.

MLUVA – pobídka. GESTO – pobídnutí. POZICE - leader, vtipálek, organizátor

(1:08:31) *Co blbneš, vole? No počkej, kam jdeš? Počkej, slyšíš!* (vyběhne za Převrátilem)

Do věci zasahuje Převrátíl, kterému mejdan evidentně nesedl, celou dobu mlčel a tvářil se zaraženě, navíc chce stále někoho zachraňovat. V první řadě Mariku, kterou neskrývaně miluje. Cabadaj měl tento okamžik brát jako velmi vážné varování, že se Převrátíl vymyká z jeho kontroly, že začíná pod vlivem alkoholu realizovat svou vlastní agendu, a může konat „ušlechtilé“ skutky, které by mohly dostat celou třídu do maléru, což se i stane.

MLUVA – agresivní, povel, vulgární. POZICE - lovec

Scéna 26

(1:08:43) *Počkej, přece jí ho (klíč od pokoje) nechceš dát jen tak zadarmo!*

Zde Cabadaj dává najevo otevřené kapitalistické smýšlení. Mluví jako zkušený obchodník, diplomat, či agent zpravodajské služby. Se svými schopnostmi by se hodil pro nasazení v cizině, kde by svým nesporným šarmem, sociální inteligencí a vtipem, i znalostí jazyků, mohl být své vlasti prospěšný v mnoha ohledech.

MLUVA – povel. POZICE – obchodník

(1:08:46) *Co je?* (se zájmem se dívá do chodby)

MLUVA – zjištění stavu. POZICE – vyšetřovatel

(1:08:55) (Marika zašla do pokoje instruktora, Cabadaj a Převrátíl to pozorují) *Odborník žasne, a laik se diví.* (znalecky sevře rty)

Uvedená Cabadajova vtipná hláška se stala více než legendární, přešla totiž do běžného užití veřejností, která s její pomocí dodnes komentuje reálné události a jevy, které jsou mimo její chápání. Tato hláška překročila rámec populární kultury a stala se až každodenní součástí české společnosti, je univerzálně srozumitelná velkému množství jejích účastníků, a okamžitě je jimi asociovaná právě s Cabadajem.

MLUVA – praktik, vtipná hláška. GESTO – uznání. POZICE – vtipálek, znalec

Scéna 27

(1:09:16) (opět vede lidi na chodbě) *Pojďte!* (ukazuje prstem ať jsou ticho, opatrně našlapuje, opět ať jsou zticha u dveří, pak naslouchá u dveří, znovu ať jsou tiší)

Víme o něm dávno, že velmi rád zasahuje do intimity druhých. Špehování a sledování je pro něj též zcela přijatelným způsobem získání cenných informací o svém okolí, aby je využil ve svůj prospěch, a výhodně takové činy maskuje za pouhé šprýmy a žerty.

MLUVA – povel. AKCE - narušitel intimity, vedení. GESTO – tajemství. POZICE – leader, vyšetřovatel

(1:09:35) (dveře někdo zamkne zevnitř. Směje se, dává si ruku přes pusku, ukazuje ticho)

GESTO - smích, tajemství. POZICE – leader, vtipálek

(1:09:39) *Pojďte, jdeme pryč!* (šeptem, opět je vede)

MLUVA – povel, tajemství, my. AKCE – vedení. POZICE - leader

Scéna 28

(1:09:45) (rozesmátý, maluje v kotelně ceduli, obklopen studenty)

AKCE – tvorba. POZICE – tvořitel, leader

(1:09:49) *No co je, co je? Hájím čest padlých dívek, ne?* (rozverně)

MLUVA – obhajoba sebe, vtipná hláška, dívka. GESTO – smích. POZICE - organizátor, vtipálek, hvězda

(1:09:56) *Nezlob se na mě, holce je 17, táta ji nechá bez dozoru... tohle já si na triko nevezmu!* (rezignující gesto, nevinnost) (směje se, kluk ho plácá uznale po rameni)

Přesně takového Cabadaje známe a máme rádi. Vtipného, s trefnými originálními hláškami. Nápad s vtipnou cedulí „Dřepkins“, to je přesně jeho styl. Avšak tato akce ho

přivede nepřímo do maléru. Též opět ignoruje, že Převrátíl začíná až příliš hrát vznešeného rytíře, který nebude dbát na zájem kolektivu, pouze na svá osobní pravidla morálky a „konání dobra“. Cabadaj zde tedy jako leader začíná selhávat, a ignorace eskalujících subverzí Převrátíla se mu nevyplatí.

MLUVA – dívka, obhajoba sebe, vtipná hláška. MLUVA DRUZÍ – ocenění. GESTO – smích, falešná rezignace. POZICE – leader, organizátor, hvězda.

Scéna 29

(1:10:33) (směje se s cedulí s nápisem „Dřepkins“ za oknem pokoje Brťky, spolu s dalšími chlapci. Marika se silně poleká)

Další z Cabadajových legendárních taškařic, kdy se současně pomstí jak instruktorovi, tak Marice, že ho odmítla. Divák si ale nyní uvědomuje, že pokud Cabadaj překazil neodvratně se blížící intimní styk Mariky s Brťkou, de facto se stává spojencem jejího otce Kardy, svého údajného nepřítele. Pomáhá mu, jelikož Karda byl výslovně proti tomuto vztahu, který se jeví společensky i pedagogicky nevhodný. A právě Cabadajův zásah způsobí, že ze strany Mariky dojde k výraznému ochlazení směrem k Brťkovi. Uvědomila si, že pokud po ní instruktor požadoval intimní styk, ač se znali málo, nejde mu o lásku, ale o tělo.

AKCE – subverze (autority i dívky). KORELÁT – Dřepkins. GESTO – smích, narušení intimity. POZICE – vtipálek, organizátor, narušitel.

(1:10:35) *Tjá dá, da da dá!* (smích)

Cabadajova pomsta je razantní, ale důmyslně ji opět obaluje do žertíků a šprýmů, což se mu vždy vyplácí, že nebere věci příliš vážně, a to samé signalizuje svému okolí.

MLUVA – posměch. GESTO – smích. POZICE – vtipálek

(1:10:40) (ukazuje ceduli a mává s ní, hodí patkou)

AKCE – posměch. GESTO – patka

(1:10:53) *Jak jseš na tom?* (na kluka co spadl)

MLUVA – zjištění stavu. POZICE – podporovatel

(1:11:07) *Tak už vylez.*

MLUVA – povel. POZICE – leader

(1:11:14) (vede, skočí z okna hbitě, první) *Proboha, vždyť je to Karel! Karle, probud' se!*

Nález bezvládného Máchy, který se zpil do němoty rumem, když dívka odmítla jeho nesmělé pokusy o sblížení, je zásadním okamžikem, který přináší kolektivu Cabadajovy třídy obtížnou situaci. Cabadaj se snaží od prvního okamžiku, Máchovi pomoci. A přesto tato jeho snaha nebude oceněna. My můžeme namítat, že se tak stalo zejména kvůli jeho vlastním chybám a ignoraci, kdy měl lépe mejdan zorganizovat, a ohlídat si tamní dění.

MLUVA – oznámení, povel. AKCE – vedení, nález. POZICE – leader, ochránce

(1:11:28) *Bud' te zticha!*

MLUVA – povel. POZICE – leader

(1:11:23) *Bud' zticha!*

MLUVA – povel. POZICE – leader

(1:11:40) *Vem ho, prosím tě.* (chopí se první ležícího Máchy)

MLUVA – povel. POZICE – leader, organizátor, podporovatel

(1:11:42) *Nekecej a pojd'!*

Stále je leaderem, a přenesení Máchy do vyhřátého interiéru je určitě správný přístup.

MLUVA – povel. POZICE – leader, organizátor

Scéna 30

(1:11:54) *Ty vole, zhasni!*

MLUVA – povel, agrese. POZICE – leader

(1:11:57) *Zbláznil jsi se, nebo co?* (návrh na zavolání profesorky k bezvládnému Máchovi)

Přichází velmi riskantní návrh, přivolat pro řešení situace mladou profesorku. To by však znamenalo, že se alkoholový dýchánek prozradí, a někdo ze studentů by mohl být i vyloučen ze školy, což si mnozí rychle uvědomují. Kolektiv je postaven před otázku, zda zachránit Máchu za každou cenu, anebo sebe, své studium a budoucnost. Cabadaj dává jasně najevo, že zásah pedagogů do věci považuje za nepřijatelné řešení.

MLUVA – konfrontace (spolužák), praktik. POZICE - znalec

(1:12:03) *Dyť dejchá.* (zachraňuje Máchu)

MLUVA – dobrá zpráva, optimismus. AKCE – záchrana. POZICE – ochránce

(1:12:14) *Pil (Mácha) rum.* (oznamuje to Převrátilovi, který se ujímá vedení)

Převrátil, vznešený rytíř, využívá situace a vstupuje do věci, dokonce Cabadaje vyslýchá, a ten se mu kupodivu podřizuje. Je to další z řetězce jeho rozhodnutí, kterým nerozumíme. Zná přece Převrátila, neví snad tedy, jaké má sklony? Pustit vedení Převrátilovi, to bude mít pro Cabadaje i třídu následky.

MLUVA – oznámení. POZICE - submisivní

(1:12:23) *Co by umíral, prosímte?*

Stále si udržuje pozitivní přístup. Pokud Mácha dýchá, jak zjistili, je nesporně naživu.

MLUVA - optimismus, chladná hlava. POZICE - leader

(1:12:29) *Zachraňte ho někdo! Viky, slyšíš? Zachraňte ho!* (dívka, cloumá mu s ramenem)

Dívky začínají být vyděšené a hysterické. Současně však mají obavy, že je bezvládný Mácha a prozrazení mejdanu dostanou do maléru, možná budou i vyloučeny ze školy. Jsou v té chvíli ještě na straně Máchy, anebo již spíše myslí na sebe? Mácha se přece opil sám, a nyní by ony měly odnést jeho chybu? Snížená známka z chování, či dokonce vyloučení ze školy, by pro jejich další životy a kariéry měly osudové následky. Obracejí se přirozeně na Cabadaje, aby situaci vyřešil. Ten ale nechá jiného, aby způsobil finální rozuzlení.

MLUVA DRUZÍ – zachránce

(1:12:32) *Neblbni!* (jít pro profesorku) (odstrčí lidi kolem, stíhá Převrátila) *Neblbni!*

Převrátil učinil osudové rozhodnutí. Mácha se musí zachránit za každou cenu, nic jiného ho nezajímá. Cabadaj se snaží ho zastavit, ale není ke své škodě příliš důrazný.

MLUVA – přesvědčování. POZICE – lovec, leader

(1:12:38) *Radku, slyšíš? Neblbni!*

MLUVA – přesvědčování

(1:12:42) *Povídám ti, vykašli se na to! Kdo ví, kolik toho vypil Novák!* (chytá Převrátila za záda a druhou rukou vpředu na těle, aby ho zadržel)

MLUVA – povel, přesvědčování. GESTO – narušení intimity (dotyk). POZICE – narušitel

(1:12:47) *Tak počkej, až vyšumíme! Počkej!* (nechá Převrátila odejít)

O této scéně by se dalo diskutovat donekonečna, tolik má totiž různých rozměrů a vznáší

nekonečné otázky. Otázka zásadní je, zda bylo lepší řešení Převrátila, zburcovat chatu bez ohledu na následky, že všichni účastníci mejdanu budou třeba vyloučeni ze školy, anebo vyčkat, jak navrhol Cabadaj, neobětovat celý kolektiv pro jedince? Víme, že Cabadaj vždy používal slovo „my“, vždy vystupoval za skupinu a v jejím zájmu. Svým přístupem zde reprezentuje zájmy kolektivu nad jedince, což je i základní společenský princip.

Přesvědčování, beztak příliš vlažné a nedůrazné, nepomohlo. Ani návrh, aby Převrátil počkal, věc se v klidu promyslela. Nechat ale Převrátila jít za profesorkou, stát se pasivním elementem, vypadnout ze hry, to je moment pro Cabadaje osudový. Divák ihned ví, co mohl Cabadaj udělat jinak a lépe, aby situaci vyřešil – přenést bezvládného Máchu za její dveře, zabouchat a utéct, aby nemohla oznamovatele nálezu poznat. Či fyzicky Převrátila zastavit, i za cenu agrese. Či jít za profesorkou záměrně s Převrátilem, kontrolovat situaci, zasahovat do ní nadále, nenechat ji eskalovat bez jeho dohledu a možnosti aktivního zásahu. Každý by navíc musel ocenit, že se Cabadaj snažil Máchu zachránit, měl na to spoustu svědků, a hřích pití alkoholu, marginální v porovnání se záchranou života, by se mu jistě smazal. Mohl by jakékoliv své pití popřít, a tvrdit, že Máchu našel náhodou.

Zcela pasivní řešení, které zvolil, se ukáže jako velmi pochybné. Celou dobu jsme pozorovali, jak důrazně vykonává sociální dominanci a kontrolu nad ostatními. Jakmile ji pustí, okamžitě se vše obrátí proti němu. Znovu si ale musíme připomenout, že předně měl na rozhodnutí minimální dobu, je mu jen sedmnáct, nedokázal domyslet možný další průběh nečekané a neznámé situace, který bylo obtížné předpokládat. Stále však platí, že Cabadaj porušil svá vlastní pravidla a strategii, kterou byla důsledná sociální kontrola okolí, a která se mu vyplácela. V tento moment slabosti, pasivity a ignorace se mu, i bez ohledu na další konání druhých, začalo vše hroutit.

Z hlediska scénáristiky je však toto uměle vytvořené zásadní dilema, jedinec versus kolektiv, zcela mistrovským počinem. A ironicky je to právě Cabadaj, zdánlivý vrcholný individualista, kdo nyní stojí pevně na straně kolektivu, a „správný“ Převrátil reprezentuje neuvážené, zbrklé jednání, které obvykle kolektiv nakonec odsoudí, když se hledá tzv. obětní beránek. Toho ze sebe Převrátil sám udělá, vyhovuje mu pozice mučedníka. I to lze však nazvat životní strategií, která Převrátilovi přináší jisté hodnoty, i výhry.

MLUVA – povel, praktik, my. POZICE – organizátor, znalec

(1:12:52) *Ten idiot tam šel.* (oznamuje lidem po návratu dolů)

Třída se rozuteče, nikdo o ničem neví, a Cabadaj rovněž. Přitom měl stále možnost, zůstat dole, a hrdinně pečovat o Máchu. Útěk byl přirozenou reakcí, ale takticky chybnou.

MLUVA - rezignace, varování, vulgární

Obrázek 32 (Sněženky a machři 1982). „Ten idiot tam šel.“ Obrázek 33 (Sněženky a machři 1982). Mlčení.

Scéna 31

(1:14:43) *Co je?* (předstírá že spí, profesorka vejde do pokoje) *Stalo se něco?* (nechápatě)

MLUVA - popření viny, nechápavý, překvapený. GESTO – předstírání spánku

(1:14:50) *Co já?* (mám o bezvládném Máchovi vědět) *Proč dycky já?*

MLUVA – obhajoba sebe, konfrontace autority

(1:15:10) *Já fakt nevím, o co kráčí.* (rozhodí rukou, že neví, druhou si drží šli)

MLUVA - popření viny. GESTO – nevědomost. KORELÁT – šle

(1:15:23) (dívá se chladně na Převrátila, aby o všem mlčel)

Neztrácí nervy a nic neprozrazuje, to samé očekává od druhých.

GESTO – upřený pohled, zákaz. POZICE – leader, gambler

(1:16:24) *Cože?* (nechápatě, nevěřící grimasa, kotelník chce 550 Kčs za alkohol)

Cabadajovo zděšení, když se oznámí dlužná částka za spotřebované pití, opět vzbuzuje naše otázky. Proč jako třídní leader nedohodl cenu předem, nevybraly se předem peníze, aby se předešlo takové situaci? Pochopitelně, že když mejdan nyní zkrachoval, studentům se nechce, nějak zvlášť přispívat. Šokující je však jednání dívky, která Cabadajovi kdysi nabídla ohřátí pod její peřinou. Ta totiž odmítne přispět jedinou korunu, stejně jako další Sněženky. Sice se odvolává na skutečnost, že jí naléval jiný chlapec, a nikoliv Cabadaj, a

má to tedy zaplatit on. Přesto je však její odmítnutí podpory společné věci velmi negativní vizitkou jejího charakteru, a důkazem zrady Cabadaje, což dále potvrdí na konci filmu.

MLUVA – nechápavý, nevěřící

(1:17:01) *Já mám dvacku.* (dá ji Převrátilovi a odchází)

Divák by očekával, že grand Cabadaj, který nepochybně pochází z prostředí peněz, věc vyřeší uhrazením celé zbývající částky, když navíc celý mejdan vymyslel a organizoval. Cabadaj však nedává víc, než jiní. Chtěl snad záměrně ponechat Převrátila v maléru, aby si s ním vyřídil nějaké účty? Tomu by nasvědčovalo i Cabadajovo podivné jednání během mejdanu, kdy byl pasivní a neprováděl žádný management. Divák je však překvapen, že kotelník nyní požaduje peníze po Převrátilovi, označuje ho jako strůjce mejdanu, neboli odpovědnou osobu. Nikoliv Cabadaje, který s ním původně věc dojednával. Zde můžeme spekulovat o zásahu scénáristů, kterým ovšem děj ztrácí logiku. Divák přece ví, že vše organizoval Cabadaj. Avšak scénáristé zjevně chtěli z Převrátila udělat novou hvězdu v kolektivu, „správnou“ osobu, a z Cabadaje osobu špatnou.

MLUVA – peníze (stav). AKCE - odpojení

Scéna 32

(1:19:37) (sedí sám u stolu v jídelně, hodí patkou. Tváří se neutrálně, chladně, lhostejně, nevědomě. Hraje si s máslem. Přichází Karda, čehož se třída obávala)

Třída je zděšená, když se objeví Karda. Ten však reaguje zcela jiným způsobem, než studenti i diváci očekávají. Překvapí veškeré obecenstvo tím, že namísto tvrdých represí a vyšetřování neudělá vůbec nic, dokonce plísni profesorku, že Převrátila ihned poslala domů, nepočkala na Kardovo finální rozhodnutí. Její příkaz Převrátilovi byl samozřejmě z hlediska povinností pedagogického dozoru velikou chybou, jelikož Převrátilovi ještě nebylo osmnáct let, a museli by pro něj tedy přijet rodiče. Nikoliv, že samostatně opustí skupinu a vydá se na cestu. Je však též podivné, že Mácha, který prokazatelně alkohol konzumoval, není vyloučen z kurzu. Karda se závěrem filmu staví do zcela jiné polohy, než na jeho počátku: jako chápavý, tolerantní profesor, který podpoří studenty, když jde opravdu do tuhého. Karda je nesporným vítězem celého filmu, i této situace. Cabadaj je nyní izolován, dokonce skončil sám u stolu. Aktivní odjezd mučedníka Převrátila, který Cabadaj nečekal, totiž znamená ztrátu jeho moci, kdy Převrátil náhle vypadá jako ten morální a správný.

GESTO – patka. POZICE – gambler

(1:19:48) (hodí patkou)

GESTO - patka

Scéna 33

(1:21:01) *Dřepkins!* (vystoupí z řady lyžařů při nástupu)

Z celé třídy pokleknou jen Mácha, a dívka, která zdánlivě stála proti Cabadajovi, dokonce ho udala Kardovi, ač té situace bystrý Cabadaj využil k vlastnímu prospěchu. Ostatní však zůstávají stát, jako kdyby dávali najevo, že nadále za Cabadajem nebudou, že ho odsuzují, že správným je pro ně mučedník Převrátil. Alespoň to byl asi úmysl scénáristů. Jiná verze překladu té situace však je, že se obávají být s Cabadajem jakkoliv spojováni, kdyby Karda začal vyšetřovat, kdo byl na mejdanu. Rozhodně mu však nyní odmítají další věrnost. Může se nicméně stát, že pokud pochopí, že Karda nadále věc řešit nebude, vrátí se opět k Cabadajovi, jelikož bez něj by třída ztratila svůj duch. A on je přijme, jako velkorysý král, ale bude si dobře pamatovat, kdo stál v kritické chvíli za ním, a kdo ho zradil.

MLUVA – povel. KORELÁT - Dřepkins. AKCE – výstup z řady. POZICE – leader

Obrázek 34 (Sněžěnky a machři 1982). Třída zrazuje Cabadaje.

(1:21:30) (i přes debakl, že ho jen dva spolužáci následovali v povelu, opět vede sjezd)

Cabadaj nám ukazuje, že nikdy nepřijímá prohru, a sjíždí tradičně v čele. Naznačuje nám tím, že věc není skončena, a že skončí stejně jeho dalším velkým vítězstvím, když nyní na jeho straně stojí Karda, kterému zachránil v noci dceru od uzmutí instruktorem. Jak tedy film pro Cabadaje skutečně skončil, a co by následovalo, to by opět bylo věcí diskuze.

AKCE – vedení. POZICE – leader

2.3 Jméno a příjmení

V2) Jaké Cabadajovy vlastnosti naznačují jeho jméno a příjmení?

Jméno

Jedná o křestní jméno, které tvrdě nejen zní (Svátky Centrum.cz 2022). Jeho původ je v latině a znamená jednoduše „vítěz“ či „vítězný“. Je vhodným pro tvrdé jedince. Jeho nositel je doslova zrozen pro vítězství, pro úspěch v privátním i profesionálním životě. Jeho domácí, neformální formou je Viky, s tvrdým „y“, aby byla reflektována jeho tvrdost.

Cabadaj je obvykle oslovován právě touto domácí, neformální verzí „Viky“. Tím se mu jeho nohsledové snaží dát najevo svou blízkost, aby je integroval do svého okolí a mohli užívat jeho speciální energii nesporného sociálního leadera (00:15).

K Cabadajovi toto křestní jméno sedne perfektně. Je aktivní, plánující, participující, o něco usilující, často vítězný v konfrontacích a soupeření, s autoritami či spolužáky. Porazil své přátele v karetní hře o Mariku (31:06), i při losování o jízdu na vleku s Marikou (19:36). Ze třídy byl též nesporně nejlepším lyžařem (08:11) a kolektivu dominoval ve všech ohledech. Nejen frajerstvím, ale i mnoha schopnostmi, fyzickými, intelektuálními i rétorickými. Hned čtyřikrát jsme ho během filmu mohli označit jako „vítěze“.

Závěr filmu pro něj byl též vítězstvím. Minimálně v tom smyslu, že si udržel integritu, zůstal sám sebou. V posledním záběru vidíme, že opět vede třídu při sjezdu (1:21:30).

Příjmení

Příjmení Cabadaj zní též tvrdě. Ke skutečnému „frajerovi“ sedne, jelikož obsahuje tři symetrické slabiky, které lze vyslovit rychle za sebou (ca-ba-daj). Může pocházet ze slova cabit: plakat, brečet, „uplakánek“, též od nádoby pro hazardní hru s kostkami, „vrhcáby“, z čehož je odvozen tvar Cabada (Moldánová 2010, s. 36). Či se jeho původ může nalézat v maďarském jazyce, od slova „szabad“ – svobodný, volný (Dvořáková 2018).

Nezdá se, že by Cabadaj hledal skutečnou svobodu a volnost v životě. Na to je až příliš hluboce integrován ve své sociální strukturu (časté užívání slova „my“), což mu přináší výhody, ale i zásadní nevýhody. Pláč by k němu však neseseděl, a svou relativní porážku na konci filmu ignoroval, opět se ujal vedení. Zato hazardní hry, ty dokonce patří k jeho objektivním korelátům, a pozicí v životě je rozhodně gambler, který je ochoten riskovat.

Odpověď na V2 – Cabadajovo křestní jméno Viktor, znamenající vítěz a znějící tvrdě, ho definuje velmi přesně. Jeho příjmení zase naznačuje jeho smysl pro riziko a hru o všechno.

2.4 Vzhled

V3) Jaký je Cabadajův vzhled?

Cabadaj je pohledný, urostlý, impozantní mládenec ve věku cca 17 let, který působí velmi dospěle (28:30). Štíhlý, ve vynikající fyzické formě, jak prokázal při sjezdovém (08:11) i běžeckém lyžování, i nošení lyží (00:12). Jeví se vysoký, kdy přerůstá své spolužáky. Je stejné výšky, jako instruktor Brťka (cca 26 let). Toho se nebál fyzicky napadnout (57:10). Zakládá si na své elegantní patce, kterou rád odhazuje na stranu.

Odívá se elegantně, i prakticky (00:12). Ve městě vypadá jako modelový gymnazista, oděn v kvalitní bundu ze semiše či veluru, k ní samozřejmě džíny, jako symbol žádoucího západního světa a obecně mládeže, do nichž si frajersky zastrčí ruku. V horách se však mění na výkonného sportovce i oděvem. Je zjevně zkušeným horským vlkem, i podle vysokých a kvalitních bot, vhodných do zimy ve městě i na horách (00:01). Je vybaven kvalitní, nákladnou lyžařskou výstrojí ze Západu (36:38): lyže Fischer, lyžařské boty Dalbello, čelenka s anglickým nápisem, značkové šle Rossignol. Nosí též značkové tenisky Adidas a digitální hodinky. Nemá ale potřebu, ukazovat vybavení za každou cenu (00:12). K věcem nemá velký vztah, užívá je. Může pocházet z prostředí peněz. Užívá jako součást oděvu „rebelský“ šátek na krku, a šle. Ty používá i k vyjádření pocitů (chycení do dlaní).

Jako doplněk nosí na krku zavěšený zvláštní medailon, který vypadá jako šestcípá hvězdice, užívaná japonskými bojovníky ninja (07:05). Medailon může znamenat hlavní životní cíl Cabadaje, to je boj o nejvyšší příčky sociální moci.

Odpověď na V3: Cabadaj působí dospěle, je fyzicky silně vyvinut, jak nám opakovaně prokazuje. Kvalita jeho oděvu naznačuje původ v prostředí peněz. Ve městě vypadá jako modelový gymnazista, v horách jako zkušený horal. Zásadním prvkem vzhledu je účes „patka“, hlavními doplňky jsou medailon a šle, které pro něj mají i komunikační význam.

2.5 Objektivní koreláty

V4) *Jaké jsou Cabadajovy tzv. objektivní koreláty?*

Házení patkou (13 výskytů) – nechává si vlasy splývat přes obličej, z něž je s oblibou odhazuje svým typickým frajerským gestem.

Šle (6 výskytů) – významnou součástí jeho oděvu i gestikulace jsou šle. Nosí minimálně dvoje, z nichž jedny jsou s logem značky Rossignol, tedy západního původu. Rád s nimi manipuluje, dokonce je v tomto smyslu napodobován spolužákem Převrátilem (49:40).

Karty pro hazard (5 výskytů) – s velkou oblibou bere do ruky hrací karty, aby sváděl své spolubydlící k hazardní hře o vysoké hodnoty, jako je žádoucí dívka. Hazard dokonce souvisí s jeho příjmením, jak bylo uvedeno v kapitole o jeho jménu a příjmení, a povaha gamblera (hazardního hráče) ho výstižně definuje.

Žvýkačka (4 výskytů) – Cabadaj s oblibou dává svou nenucenost až znuděnost najevo žvýkáním žvýkačky.

Slovo Dřepkins (4 výskytů) – jedná se o jeho unikátní pojem, který si lze okamžitě spojit výslovně a pouze s jeho osobou. Jde tedy o absolutní objektivní korelát.

Uvedené slovo lze vyložit jako „rodino (moji lidé), sedněte si“. Pro vysvětlení tohoto pojmu musíme nejprve stanovit opak slova dřepkins (dřep-kins), tedy „hop-kins“, přičemž „hop“ znamená česky i anglicky skákat, poskakovat (Collins English Dictionary 2022). Druhá část „-kins“ má zase totožný význam jako „-kin“ v angličtině, značí blízký vztah s někým, až rodinný (Lexico.com 2022). Obecně pojem „-kins“ znamená rodina, příbuzní, něčí blízcí lidé. To potvrzuje Cabadajova častá mluva ve smyslu „my“, kdy se neustále prezentuje jako součást kolektivu, až své rodiny, jelikož studenti spolu tráví mnoho času.

Odpověď na V4: Cabadajovými objektivními koreláty jsou házení patkou, šle, hrací karty, žvýkačka, a zejména jeho unikátní slovo Dřepkins.

2.6 Mluva postavy

V5) *Jaká je Cabadajova mluva?*

Cabadaj ve výzkumném vzorku realizuje velmi vysokých počet promluv, celých 171, kdy jedna promluva obsahuje až několik vět. Z hlediska objemu realizované komunikace je

tedy nesporně hlavní postavou filmu. Jelikož tyto promluvy jsou velmi pestré, analyzovat právě tuto kategorii je nejsložitějším výzkumným úkonem ze všech.

My (35 promluv) – velmi často používá slovo „my“, aby dal najevo, že je součástí skupiny, že mluví za skupinu. Můžeme ale namítat, že jde o jeho důmyslnou snahu, zakrýt vlastní zájmy a názory údajnými zájmy a postoji skupiny.

Hlášky (34 promluv) – schopnost trousit trefné, vtipné a veselé hlášky, vhodně citovat různá umělecká díla resp. vymýšlet jejich parafráze, činí Cabadaje legendární figurou. Vyslovuje vtipné hlášky (24 promluv), citáty (6 promluv), veselé hlášky (4 promluvy).

Povel (28 promluv) – vyslovuje velké množství povelů, řídí intenzivně své sociální okolí.

Praktik/znalec (27 promluv) – Cabadaj často ukazuje své široké znalosti z mnoha oblastí, ať již teoretických či praktických, včetně cizích jazyků a lásky.

Obhajoba (18 promluv) (sebe 11, skupiny 4, nápadu 2, jiného) – častokrát něco či někoho obhajuje, zejména sebe, či své nápady, ale i celou skupinu. Jednou obhajuje spolužáka.

Realizace moci (15 promluv) (subverze autority 6, konfrontace autority 5, konfrontace spolužák, vzepření autoritě, proti autoritě, zákaz autoritě) - Cabadaj míří k moci přímým způsobem, silným řečnickým nátlakem na autority, s nimiž si tak uspořádává vztahy.

Nevědomí (12 promluv) (nechápvavost 6, překvapení 2, nevědomost 2, nevěřící, nevinnost) – v mnoha případech ukazuje naopak svou nechápvavost, nevědomost a překvapení. Můžeme se přít, nakolik jde o jeho skutečné pocity, a do jaké míry jde o taktické pózy.

Tvrdost (12 promluv) (agresivní 7, vulgarita 5) – vulgarit sice Cabadaj používá relativně málo, avšak agresivní promluva je běžnou součástí jeho řečnického arzenálu.

Posměch (11 promluv) (ironie 4) – posmívá se autoritám, i studentům, užívá ironii.

Přesvědčování a Žádost (10 promluv) (5+5) – často něco aktivně prosazuje, o něco žádá.

Dřepkins a Cool slovo (8 promluv) (4+4) – jsou to právě jeho speciální slova, kterými se dostává hluboko do mysli svého okolí.

Rezignace (8 promluv) – je ochoten, přestat usilovat o věci, které nemůže získat, či o ně nemá nadále zájem. Někdy to však znamená, vzdát se vedení, k jeho vlastní škodě.

Popření viny (8 promluv) (výmluva 2) – obvykle popírá vinu, vymlouvá se, nepřizná se.

Návrh (7 promluv) – často dává okolí své vlastní návrhy, jak realizovat určité úkony.

Negativita (7 promluv) (únavy, prohry, pohrdání, nespokojení, zlost, zklamání) – neubrání se ani negativním pocitům, místy jim podléhá, a tehdy ztrácí divákovy sympatie.

Potvrzení a Souhlas (7 promluv) (5+2) – využívá každou vhodnou možnost, jak se zapojit do rozmluvy a být slyšet, i pouhým potvrzením či souhlasem

Lež, Předstírání a Manipulace (7 promluv) (3+3+1) – opakovaně lže, předstírá a jiné manipuluje, stejně jako vedoucí Karda.

Optimismus (5 promluv) (spokojenost, dobrá zpráva) – lidé vždy mají rádi jedince, kteří projevují optimismus a přinášejí dobré zprávy

Tajemství (4 promluvy) – uvědomuje si vysoký význam tajemství a jeho udržení. K tomu vede i své spolužáky.

Varování (4 promluvy) – pokud je situace vážná, prezentuje své varování před možnými následky. Je tedy i rádcem skupiny.

Stížnosti a Protest (4 promluvy) – víme již, že pozice stěžovatele Cabadajovi nesedí. Vhodnější cestou pro něj je akce, bez nadbytečných promluv.

Další významné promluvy: Sebevědomí (3 promluvy), Alkohol (3 promluvy), Konejšení (3 promluvy), Dívka (3 promluvy), Odsouzení a Hodnocení (3 promluvy) (2+1), Sport (2 promluvy), Omluva (2 promluvy), Povolení (2 promluvy), Zjištění stavu (2 promluvy)

Další promluvy: Poděkování, Oslovení, Dramatická pauza, Dospělý, Hra karetní, Vítěz, Odmítnutí (dívky), Odhalení, Oznámení, Odůvodnění, Zásluhy, Oplátka laskavosti, Úsluha autoritě, Dohoda (dospělý), Přátelství, Neústupnost, Odpovědnost, Narušitel, Svádění autority (alkohol), Radost, Oslava, Určení podmínek, Chladná hlava, Peníze stav

Odpověď na V5: Cabadaj ve filmu realizuje vysoké množství promluv na rozličná témata. Je to právě promluva, kterou určuje své vztahy s okolím, a svou sociální pozici. Nejvíce se staví do pozice mluvčího nějaké skupiny („my“), s oblibou říká rozličné vtipné hlášky, dává povely, projevuje své praktické znalosti, a obhajuje někoho či něco, zejména sebe. Často prezentuje své nevědomí a překvapení, i rezignaci, či naopak dává najevo svou tvrdost vůči okolí, skrze řečnickou agresi. Navrhuje svá řešení, ale též se s oblibou posmívá svému okolí a realizuje subverze a konfrontace, zejména autority. Popírá svou vinu a přesvědčuje stále o něčem okolí, či o něco žádá. Několikrát lže, občas je i negativní, ale imponuje okolí svými originálními a „cool“ slovy, zejména „dřepkins“.

2.7 Mluva druhých

V6) *Jak o Cabadajovi promlouvají jiné postavy ve filmu?*

Cabadaj je stálým tématem kolektivu, i vyučujících. Je stále přítomen v jejich myslí, jak do všeho zasahuje. Okolí reaguje na jeho šprýmy a vtipné hlášky **smíchem (8 výskytů)**, kdy jednou pobavil i profesorku, a jednou celý profesorský sbor, i Kardu (píseň ve 02:19).

Je vnímán jako **hvězda (5 výskytů)**, považován za **leadera (2 výskyty)**, je napodobován spolužákem (49:40), a sama Marika ho stanovuje za normativ (45:48)

Je **oceněn** poplácáním po rameni spolužákem (1:09:56), **ceněna** je i jeho klíčová fyzická kvalita (11:45), je označen za **žádoucí bytost**, kdy mu spolužačka nabídne společný pobyt pod její peřinou (15:25), ta ho označuje též za významný **sociální zdroj** (hlavní tanečník, 57:25) a jiná dívka dává najevo ochotu **sdílení zdrojů s ním** (14:33). Též je další dívkou žádán, aby zachránil bezvládného spolužáka, vnímá ho tedy jako **zachráníce** (1:12:29).

Je mu však slibována i pomsta (22:53), je vysmíván ohledně údajného neprání svých ponožek (29:03), a okolí reaguje **údivem** nad jeho svérázným návrhem, hrát karty o dívku (27:31). Též je veřejně oznamováno druhou osobou, že mu bylo údajně ublíženo (56:32).

Odpověď na V6: jiné postavy o Cabadajovi promlouvají často, je totiž neustálým středem dění a věčně přítomen v jejich myšlenkách. Reagují smíchem na jeho vtipkování, potvrzují jeho pozici hvězdy. Je oceňován za své kvality, je vnímán jako žádoucí bytost a leader.

2.8 Gestikulace

V7) *Jaká je Cabadajova gestikulace?*

Cabadaj realizuje široké spektrum rozličných gest, která jsou velmi významnou součástí jeho komunikace. Intenzivně skrze gesta komunikuje své pocity a pozici, i vztah k jiným. V první řadě jde o jeho **smích (40 gest)**. Směje se zcela neustále, a to smíchem nejen obecným (33 gest), odrážejícím dobrou náladu a veselou pozitivní mysl, i posměchem (3 gesta), smíchem pohrdavým (2 gesta), smíchem nadřazeným a vítězným.

Dále se často **dotýká** jiných, **narušuje** něčí intimitu, prostor či akce (**19 gest**). Dotýká se nejen spolužáků, dokonce i dívek, i autority (narušení intimity 7, narušení 5, dotek jiného 3, dotek dívka 2, intimita dívka, intimní dotek autority).

Jeho oblíbené gesto je **patka (13 gest)**, resp. házení s ní, a **ukázání** (10 gest).

Další významná gesta: uznání 5, spokojenost 5, žvýkačka 4, pobídnutí a povel 4 (3+1), šle 3, tajemství 3, dovednost a znalost 3 (2+1), soustředění 3, rezignace 3, pozdrav 2, nevinnost 2, vtipné 2, žádost 2, tleskání 2, bezmoc 2, odmítnutí 2, předstírání 2

Další gesta: ruka v kapse, vítěz, hvězda, nevážně, hlasování, návrh, omluva, zájem, přesvědčit, nicota, nespokojen, tvrdost, alkohol, nesouhlas, sebelítost, já, prohra, agrese, odstrčení, úder, rozhodnost, škleb, zloba, zklamání, upřený pohled, zákaz, nevědomost

Odpověď na V7: gestikulace je významnou součástí Cabadajovy komunikace, kterou dává najevo své pocity i realizuje svou sociální moc. Nejvíce se směje, smích je pro něj zcela nejtýpější gesto, a dále s oblibou narušuje něčí intimitu, prostor či akce. Často hází svou patkou, či na něco ukazuje. Dává též najevo své uznání někomu, a svou spokojenost.

2.9 Akce

V8) Jaké akce Cabadaj ve filmu provádí?

Subverze (15 akcí) (autorita 12, vrstevník 3) – základní Cabadajovou akcí je subverze, ponejvíce autorit, ale též vrstevníka.

Narušení (10 akcí) – zdrojem jeho sociální moci je narušování nějakého prostoru, něčího konání (4 akce), něčí intimity (3 akce) či pohybu, ať chlapců či dívek. Dokonce se velmi zblízka dotkne dívky, až sexuálně.

Dovednost (8 akcí) – prezentuje mnohé nadstandardní dovednosti, fyzické i znalostní.

Vedení (8 akce) – často vede celou skupinu spolužáků.

Agrese (4 akce) – je-li to takticky výhodné, či nezbytné pro získání sociální moci, realizuje agresi slovní či dokonce fyzickou.

Dveře (3 akce) – je to on, kdo kontroluje vstup do prostoru.

Odpor autoritě či její ignorace (3 akce) – málokterý student má odvahu, otevřeně se postavit autoritě, či ji ignorovat.

Ochrana (2 akce) (zájmy a spolužák) – jen zřídka ochraňuje nějaký zájem či spolužáka.

Obsluha (3 akce) (dívka 2 a spolužák 1) – pozice číšníka je tou nejpodivnější, kterou u něj vidíme, a ptáme se po jejím skutečném smyslu.

Participace (2 akce) – je-li konána nějaká veřejná aktivita, účinkuje v ní.

Souboj výhra (2 akce) – jasně poráží při přímém poměřování dovedností spolužáky.

Další akce: vtipná nehoda, výstup z řady, tanec, úskok, stíhání, prohra, odpojení, záchrana, tvorba, posměch, nález, odvaha.

Odpověď na V8: Primární Cabadajovou akcí je subverze autorit i vrstevníků, a narušování cizího prostoru. Též projevuje mnohé dovednosti a ujímá se vedení. V krajním případě sahá k agresi slovní, dokonce fyzické. Obecně je velmi aktivní, akce často vymýšlí a realizuje. Z hlediska množství i významu realizovaných akcí je hlavní postavou filmu.

2.10 Struktura

V9) Jaká je Cabadajova pozice ve struktuře filmu?

Významné vztahy má Cabadaj s těmito vedlejšími postavami:

- **spolužák Převrátíl** (idealistická opozice, zatímco Cabadaj je tvrdý realista a praktik)
- **mladá profesorka** (tu přitahuje a úspěšně svádí, ač obecně ji ignoruje)
- **hlavní vedoucí Karda** (mění se z úhlavních protivníků v boji o moc až do vztahu mezi otcem a synem, prospívají si)
- **dvě dívky**, které objímal na začátku filmu. Jedna mu nabízí příchýlnost, ale na konci zradí, zatímco druhá proti němu vystupuje, ale na konci stojí na jeho straně
- **instruktor Brťka** (skutečný protivník, má výhodu vyššího věku, kouzla pro Mariku)
- **dívka Marika** je cílem jeho snažení, aby dále ponížil jejího otce Kardu, ale je neúspěšný.

Pozice ve struktuře, do kterých Cabadaj sám sebe umisťuje na základě svých komunikačních projevů a akcí, případně je umístěn promluvou jiných, jsou:

Leader (94 pozic) – v největší míře je Cabadaj zjevně leaderem, který nějak vede jiné, je v něčem první, či koná, když jiní nekonají. Je tedy hybnou silou skupiny, a nesporně ho můžeme nazývat hlavní postavou celého filmu, jelikož právě on je naprosto zásadním hybatelem děje filmu, a má zcela výsadní pozici ve struktuře filmu.

Vtipálek (45 pozic) – ve velké míře je vtipálkem, což mu získává veliké sympatie publika i body sociální přízně, že ho přijímají i authority. Mnohé agresivní akty jsou mu tolerovány.

Organizátor (25 pozic) – stále něco organizuje a vymýšlí, určuje akce kolektivu a průběh děje, který svými nápady zásadně ovlivňuje.

Narušitel (20 pozic) – systematické narušování prostoru, akcí i intimity osob kolem něj patří k Cabadajovým typickým projevům chování, které můžeme vykládat buď jako blízkost k ostatním, anebo jeho snahu o výkon sociální kontroly nad okolím.

Svůdce (19 pozic) – neustále svádí okolí k následování sebe, a hříchům, dokonce i autority

Frajer (19 pozic) – častokrát vyčnívá nad okolím, ve smyslu schopností i vzhledu

Znalec (18 pozic) – projevuje široké znalosti z mnoha oborů i cizích jazyků, kterými imponuje a překvapuje okolí

Hvězda (12 pozic) – ve svém kolektivu je nespornou celebritou a využije všech možných příležitostí, aby byl v pozornosti všech.

Podporovatel a Ochránce (18 pozic) (11+7) – překvapivě je docela často i podporující a ochraňující entitou, avšak tento přístup k němu nesedí a způsobuje jeho prohry. Bylo by tedy možno tyto chvíle nazvat slabostí, nicméně každý člověk je bytostí komplikovanou a nikoliv jednoznačnou, černobílou.

Lovec (7 výskytů) – loví, stíhá a pronásleduje jiné, aby realizoval své plány

Kontrola zdrojů (7 pozic) (alkohol 6, vlek 1) – dokonce i kontroluje zdroje, které jsou pro skupinu cenné, jako je alkohol či místo na vleku

Mluvčí (7 pozic) – několikrát mluví za skupinu, jako její reprezentant a veřejný mluvčí.

Rebel (6 pozic) – jelikož své subverze obaluje do vtipů, rebela v sobě zdatně maskuje a není jím tedy příliš často.

Gambler (6 pozic) – jeho velmi typickou tváří je též gambler, kdy je ochoten riskovat a hrát o všechno, natolik se cítí sebejistým ve smyslu svých dovedností.

Sportovec (4 pozice), Obchodník (4 pozice), Vítěz (4 pozice) – projevuje předpoklady pro zastávání budoucích pracovních pozic. Nepochybně by se hodil do míst s velkým rizikem, sázkami i tvrdými podmínkami, kde by mohl využít svůj široký talent.

Submisivní (4 pozice) – jen několikrát, avšak v klíčových okamžicích, projevil ke své škodě submisivitu. Může však jít i o snahu scénáristů, učinit z něj více lidskou a tedy chybující bytost, nikoliv věčného mistra a krále.

Vyšetřovatel (2 pozice) – je zvědavý a zajímá se o stav věcí kolem sebe.

Další pozice: Loser, Ponížení, Rváč, Soudce, Tvořitel

Odpověď na V9: Cabadaj projevuje vlastnosti sociální elity, nejvyšší vrstvy společnosti. Svými akcemi se v rámci kolektivu i v ději filmu umísťuje do výsadního postavení. Je stále leaderem a organizátorem, něco vytváří a řídí. Svým vtipkováním se výhodně posouvá do sociálně přijatelnější pozice, kdy je oblíben a přijímán. Jeho akce pro zisk sociální moci jsou vykládány jako akty společensky přínosné, nikoliv projevy otevřené subverze, jelikož pobaví okolí. Nesedí mu však pozice, kdy podporuje druhé, přináší mu prohry a ztráty. Jeho nejvíce odpovídající pozicí je gambler, jelikož neustále hraje velkou hru, kde není prostor na chyby. Má významné vztahy se sedmi postavami (čtyři spolužáci, tři authority).

2.11 Mizanscéna

V10) Co o Cabadajovi prozrazuje tzv. mizanscéna?

Jeho typickou pozici **leadera a organizátora** můžeme pozorovat v (39:49), kdy se jasně vyvyšuje nad zbylé dva nejbližší spolužáky, stojí v jejich středu, a samozřejmě vpředu.

Nápis pokoj chlapci (ty krávo - ty hlavo), **plakát** (polonahá žena) (11:33)

Má nad svou postelí, jako maximálně intimním prostorem, typické rekvizity, které můžeme očekávat v chlapeckém pokoji. Není jasné, co znamená nápis „ty krávo – ty hlavo“, nicméně dává najevo smysl pro humor a vynalézavost, též pro hlučnost a nápadnost, což odpovídá Cabadajovu přístupu i povaze. Plakát odráží touhu adolescentů po tělesné lásce.

Nápisy a dekorace, pokoj dívky („přátelství někomu - lásku jen jednomu“, kočka s mašlí, srdíčko na zrcadle)

Hned dvakrát Cabadaj vniká do dívčího pokoje, do jiného světa i ve smyslu příslušné výzdoby, naznačující nejvyšší zájem obyvatelek v lásce a vztazích.

Nápis pokoj dívky („všechno špatně – zpátky na stromy“)

Dívčí pokoj obsahuje též silné provolání neznámé pisatelky o tom, že lidstvo se nevyvíjí správným směrem. Tento nápis je výrazně proveden, avšak divákem obvykle ignorován.

Intimita s autoritou, střed sociálního děje (58:29)

Daří se mu, dostávat se do pozice, nepřístupné všem ostatním studentům, a to je významná intimita s autoritou. Ať jde o tanec či sezení na posteli, s mladou pohlednou profesorkou jsou si stále velmi blízko. Ač ona je starší, a v pozici autority, přijímá ho v jistém smyslu jako sobě rovného, a projevuje touhu po jeho blízkosti, stejně jako jiné dívky.

Obrázek 35 (Sněženky a machři 1982). „VŠECHNO ŠPATNĚ – ZPÁTKY NA STROMY“

Odpověď na V10: Cabadaj dominuje svému prostoru, zdobí si ho dle svého stylu. Často se pohybuje v prostředí i společnosti, běžnému chlapci nedostupným (dívčí pokoj, intimní kontakt se starší dívkou a současně autoritou). Odhaluje tam divákovi jinak nepřístupná tajemství, o dívkách, ženách i světě. Staví se mezi spolužáky do pozice leadera.

2.12 Odpověď na hlavní výzkumnou otázku

Jaká je filmová postava Viktor Cabadaj ve filmu Sněženky a machři (1982)?

Svou všudypřítomností, výrazností, hvězdnými kvalitami i charismatem Cabadaj plně odpovídá definici celebrity, a to jak pro jeho sociální okolí ve filmu Sněženky a machři (1982), tak i z pohledu diváka. Divák má již dle obalu DVD disku s uvedeným filmem jasná očekávání ohledně Cabadaje, že se bude jednat o významnou, až ústřední postavu (V1). Jméno a příjmení Cabadaje též jasně uvádějí vítěze a tvrdého hráče, který se nebojí riskovat (V2). Fyzický vzhled Cabadaje je impozantní, oděv, účes i doplňky jsou též výrazné (V3). Divák si Cabadaje spojuje s několika jeho objektivními korelátory, zejména slovem dřepkins, ale i oblíbenými gesty a předměty (V4). Mluva Cabadaje je velmi pestrá a intenzivní, realizuje celých 171 promluv. Vystupuje často jménem skupiny, rád vtipkuje

a dává jiným povely (V5). Druzí na něj reagují zejména smíchem, baví své okolí, též je ale vnímán jako žádoucí bytost a leader (V6). Jeho gestikulace je též intenzivní, zejména se směje a šíří dobrou náladu, též však gesty realizuje svou sociální moc (V7). Jeho akce jsou zejména subverzivní povahy, aby se narušováním okolí mohl se ujmout kontroly (V8). Má s několika postavami významné vztahy, avšak i autority jsou donuceny, vnímat ho jako jim rovného. Nejvýznamnější vztah má s hlavním vedoucím Kardou, s nímž soupeří o moc nad kolektivem, anebo jde o skrytý vztah otce a syna. Dívky jsou pro něj druhořadé, hlavní je získání moci. Jeho hlavní pozicí ve struktuře filmu je leader, vtipálek a organizátor, neboli vlastní společensky vysoce ceněné kvality a schopnosti (V9). Mizanscéna reflektuje jeho vtipný, vynalézavý přístup ke světu, vedení druhých, a přístup na zakázaná místa (dívčí pokoj) i k zakázaným osobám (autorita) (V10).

Je to vysoce společensky aktivní element, který určuje průběh filmu, svůj osud, i osudy okolí. Můžeme ho dle výsledků všech kategorií považovat za hlavní postavu filmu, jelikož je s ním spojená zcela největší část komunikačních aktů, které ve filmu probíhají. Svou sociální moc, která se jeví jeho hlavním cílem, realizuje různými formami komunikace, i narušováním cizího prostoru, a jeho vysoké postavení je potvrzeno okolím.

Je pragmatický, realistický, projevuje obchodnické, až kapitalistické smýšlení a uvažuje jako občan globálního světa, pro jehož dobytí má předpoklady. Smýšlením předbíhá dobu.

Jedná se však o osobu nejednoznačnou, komplikovanou. Koná akty, které narušují první dojem, který si o něm divák udělá. Jeho akty tvrdosti a agrese následně střídají pozitivní akty podpory jiným a otevřená snaha, prospět skupině. Zjištění jeho skutečné povahy se stává obtížným, a divák je nucen o Cabadajovi nadále přemýšlet, analyzovat jeho konání, zaujímá k němu postoj i emoce. Cabadajovi se tak daří, opanovat myslí okolí ve filmu, i mysl diváka, a udržet se tam, jako postava klíčová a nezapomenutelná.

Závěr

Podařilo se nám zjistit, jaká postava Viktora Cabadaje skutečně je. Nejzásadnější informací o něm se jeví, že právě svým dualismem, tedy imponujícím mistrovstvím v kombinaci se šokujícími školáckými chybami, se mu daří pevně vstupovat do mysli diváka. Provokuje ho k analýze, srovnávání, hodnocení. Je hvězdnou inspirací i špatným vzorem současně.

Z moderního úhlu pohledu je nesporně celebritou, a na jeho příkladu můžeme detailně pozorovat, z jakých komponent je taková celebrita složena. Zjistili jsme, že „hvězdná

kvalita“ žádá velké množství dovedností v mnoha ohledech, vysoce intenzivní komunikaci, nutnost vydělit se z davu, vedení jiných, ignorace jejich osobního prostoru, vždy originální obsah „sebe sama“. Nemluvě o značné houževnatosti, pragmatismu a pružnosti uvažování. Cabadajův přístup má jediný cíl: zisk sociální moci, je tedy zcela praktický, nehodnotí svět ani osoby kolem, jeho uvažování je přímé a jednoduché.

Ptá se jen, jak se dostat nad druhé, a jak je využít pro své zájmy. Cabadaj prokazuje silný intelekt a znalosti, ale nepřemýšlí příliš. Je osobou akční, nikoliv hloubavou. Vše podřizuje jedinému cíli, který má neustále před sebou, ať je již jeho motivace jakákoliv.

A takto by se o Cabadajovi dalo mluvit i nadále, až donekonečna. Zůstávají však i jiné zajímavé otázky, které jsou námětem na další výzkum.

Předně, zkoumání důvodů Cabadajova jednání v kritických momentech filmu. Proč se dopouštěl tolika závažných, až amatérských chyb, poté, co nám tolikrát předvedl své nesporné mistrovství v boji o sociální moc? Proč usiloval o Mariku, když tím mohl své postavení ve třídě silně ohrozit? Proč nejednal během výletu i mejdanu jinak? Skutečně si zasloužil, být třídou zavržen?

Co by následovalo po konci filmu? Byla ještě možnost nápravy vztahů, návratu do původního stavu, anebo by Cabadaj třídu za její zradu zavrhl, a požádal o přestup na jinou školu, kde bude lépe oceněn, a kde najde vhodnější společnost, skutečné přátele?

Dále se jedná o otázky z oblasti vedlejších postav filmu: jejich skutečná povaha, resp. skutečný vztah, který s Cabadajem mají.

Bylo jasně uvedeno, že Karda a Cabadaj se postupně blíží až pozici spojenců, dokonce otce a syna. Můžeme se ptát, je Cabadaj pro Kardu synem, kterého neměl, ale toužil po něm, zatímco jeho dcera ho zklamala, jelikož byla příliš jiná, než on? A naopak, je pro Cabadaje Karda otcem, který ho kdysi zradil, opustil rodinu? Či jde o proces dospívání a hladové snahy, prokázat svou kvalitu, přerůst všechny dospělé konkurenty v okolí? Snad aby jedním z nich byl přijat, jelikož tuto lásku mu biologický otec upřel?

Mladá profesorka je další velikou hádankou. Může se nám jevit, dle jejího chování, že je k Cabadajovi přitahována, i fyzicky. Paradoxně i tím, že ji ignoruje, jen ji využívá jak zdroj. Otázkou je, kým je tato osoba skutečně? Neužívá dvojí přístup, manipulaci slabého, citlivého Převrátila a adoraci jeho „tvrdého“ protějšku, Cabadaje? Nesnaží se manipulovat jednoho, aby se dostala blíže ke druhému? Očekává od Cabadaje pokus, zmocnit se jí?

Jeho vztah s Marikou je též plný otázek. Víme, že Marika je pro něj pouhým prostředkem, jak získat navrch nad jeho hlavním protivníkem Kardou, jejím otcem. Jak ale situaci vidí sama Marika? Proč na horách, veřejně, před otcem, začala flirtovat s mnohem starším instruktorem? Má jí snad nahradit otce? A zavrhl skutečně Cabadaje, po incidentu s lyží? Či to byl test, a po konci filmu by se Cabadajem nechala dobýt, za schválení otce?

Zjevně se nám podařilo, odhalit pouze vrchol ledovce, kterým je filmová postava Viktor Cabadaj, jakožto komunikační mistr, avšak i monstrem z hlediska objemu dat, které generuje, a které my musíme zpracovat a interpretovat. Sama realizace této práce se tedy ukázala být, z důvodu vysoké intenzity Cabadajovy komunikace, i její nejednoznačnosti, velmi nesnadnou. Objem výsledných dat, který bylo nutno zpracovat, se ukázal být značný. Nutnost resp. volba, kombinovat kvalitativní a kvantitativní postupy v deseti jednotlivých kategoriích, uvažovat stále v deseti „rozměrech“ postavy, vše učinila ještě složitějším, jakkoliv se Dyerova (1998) teorie zpočátku jevila jednoduchou.

Volba této konkrétní postavy, která toho tolik symbolizuje, má tolik různých rozměrů, se tedy ukázala být z hlediska obtížnosti realizace práce pochybnou. Můžeme nyní současně vidět, co se dalo udělat lépe a jednodušeji – namísto analýzy celého filmu, řádku po řádce, promluvu po promluvě, ze které nedílně vychází nutnost kvantitativního přístupu a složitého počítání stovek položek, se držet přístupu diváckého, tedy kvalitativního, jak bylo ostatně stanoveno v tezích práce. Potom by např. kategorie „Gestikulace“ vycházela z „diváckého prvního dojmu“, tedy, že Cabadaj se často směje a často narušuje něčí prostor. Nikoliv, být zahlceni složitými čísly a jejich porovnáváním.

Zcela nejtěžší částí práce se ukázalo nalezení vhodné metody, která je dostatečně teoreticky ukotvená, a současně jednoduchá, zohledňující diváckovo vnímání. Přitom tato metoda sama je svou povahou kvalitativní. Byla v ní skryta rada, jak práci realizovat.

Na druhou stranu, z úcty k tomu, co nám Cabadaj symbolizuje, jak významným je elementem populární kultury se zcela nadčasovou platností, bylo namístě, provést po čtyřiceti letech jeho existence skutečně důkladnou analýzu. Přínos této práce pro oblast zkoumání filmové postavy je tedy snaha o hluboký, důkladný vhled do objektu výzkumu, kombinací dvou teoretických přístupů. Hlavním výsledkem je však pouze další spousta otázek. Pravdu o tomto důmyslném mediálním konstruktu, výsledku mistrovské práce jeho tvůrců, se podaří odhalit jen těžko. Nechť je však tato práce projevem respektu k tomuto fenoménu, který předběhl svou dobu, a v jednu chvíli měl celý svět doslova u svých nohou.

Summary

Viktor Cabadaj is one of the most memorable, even legendary movie characters of the Czech popular culture, who has entertained whole generations of audiences. However, no one asked yet, what is the real reason, that he attracts and fascinates people? By combining the scientific method of content analysis and Richard Dyer's (1998) theory of signs of a movie character, this case study tried to reveal, what is Viktor Cabaj's movie character like. During the research phase, massive amount of both qualitative and quantitative data was obtained from the movie „Sněženky a machři“ (Snowdrops and Aces) (1982). Afterwards, a deep analysis and interpretation of this data was made. The results of this research proved, that Cabadaj is the main star and element of the movie, a person who fascinates people, an eternal leader, the main organizer of events. He is always funny and entertaining. His true nature is discovered by examining his relationships, his position in the social structure, his actions, speech, speech of others, his objective correlatives, appearance, gestures, meaning of his name, audience foreknowledge, and mise-en-scene.

The most important information about the object of the research seems to be his dualism. He manages to enter into the minds of his social vicinity and film spectators, by combining obvious mastery in the game of power, and apparent serious mistakes. Thus, he provokes all spectators to analyze his behavior, to compare and evaluate his actions. He is an inspiration of star quality, but also a bad example at the same time.

From the modern angle of view, Cabadaj is a celebrity, without any doubt. We can observe, using this case study, which components a celebrity contains. We found out, that the „star quality“ of a person requires many abilities in many fields: very intensive communication, necessity of protruding from the crowd, leading of others, entering their personal space, and always an original content of „self“. Persistence, pragmatism and flexibility of thinking are also necessary, to reach victory in the demanding social game of power and fame, where only a few can succeed.

Cabadaj's approach has only one goal: obtaining the social power. He is completely practical, he doesn't judge the world or people around, his thinking is direct and simple. He only asks, how to surpass others, how to use them for his benefits. He is playing a big long game, he proves his strong intellect and knowledge, but he doesn't think too much. He is a person of action. Everything he does, is submitted to a single goal, which he always has in front of him. He's dedicated to his big mission fully, it's the only goal of his life.

Použitá literatura a zdroje

BŘEZINA, Martin, 2021. *Sněženky a machři baví celé generace*. Retromania.cz [online]. [cit. 13.6. 2022]. Dostupné z: <https://retromania.cz/film-serial/54-snezenky-a-machri-bavi-cele-generace.html>

Collins English Dictionary, 2022. *Hop definition and meaning*. Collins English Dictionary [online]. [cit. 2.7. 2022]. Dostupné z: www.collinsdictionary.com/dictionary/english/hop

CSFD.cz, [2022]. *Sněženky a Machři (1982)*. CSFD.cz [online]. [cit. 10.7. 2022]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/8556-snezenky-a-machri/prehled/>

Digitální repozitář UK, 2017. *Hledat*. Digitální repozitář UK [online]. [cit. 13.6. 2022]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/discover?query=cabadaj&submit=>

DVOŘÁKOVÁ, Žaneta, 2018. *Cabadaj*. Dvojka [online]. [cit. 27.6. 2022]. Dostupné z: <https://dvojka.rozhlas.cz/cabadaj-7714545>

DYER, Richard, 1998. *Stars*. London: British Film Institute. ISBN 0-85170-643-6

EDER, Jens, JANNIDIS, Fotis, SCHNEIDER, Ralf, 2010. *Characters in Fictional Worlds: Understanding Imaginary Beings in Literature, Film and Other Media*. Berlin: De Gruyter. ISBN 978-3-11-023242-7

ERNSTOVÁ, Adéla, 2022. *Konstrukce hlavních ženských postav ve filmech Sicario (2015) a Wind River (2017)* [online]. Olomouc [cit. 2022-06-27]. Dostupné z: theses.cz/id/ntn12u/. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Milan Hain.

Filmový přehled, 2018. *Sněženky a machři (1982)*. Filmový přehled [online]. [cit. 13.6. 2022]. Dostupné z: <https://www.filmovyprehled.cz/cs/film/397384/snezenky-a-machri>

CHATMAN, Seymour, 2008. *Příběh a diskurs. Narativní struktura v literatuře a filmu*. Brno: Host. ISBN 978-80-7294-260-2

CHLÁDEK, Alois, 2011. *Pedagogika v českém filmu* [online]. Zlín [cit. 2022-06-27]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/guxlud/>. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta humanitních studií. Vedoucí práce Miloslav Jůzl.

JANÍRKOVÁ, Veronika, 2018. *Analýza postavy Amy Pondové v seriálu Pán času* [online]. Olomouc [cit. 2022-06-27]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/cunez4/>. Bakalářská práce.

Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Jana Jedličková.

JANYPKOVÁ, Karolína Jana, 2022. *Od tichej melanchólie po hlučnú maskulinitu: Konštrukcia postáv stvárných Tonim Servillom vo filmoch Paola Sorrentina* [online]. Olomouc [cit. 2022-06-27]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/fhokpi/>. Bakalářská práce.

Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Milan Hain.

KARLOVÁ, Alena, 2016. *Studenti a učitelé v českých filmech ze školního prostředí. Jejich řeč a vzájemná komunikace* [online]. Praha [cit. 2022-06-27]. Dostupné z:

<https://dspace.cuni.cz/handle/20.500.11956/80882>. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav českého jazyka a teorie komunikace. Vedoucí práce Petr Mareš.

KŘIVÁNKOVÁ, Darina, 2006. *Cabadaje jsem měl docela rád*. Lidovky.cz [online]. [cit. 13.6. 2022]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/cabadaje-jsem-mel-docela-rad.A060311_154512_In_sport_svo

Lexico.com, 2022. *-KINS. Meaning & definition for UK English*. Lexico.com [online]. [cit. 2.7. 2022]. Dostupné z: <https://www.lexico.com/definition/-kins>

Lidovky.cz, 2006. *Diskuse*. Lidovky.cz [online]. [cit. 13.6. 2022]. Dostupné z:

[lidovky.cz/domov/cabadaje-jsem-mel-docela-rad.A060311_154512_In_sport_svo/diskuse](https://www.lidovky.cz/domov/cabadaje-jsem-mel-docela-rad.A060311_154512_In_sport_svo/diskuse)

MACHEK, Jakub, 2013. *Populární kultura a výzkum neprivilegovaných vrstev v minulosti. Slovo a smysl* [online]. [cit. 8.7. 2022]. Dostupné z: <http://slovoasmysl.ff.cuni.cz/node/490>

MOLDÁNOVÁ, Dobrava, 2010. *Naše příjmení*. Praha: Agentura Pankrác. ISBN 978-80-86781-03-7

NEBÁZNIVÁ, Natálie, 2021. *Konstrukce postavy Jokera ve snímcích Batman (1989),*

Temný rytíř (2008) a Joker (2019) [online]. Olomouc [cit. 2022-06-27]. Dostupné z:

<https://theses.cz/id/93n3aq/>. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci,

Filozofická fakulta. Vedoucí práce Milan Hain.

PETRLOVÁ, Lenka, 2016. *Síťový narativ v české kinematografii od roku 1993 do*

současnosti [online]. Olomouc [cit. 2022-06-27]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/k0h90y/>.

Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Milan Hain.

ROSE, Gillian, 2001. *Visual Methodologies. An Introduction to the Interpretation of Visual Materials*. London: Sage Publications. ISBN 0-7619-6664-1

SEDLÁKOVÁ, Renáta, 2014. *Výzkum médií. Nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-9641-3

Sněženky a machři, 1982 [film]. Režie Karel SMYCZEK. Československo.

Spinaker, 2022a. *Sněženky a Machři (Remasterovaná verze) DVD* [foto]. Spinaker [online]. [cit. 10.7. 2022]. Dostupné z: <https://www.spinaker.sk/film-snezenky-a-machri-remasterovana-verze-dvd#gallery-1>

Spinaker, 2022b. *Sněženky a Machři (Remasterovaná verze) DVD* [foto]. Spinaker [online]. [cit. 10.7. 2022]. Dostupné z: <https://www.spinaker.sk/film-snezenky-a-machri-remasterovana-verze-dvd#gallery-2>

Svátky Centrum.cz, 2022. *Jméno Viktor a jeho význam*. Svátky Centrum.cz [online]. [cit. 4.7. 2022]. Dostupné z: <http://svatky.centrum.cz/svatky/jmenne-svatky/viktor-209/>

ŠEFLOVÁ, Saša, 2021. *Legendární Viki Cabadaj už má herectví spíš jako koníčka: Neuvěříte, co ho živí!* Super.cz [online]. [cit. 13.6. 2022]. Dostupné z: <https://www.super.cz/787817-legendarni-viki-cabadaj-uz-ma-herectvi-spis-jako-konicka-neuverite-co-ho-zivi.html>

Theses.cz, [2022]. *Vyhledávání*. Theses.cz [online]. [cit. 13.6. 2022]. Dostupné z: <https://theses.cz/vyhledavani/?search=cabadaj>

TURNER, Graeme, 2014. *Understanding Celebrity*. London: SAGE. ISBN 978-1-4462-5320-5

VESELÁ, Lucie, 2018. *Konstrukce postav v amerických filmových adaptacích románu Pošťák vždycky zvoní dvakrát (1946 a 1981)* [online]. Olomouc [cit. 2022-06-27]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/j0j6is/>. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Milan Hain.

ZBOŽÍNKOVÁ, Šárka, 2012. *Školní prostředí v československých a českých televizních seriálech* [online]. Praha [cit. 2022-06-27]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/handle/20.500.11956/43169>. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra mediálních studií. Vedoucí práce Petr Bednařík.

ZEZULOVÁ, Nikol, 2022. *Reprezentace společnosti v českých zimních komediích v letech 1955-2010* [online]. Olomouc [cit. 2022-06-27]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/honym1/>. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta. Vedoucí práce

Luboš Ptáček.

Zpovědnice, 2005. *Diskuze Viki Cabadaj*. Zpovědnice [online]. [cit. 13. června 2022].

Dostupné z: zpovednice.eu/detail.php?statusik=64547&kateg=1&nove=0&orderbyide

Teze bakalářské práce

27.3-22
 SCHVÁLENO

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK Teze BAKALÁŘSKÉ diplomové práce	
TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:	
Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta: Novák Karel	Razítko podatelny: <div style="border: 1px solid blue; padding: 5px; margin: 5px;"> <p style="text-align: center; color: blue;">Univerzita Karlova Fakulta sociálních věd</p> <p>Došlo dne: - 2 -03- 2022 -1-</p> <p>Čj: 14 Příloh:</p> <p>Přiděleno:</p> </div>
Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta: 2020/2021	
E-mail diplomantky/diplomanta: [redacted]	
Studijní obor/forma studia: Mediální studia/prezenční studium	
Název práce v češtině: Viktor Cabadaj: analýza filmové postavy	
Název práce v angličtině: Viktor Cabadaj: an analysis of a movie character	
Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2012/2013): (diplomovou práci je možné odevzdat <u>nejdříve po dvou semestrech</u> od schválení tezi) LS 2021/2022	
Základní charakteristika tématu a předpokládaný cíl práce (max. 1000 znaků): Filmová postava svérázného středoškolského studenta Viktora „Viky“ Cabadaje z oblíbeného filmu „Sněženky a machři“ (1982) se stala pevnou součástí české populární kultury. Jméno Viky a příjmení Cabadaj se staly až kultovními, a zůstávají široce známými pojmy již téměř čtyřicet let. Čím tedy Viktor Cabadaj tak silně zapůsobil nejen na filmové spolužáky a vyučující, ale i na celé generace filmových diváků, až se stal českou popkulturní legendou? Co je na postavě Viktora Cabadaje tak zásadní, co symbolizuje, čím fascinuje? Proč se dokázala pevně vtisknout do mnoha myslí? Bakalářská práce analyzuje tento unikátní mediální konstrukt, jeho akce, komunikační projevy, postoje, hodnoty a vztahy, formující jeho sociální realitu, v prostředí filmu Sněženky a machři. Práce odpovídá na výzkumnou otázku: jaká je filmová postava je Viktor Cabadaj?	
Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu): Úvod - proč jsem si jako objekt výzkumu vybral osobnost Viktora Cabadaje, čím ho považuji za mediálně významný objekt, stav bádání a literatury o problematice, stanovení výzkumných otázek 1. Teoretická část - stručné vysvětlení základních pojmů, teorií a konceptů, použitých v práci, zejména pro účely definice Cabadajova světa, v němž se pohybuje, abychom pochopili specifika, možnosti i limity jeho „přirozeného prostředí“, a mohli správně porozumět jeho pozicím v tomto světě 1.1 Historický kontext - v jaké době film vznikal, jaké byly trendy ve společnosti a kinematografii 1.2 Film jako médium - specifika média, přístupy k analýze dle Monaco (2004) a Kokeš (2015), filmová postava jako konstrukt (pojetí či koncept, umělý mediální výtvar), pojem archetyp (pravzor, typická postava příběhů, pro účely práce zejména rebel), pojem alegorie (doslovné znění díla skrytě symbolizuje něco jiného) 1.3 Jedinec a společnost - definice jedince, identita (souhrn zásadních znaků subjektu), adolescence (změny jedince během dospívání), maskulinita (definice z různých zdrojů), lidská společnost (soubor vztahů a struktur), člověk jako sociální bytost (potřebuje strukturu pro zdroje a realizaci potřeb), sociální role (definice, jaké role zastává člen společnosti), patriarchát (dominance mužského pohlaví), konflikt (srážka sil či zájmů, zde vzpoura adolescenta proti autoritě), moc (schopnost prosadit zájmy), elita (osoby s vedoucím postavením ve společnosti), celebrita (osoba s vysokým povědomím ve společnosti), kultura (společenské významy a vzorce chování), diskurz (komunikace a interakce jako systém potvrzování a posilování mocí elity) 2. Metodologická část - jaká metoda zkoumání bude použita, její definice a specifika, důvody 2.1 Kvalitativní obsahová analýza - interpretace scén, událostí a komunikace ve filmu 2.2 Zkoumané médium - film „Sněženky a machři“ – detaily díla	

<p>3. Analytická část - praktická realizace výzkumu, analýza jednotlivých scén a událostí filmu</p> <p>3.1 Analýza scén - obrazy, scény, události, detaily, komunikace klíčových postav, primárně Cabadaj</p> <p>3.2 Analýza postav - klíčoví jedinci pro Cabadajovu sociální strukturu, co symbolizují</p> <p>3.3 Formulace teorií - vzájemné vztahy ve skupině, zejména otázka zdrojů Cabadajovy sociál. moci</p> <p>3.4 Viktor Cabadaj - komplexní přehled všech informací a poznatků o tomto jedinci/konstruktu</p> <p>Závěr - shrnutí výsledků, zda se podařilo dosáhnout cílů práce, reflexe, diskuze, námět na další výzkum</p>
<p>Vymezení zpracovávaného materiálu (např. konkrétní titul periodika a období jeho analýzy): Všechny scény filmu „Sněženky a machři“ (Československo, 1982, délka 82 minut, režie Karel Smyczek), přinášející jakékoliv informace o objektu výzkumu Viktorovi Cabadajovi.</p>
<p>Postup (technika) při zpracování materiálu: Kvalitativní obsahová analýza – interpretace souvisejících scén a událostí filmu „Sněženky a machři“ (1982) pro získání maxima informací o objektu výzkumu Viktorovi Cabadajovi.</p>
<p>Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a způsobu jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):</p> <p>ČERMÁK, Ivo. <i>Agrese, identita, osobnost</i>. Tišnov: Sdružení SCAN a Psychologický ústav Akademie věd ČR v Brně, 2003. 315 s. ISBN 80-86620-06-9</p> <p>Tento kompilát příspěvků od českých i slovenských odborníků je určen odborné veřejnosti, zabývá se souvislostí agrese s identitou osoby, vývojem její osobnosti, její sebeúctou a vnímáním, s důrazem na období adolescence. Ukazuje fenomén agrese jako psychologický jev, vycházející z mnoha vlivů.</p> <p>HENDL, Jan. <i>Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání</i>. Praha: Portál, 2016. 440 s. ISBN 978-80-262-0982-9</p> <p>Tato esenciální příručka, napsaná uznávaným odborníkem a specializovaná na kvalitativní výzkum, popisuje nejen jednotlivé výzkumné metody, ale i jejich východiska, pro možnost pochopení zásadních společenských procesů. Obsahuje detailní popisy výzkumné praxe.</p> <p>KOKEŠ, Radomír D. <i>Rozbor filmu</i>. Brno: Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, 2015. 264 s. ISBN 978-80-210-7756-0</p> <p>Příručka pro analýzu filmu, ilustrovanou na mnoha příkladech. Poskytuje metodiku pro detailní rozbor filmového díla, která výslovně bere ohled na studenty a jejich školní práce na téma analýzy filmu a porozumění systému výstavby filmového díla.</p> <p>MONACO, James. <i>Jak číst film</i>. Praha: Albatros, 2004. 736 s. ISBN 978-80-00-01410-4</p> <p>Klíčová publikace pro porozumění filmovému dílu. Technologie filmu, teorie, postupy, i vývoj. Neopomíná ani související umělecké činnosti a systémy masové komunikace, včetně nových prostředků elektronických. Poskytuje mnoho ilustračních fotografií pro vysvětlení jednotlivých fenoménů.</p> <p>SEDLÁKOVÁ, Renáta. <i>Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky</i>. Praha: Grada, 2015. 548 s. ISBN 978-80-247-3568-9</p> <p>Tato kniha vysvětluje metodiku a postupy výzkumu médií v maximální komplexnosti, a to jak výzkum kvantitativní tak kvalitativní, včetně výzkumu vyprávění, dokumentů a diskurzu. Vede čtenáře od zcela základních kroků, čímž umožňuje provádět výzkum bez ohledu na počáteční znalost problematiky.</p> <p>TURNER, Graeme. <i>Understanding Celebrity</i>. London: Sage Publications, 2013. 184 s. ISBN 978-14-4625-321-2</p> <p>Tato publikace vysvětluje jak principy vytváření, funkce, působení a vlivu celebrit na společnost, konzumenty médií i ekonomické vztahy, tak nové způsoby jejich prezentace v tzv. nových médiích.</p>
<p>Diplomové práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)</p> <p>KAMÍR, Adam. <i>Reprezentace teen postav v televizních seriálech Skam a Skins</i>. Olomouc, 2020. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Mgr. Iveta Jansová, Ph.D.</p> <p>KUBEČEK, Tomáš. <i>Archetypy ve filmu Pěsti ve tmě</i>. Zlín, 2020. Bakalářská práce. Univerzita Tomáš Bati ve Zlíně, Fakulta multimediálních komunikací. Vedoucí práce doc. MgA. Jana Janíková, ArtD.</p> <p>MACHÁLKOVÁ, Růžena. <i>Interpretace proměn motivů a sociální identity postavy Karla Kopřivky ve snímku Spalovač mrtvol</i>. Brno, 2017. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Fakulta sociálních</p>

studii. Vedoucí práce Mgr. et Mgr. Kateřina Kirkosová, Ph.D.

MRŮZKOVÁ, Kateřina. *Analýza hlavní postavy v polské minisérii Kruk. Szepty slychač po zmroku*. Olomouc, 2020. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Mgr. et Mgr. Jana Jedličková, Ph.D.

NEBÁZNIVÁ, Natálie. *Konstrukce postavy Jokera ve snímcích Batman (1989), Temný rytíř (2008) a Joker (2019)*. Olomouc, 2021. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Mgr. Milan Hain, Ph.D.

OSTRENKO, Mariya. *Analýza atributů femme fatale ve filmu Rudá volavka*. Brno, 2020. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií. Vedoucí práce Kateřina KIRKOSOVÁ

PACOURKOVÁ, Lucie. *Postavy v Adelheid Vladimíra Körnera*. Olomouc, 2020. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Mgr. Richard Změlík, Ph.D.

PECHÁČ, Stanislav. *Reprezentace žen a mužů v současném českém filmu*. Olomouc, 2021. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta. Vedoucí práce doc. Mgr. Luboš Ptáček, Ph.D.

ŠTĚPÁNOVÁ, Michaela. *Postava zbojníka Ondráše v díle Františka Slámy*. Brno, 2019. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Mgr. Michal Fránek, Ph.D.

VONTOR, Dominik. *Konstrukce postav ztvárněných Jennifer Lawrence ve filmech Davida O. Russella*. Olomouc, 2017. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Mgr. Milan Hain, Ph.D.

Datum / Podpis studenta/ky

27. února 2022

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:

Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:

Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.

Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga **Datum / Podpis pedagožky/pedagoga**

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO V HARMONOGRAMU PŘÍSLUŠNÉHO AKADEMICKÉHO ROKU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNÝ FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO OBOU VÝTIŠTU DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE SCHVALUJE GARANT PŘÍSLUŠNÉHO STUDIJNÍHO OBORU.

Seznam příloh

Příloha č. 1: Přední strana DVD disku s filmem Sněženky a machři (1982) (obrázek)

Příloha č. 2: Zadní strana DVD disku s filmem Sněženky a machři (1982) (obrázek)

Příloha č. 3: Záběr na obuv chlapců (obrázek)

Příloha č. 4: Rozesmátý Cabadaj má kolem sebe dobrou náladu (obrázek)

Příloha č. 5: Cabadajův neformální pozdrav (obrázek)

Příloha č. 6: Cabadaj ochraňuje své zájmy a tajemství (obrázek)

Příloha č. 7: „To ona vždycky, na přilepšenou.“ (obrázek)

Příloha č. 8: „Karle, vydrž, celý svět na tebe hledí!“ (obrázek)

Příloha č. 9: „Dřepkins!“ (obrázek)

Příloha č. 10: Cabadaj dominuje dívčímu pokoji (obrázek)

Příloha č. 11: Cabadaj svádí Mariku k pití (obrázek)

Příloha č. 12: Cabadaj jako zkušený pijan (obrázek)

Příloha č. 13: Cabadaj jako vynikající lyžař a poprvé vítěz (obrázek)

Příloha č. 14: Cabadaj neustále provokuje vedoucího Kardu (obrázek)

Příloha č. 15: Cabadaj konfrontuje Kardu, užívá k tomu gesta (obrázek)

Příloha č. 16: „Bacha, Karda!“ (obrázek)

Příloha č. 17: Cabadaj má pozitivní myšlení a věčně vtipkuje (obrázek)

Příloha č. 18: Cabadaj má pozitivní myšlení a věčně vtipkuje (obrázek)

Příloha č. 19: Chlapci se smějí, Karda je ponížěn cizími lyžaři (obrázek)

Příloha č. 20: Tanec s mladou profesorkou, intimní dotyky (obrázek)

Příloha č. 21: Nelítostný, chladný, soustředěný gambler (obrázek)

Příloha č. 22: „Vlád' o, máš tady telefon!“ (obrázek)

Příloha č. 23: „Jo, já vím.“ (obrázek)

Příloha č. 24: Cabadaj žádá od Mariky polibek (obrázek)

Příloha č. 25: Legendární šprým s mlékem, obětí je opět Karda (obrázek)

Příloha č. 26: „Paní vedoucí, to je nákej omyl...“ (obrázek)

Příloha č. 27: Obkličování páru rozezleným družstvem (obrázek)

Příloha č. 28: Stížnost, chladný pohled na instruktora (obrázek)

Příloha č. 29: „Nešahaej na mě!“ (obrázek)

Příloha č. 30: „Aspoň trošku...“ (obrázek)

Příloha č. 31: „Ten idiot tam šel.“ (obrázek)

Příloha č. 32: Mlčení (obrázek)

Příloha č. 33: Třída zrazuje Cabadaje (obrázek)

Příloha č. 34: „VŠECHNO ŠPATNĚ – ZPÁTKY NA STROMY“ (obrázek)